

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 15 d. BROJ 369

OSVETA ŽIGOSANOG

Alex Hawk:

OSVETA ŽIGOSANOG

Alex Hawk: OSVETA ŽIGOSANOG
Naslov originala: HIGH VENGEANCE
Copyright: Alex Hawk
Recenzija: Ida Biard, novinski kritičar
Prijevod: Dubravka Stoisavljević
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Uređnik: Marcel Čukli

LASO – Izdavač. RO Novinsko-izdavačke djelatnosti
SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Informativno-revijalna izda-
nja, Redakcija »Romani i stripovi« – Direktor OOUR-
a: Sead Saračević – Glavni i odgovorni urednik: Bo-
rivoj Jurković – Adresa uredništva Laso, Redakcija
»Romani i stripovi«, Avenija bratstva i jedinstva 4,
41000 Zagreb, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO
Štamparske djelatnosti SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Ti-
sak revijalnih izdanja i OOUR TM – Zagreb 1980.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA
PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%,
a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena
pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplat-
nicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s ozna-
kom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH
250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna ban-
ka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Za-
greb. Trg bratstva i jedinstva 6 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480
US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekre-
tarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2335/7-1973. od
26. XI 1973.

I

Iznemogao i prljav poslije dugačkog i napornog jahanja uspravio je svoje vitko tijelo u sedlu. Zakrvavljene oči polako su prepoznavale brežuljke i brda s onu stranu ravnice. Svega se sjećao: brzih potoka i kanjona, bogatih pašnjaka na kojima je pasla stoka i skrivenih dolina u koje je tjerao ukradena grla čekajući pravi trenutak da ih neopazeno unovči negdje na sjeveru.

Sjećanje pojača izraz groze na njegovu širokom i poput uštavljene kože ogrubljelju licu. Razmišljao je o tome koliko će im trebati da stignu do grada. Poslije deset godina izbjivanja čovjek se i u rodnom kraju lako preračuna.

Napokon se vratio, on – Bo Crowder. Obećao je da će se vratiti još dok su mu usijanim željezom pržili kožu; vratiti i osvetiti. Ubit će nekoliko ljudi i tada zajedno sa svojim pratiocima hitro pobjeći u Kaliforniju. Opljačkani novac u nabijenim bisagama bit će im dovoljan za dug i bezbrižan život. Tek kada ga potroše, razmišljat će što da rade.

Pogleda svoja dva partnera. Otis Cannon sjedio je u sedlu uspravno kao konjički oficir, bradat, širokih četvrtastih ramena. Cannon je služio u konjici sve dok jedne noći pijan kao duga, nije svojim velikim i snažnim šakama nasmrt prebio omraženog mu poručnika tvrđave Apache.

Dogodilo se to prije dvije godine. Crowder i Red Devlin bili su otpušteni iz zatvora Yuma.

Nisu znali što drugo da rade da bi se domogli novca, pa su pljačkali sve do čega su mogli doći. Tako su napali i poštansku kočiju i nakon krvave borbe odnijeli veliku pošiljku novca.

Cannon je jedne noći u zablaćenoj i razderanoj uniformi, neočekivano naletio na njihov skriveni poljski logor. Bio je polumrtav od gladi i žedan.

Crowderu je jedan pogled bio dovoljan da ustanovi kako je riječ o dezertoru.

Red Devlin nije želio imati nikakva posla s odbjeglih vojnikom, no Crowder je razmišljao drugačije. Bio mu je potreban

još jedan čovjek u družini. Cannon mu je odgovarao po svemu. Nahranio ga je i podijelio s njime svoju škrtu zalihu vode. Dva dana poslije Cannon je kupio Crowderu konja, odjeću i puške u Silver Cityju, na području Novog Meksika. Od trena kada je bio primljen u Crowderovu družinu, neprestano je pokazivao svoju iskrenu zahvalnost.

On, Cannon i Red Devlin. Bila su u družini još dvojica jahača, ali su zaglavili bježeći pred potjerom iz San Antonija. Crowder im se više nije sjećao ni imena.

Na Cannonovu se privrženost uvijek može osloniti. Dobar je to čovjek. Jedina mu je mana neumjerenost u piću. Kad se napije, postaje tvrd i zao. Red Devlin? To je već druga priča. U Reda se ne smije suviše pouzdati. Pogleda ga. Devlinov mrki izraz lica natjera ga da upita:

– Nešto te grize, Rede?

– Ponovno ti kažem da ovdje nemamo što tražiti – odbrusi mu Red.

Crowderove blijede plave oči promatrahu Devlina istim onim ledenim pogledom koji je zastavljao sadističke strasti zatvorske straže u Yumi.

– Uzalud trošiš riječi. Do vra- ga! Kad kažem da ću nešto napraviti, tada se toga i držim – reče Crowder tihim, ali oštrim glasom.

Red odvrati pogled i prezirno pljunu ne skrivajući mržnju u očima. Crowdera to nije brinulo. Znao je što to muči Reda. Već mu dugo nije vjerovao. Prije ili poslije njih će se dvojica morati sukobiti. Ni to ga nije zabrinjavalo.

Zastadoše na nekoj uzvisini s

koje se pružao pogled na ravnicu i željezničku prugu koja se krivudavo gubila u daljini. Crowder mahnu rukom prema nejasnim obrisima gorja što se naziralo u sumaglici:

– Do Park Viewa ima još otprilike šest milja. Gradić leži u privlačnoj udolini. S tri strane okružuju ga brda i rijeka koja se odavde ne vidi. Lovio sam divljač i ribu po ovim krajevima dok stoke još nije ni bilo...

Red Devlin zajedljivo dobaci:

– Lov i ribolov nisu sve čime si se ovdje bavio!

– Priznajem, nisam propustio priliku ukrasti i prodati po jednu ili dvije zalutale krave – odvrati Crowder s blagim osmijehom na licu.

– Jednu ili dvije! I zato si zaradio deset godina zatvora u Yumi...

– Osam! – ispravi ga Crowder. – Dvije su mi godine oprostiti. To znaš.

– Znam. A znam i da bi bilo bolje nastaviti put u Kaliforniju bez zadržavanja. Jedva čekam da stignem u San Francisco! Ocean, veliki hotel, lijepe žene... Taj gradić ispred nas samo je još jedno prljavo stočarsko mjesto. Tvoji me se nesređeni računi ne tiču!

Crowder bijesno odgovori:

– Da sam znao da ćeš toliko jadikovati, ne bih te nikada bio poveo sa sobom. Ne bih! Nitko te ne zadržava. Možeš nas napustiti kad god to želiš, Rede.

Devlin ga namršteno pogleda:

– Dosta mi je svega! Jedna je stvar pljačka. Trebali smo novac, pa smo pljačkali. Možemo opljačkati i banku u Park Viewu, ako to hoćeš. Ali zašto? Novaca imamo i bilo bi bolje da se

što prije izgubimo odavde.

— To si mi rekao već barem dvadeset puta!

— I opet ću! Ako si već želio srediti neke stare račune u Park Viewu, zašto si do vraga vukao Otisa i mene za sobom?

— Nitko te ni na što ne prisiljava — reče Crowder ljutito. — Tebi je svega dosta! I meni je dosta tvoje mušćavosti. Ovdje ja vodim igru. Ako ti se to ne sviđa, nestani.

Red zašuti i zatim nervozno dodaje:

— Neprestano mislim da Olivera Keenea. On je uporan i tvrdoglav čovjek. Možda nam je već na tragu.

— Do vraga i Keene! Pogodio sam ga metkom i vjerojatno se još oporavlja. Osim toga, ovo nije njegovo područje sudske vlasti. Tu nema nikakvih nadležnosti. Red, što je to s tobom? Neprestano gnjaviš s gluposti-ma. Ili nas napusti ili ostani. Odluči se već jednom.

— Da ti je Keene uspio natak-nuti lisice na ruke, ne bi se ti više vraćao u Yumu već bi negdje visio! Ne bi te čak strpali ni u kaznenu rupu...

Crowder ga oštro pogleda. Sjećanja navru. Poslije prvih šest mjeseci u Yumi zatvorili su ga u mračnu kaznenu zatvorsku rupu. Htjeli su ga slomiti, ukrotiti. Desetak dana u potpunom mraku smekšavalo je i najtvrdoglavije zatvorenike. I on, Crowder, zamalo je poludio poslije prvih pet dana. Borio se na jedini mogući način: uporno je mislio na ova brda, rijeku i pašnjake... na srndaća na proplanku i pasturve.

Izdržao je. Vrijeme je prolazilo, a on je zatočen u mračnom oknu mislima lutao krajevima

djetinjstva. Kad su se jednog dana napokon otvorila teška metalna vrata, na opće je čuđenje stražara sam izišao iz samice; bio je bradat, prljav, iscrpljen od gladi i zaslijepljen svjetlošću, ali — živ. Stajao je uspravno i prezirno promatrao stražare. Od tada su se svi odnosili prema njemu s više poštovanja.

To iskustvo živjelo je duboko u njemu, toliko da je vjerovao kako ga nikad neće ni zaboraviti. Mirno reče Devlinu:

— Izdržao sam, zar nisam?

— Izdržao si! — ponovi Devlin ogorčeno. — I svi su u zatvoru govorili samo o tebi misleći da si netko i nešto...

Pljunu.

— Odlazim!

— Kako hoćeš!

Crowder se polako opusti u sedlu osjećajući da je došao čas obračuna. Devlinovi spuštene kapci ne otkrivahu ništa, ali ruke su mu podrhtavale dok je uzimao uzde. Cannon potjera konja bliže i zastade između njih dvojice. Kratko ih pogleda, a zatim se povuče s vatrene linije.

— Dakle, Red? — upita Crowder blago. — Čekali smo da do ovog dode... Što želiš?

— Ništa, do vraga! — planu ovaj. — Napuštam vas, i to je sve! Možda ćemo se još i sresti.

Crowder zašuti. Promatrao je kako mu se Red polako približava na konju umjesto da se udalji. Dijelilo ih je otprilike pet metara. Naglim trzajem uzdi i uzvikom, Red natjera svog konja da se osovi na stražnje noge skrivajući se iza njegova snažnog vrata.

Crowder je vidio samo djelić lijeve strane Redova lica. Bilo je

to i više nego dovoljno. Prije nego što je Red Devlin uspio posegnuti za revolverom, Crowderov je zagrmio u tišini koja ih je okruživala. Iznad Redovog lijevog oka pojavi se rupa. Šešir mu spade s glave.

Nekoliko je sekundi ostao u sedlu nepomičan. Tada je pao.

Otis Cannon zurio je u mrtvo tijelo širom otvorenih očiju.

— Zašto je, do vraga, htio pucati na tebe? — upita.

— Zato što me je mrzio i zato što je bio ljubomoran — odgovori Crowder misleći istodobno u sebi kako je i on sam ubrzavao i priželjkivao takav kraj. Da ih je Red Devlin napustio, odao bi ih prvom šerifu na kojeg bi naišao i točno mu rekao gdje da nađe Boa Crowdera i Otisa Cannona za kojima su bile raspisane mnoge potjernice u Arizoni, Novom Meksiku i Tekساسu.

— Hajdemo, Otise. Uzmi njegove bisage i natjeraj mu konja u bijeg.

Crowder sjaha i pregleda Devlinove džepove. Nije želio ostaviti nikakav trag koji bi upućivao na njega, Bo Crowdera. Našao je samo novac koji je Red bio nabio u pojas. Nije ga dirao. Uhvati ga za opasač i odvuče do ovećeg grma. Zatim uzjahaše konje i krenuše nizbrdo ka pruzi.

— Nikako da shvatim zašto je bio tolika budala — razmišljao je glasno Cannon. — Mogao je jednostavno odjahati...

— Rekao sam ti zašto — odgovori Crowder. — Zaboravimo to sada. Moramo negdje sakriti bisage s novcem.

— Zar ih nećemo ponijeti u grad?

— Ne. Mnogo je to novca. U

gradu ga ne možemo sakriti, a ni ostaviti u hotelskoj sobi na raspolaganju nečijim raspolaženim prstima. Odvoji toliko koliko misliš da ti treba za nekoliko dana u gradu.

— Toliko već imam u džepu.

— Dobro. Znam gdje ćemo sakriti bisage. Do odlaska...

Jahali su još otprilike četvrt milje i stigli do tračnica. Crowder sjaha govoreći kako je bolje pažljivo prevesti konja preko tračnica nego li riskirati da povredi noge. Zatim ponovno uzjahaše. U daljini ugledaše rijeku. Crowder je znalački tjerao konja kroz visoku vlažnu travu po mekom tlu sve dok ne zastađe u plićaku. Cannon željno pogleda uokolo:

— Voda je čista. Baš bih se volio skinuti i okupati!

— Pričekaj još malo — reče Crowder odsutnim glasom. Mislio je o tome kako se mora javiti Darrenu Scottu čim stigne u grad. Dakako, ako je odvjetnik još živ. Možda su već svi mrtvi. I Ben Thatcher i Ace Krol. Mrtvi i pokopani. Možda je i njegov povratak u Park View uzaludan. Do vraga! Thatcher i Krol su suviše zli a da bi umrli prirodnom smrću — to je vrsta koju treba požuriti u grob metkom.

Jahali su niz plitko korito rijeke prskajući na sve strane. Obala je bila sve strmija. Crowder potjera konja do omanje pješčane čistine okružene raspućalim stijenjem.

— Dodaj mi bisage s novcem i zatim odjaši do one uzvisine i osmatraj. Ugledaš li koga, vikni. Ja ću dotle sakriti novac.

Uze u ruke tri para nabijenih bisaga — svoje, Otisove i Devlinove, te krenu ka podnožju vi-

soke i erodirane stijene, prepune malih i velikih raspuklina i rupa. Izabra jednu pri samom dnu stijene i pohrani bisage duboko unutra. Zatim otvor zatvori i zamaže šljunkom i pijeskom obilježavajući skrovište s nekoliko pomno odabranih kamičaka. Pozva Cannona da se vrati:

– Eto, tu su bisage. Čak ni noću ne možeš promašiti ovo mjesto. Ukoliko mi se što dogodi, pokupi bisage i bježi. Bit ćeš vrlo bogat čovjek.

Otis Cannon pogleda ga zabrinuto:

– Zar misliš da bi ti se što-god moglo dogoditi u gradu, Bo?

– Mogao bih i poginuti. A sada me pažljivo slušaj. Prvi ću krenuti u grad. Sat poslije mog odlaska kreni i ti. Tako ćeš imati dovoljno vremena da se i okupaš – nasmiješi se Crowder. – U gradu se ne poznajemo, razumiješ li? Ne želim te umiješati u sve ovo. To je moja predstava i sam ću je izvesti. Nađi sobu u hotelu i ne budi suviše rastrošan. Nastoj ostati trijezan i pazi kako se ponašaš. U redu?

– U redu – odgovori Cannon oklijevajući. – Namjeravaš li nekoga ubiti?

– Nekoliko ljudi... ako su još tamo.

– Ne bih volio da pogineš. Ništa ne bi bilo isto. Čak mi ni novac ne bi mnogo značio.

Crowder se ponovno nasmiješi osjećajući neku čudnu duboku privrženost prema tom velikom čovjeku.

– Zato ću i pokušati ostati živ. Ne brini, Otise!

Stavio je nogu u stremen i uskočio u sedlo dodirujući obod šešira u znak pozdrava.

II

Nakon jednog sata bio je u gradu. Dospio je do ulice Front Street, projahao pored golemog obora za stoku, tanka za vodu i visokog žuto obojanog spremišta za sijeno.

Prepozna nekoliko zgrada, osobito dvije trokatnice od crvene cigle. U gradu je bilo prilično živo. Sapete farmerske teretne zaprege zjape prazne. Znao je da su farmeri u gradu. Prodaju ili trampe svoje proizvode dok im žene obilaze trgovinice nabavljajući sve što će im trebati do narednog dolaska u grad.

Jašući glavnom ulicom stiže i do gradskog trga. Nije ništa posebno osjećao, baš kao da se nije ni vratio u Park View. I sudnica je ostala ista. Pričini mu se da su i dangube i skitnice koji mirno i nezainteresirano žvaču i pljuju duhan ispred sudnice, isti oni ljudi koji su tu sjedili prije deset godina. Napravi još jedan krug trgom i zastade ispred zgrade do sudnice. U njoj je ured Darrena Scotta. Sjaha i pride starkerljama na obližnjoj klupi:

– Možete li mi reći da li je odvjetnik Darren Scott još u gradu?

– Scott više nije odvjetnik – reče jedan od njih žmirkajući znatiželjno u Crowdera vodnjakavim očima.

– Sada je sudac – doda drugi starac i pljunu. – Već tri godine.

– Promoviran je – nadoveza treći – a ured mu je u sudnici.

Crowder se zahvali i vrati do konja. Zatim je u obližnjoj trgovini kupio čarape, traperice i smeđu flanelastu košulju. Konja je odveo u gradsku staju da

ga dobro istrljaju, nahrane i napoje, te skoknuo do brijačnice. Cijeli se sat vremena natapao u toploj vodi u stražnjoj sobi brijačnice, a potom odjenuo novu odjeću, obrijao se i ošišao. Sjećao se brijačeva lica, ali ovaj nije prepoznao Crowdera.

Sve ga je to zabavljalo.

Osvježen je ušao u Malloyev salon. Uz šank gotovo da i nije bilo mjesta. Naručio je piće. Dajući mu ga, Moose Malloy ga pogleda kao što bi pogledao i svakog drugog stranca. Ni on ga nije prepoznao. Popio je piće i ugledao slobodan stol. Sjeo je i naručio sušenu govedinu sa sirom i krekerima.

Bilo je već podne kad je napuštao salon. Ušao je u sudnicu i popeo se uz stubište. Na jednom je vratima zlatnim slovima bilo ispisano Darrenovo ime. Zakucao je i čuo njegov promukli glas:

— Naprijed, naprijed! Vrata nisu zaključana.

Ušao je. Darren Scott je sjedio za pisačim stolom. Nestrpljivo je pogledao u došljaka:

— Dakle?

Crowder mu se približi. Sunce što je virkalo kroz prozor obasja mu lice.

— Dobar dan, gospodine Scotte.

— Suče Scotte, ako vam to ne smeta — ispravi ga ovaj.

— Osjetljiv sam na titulu. Što mogu učiniti za vas?

— Zar me se ne sjećate?

Scott ga oštro pogleda svojim tvrdim sudačkim očima i zaniče glavom:

— Baš ste me doveli u neugodnu situaciju, mladiću.

— Više nisam mlad kao što sam bio, suče.

S ironičnim izrazom lica

Crowder raskopča košulju, razdrli je i pokaza veliko slovo R na prsima koja su prekrile duboke brazde i ružni ožiljci.

— Sjećate li me se sada, suče?

— upita Crowder blagim glasom. — Vi ste me branili u sudnici. Tada vam nisam platio jer nisam imao novaca. Tu sam da vam vratim to što vam pripada.

Sudac Scott duboko udahnu:

— Trebao sam te prepoznati, trebao sam te prepoznati! Ali tada ti je bilo samo devetnaest godina. Privuci stolicu i sjedi, Bo. Zaboga! Izišao si iz zatvora prije dvije godine. Mislio sam da ćeš se odmah vratiti u Park View.

— Kako znaš da sam izišao iz zatvora prije dvije godine?

— Morao sam osuditi neke ljude na zatvor u Yumi. Razgovarajući sa zatvorskim upraviteljem, raspitivao sam se i o tebi. Jednom mi je čak napisao pismo javljajući da si dobar zatvorenik i da izbjegavaš gužvu.

— Bilo je to poslije mjesec dana odležanih u zatvorskoj kaznionici, rupi.

— Gdje si proveo posljednje dvije godine?

— Tu i tamo, svuda pomalo — nasmiješio se Crowder. — Gотово trećinu svog dosadašnjeg života proveo sam u zatvoru, pa sam jedva čekao da punim plućima udahnem malo svježeg zraka. Kad su me odveli u Yumu, suče, oduzeli su mi najdražu stvar na svijetu: slobodu.

— Razumijem te. Provodio sam svoj život u školskim učionicama i uredima sve dok me jedne subote baš ti nisu poveo na izlet...

— Hej, tada si ubio svog prvog srndaća!

Sudac se nasmiješio.

— Ne zaboravi pastrve koje sam hvatao svako jutro. Zavidio sam ti, Bo. Na tvojoj slobodi. Bila je to privilegija koju si sam izdao, proigrao.

— Znam.

— Možda sam mogao isposlovati i kraću vremensku kaznu da si htio sa mnom surađivati. Krao si manja stada krava i odvodio ih do neke skrivene doline na granici s Utahom. Ondje ih je netko preuzimao. Samo se to znalo dok ti se sudilo. Da si sucima otkrio ime tog drugog čovjeka, sve bi bilo drukčije.

— Mene su uhvatili, a ne nje — prekide ga Crowder. — Čemu pokazati ga? Da sebi olakšam položaj? Nikada, suče! Čovjek mora odgovarati za ono što napravi. Ostavimo to. Uzaludno je razgrtati stari pepeo.

Sudac Scott pokaza rukom brazgotinu u obliku slova R na Boovim prsima:

— Da si barem to htio pokazati sucima! Ali ti si bio tvrdoglav i nisi mi dopuštao da...

— To što su mi napravili Thatcher i Kroll nije se baš nimalo ticalo suda — ogorčeno će Crowder. — Često sam o tome razmišljao u zatvoru. Kad su me uhvatili s onim kravama, žigosali su me i to im još nije bilo dovoljno. Thatcher me morao tužiti, morao je biti siguran da ću biti uklonjen.

— Ti znaš i zašto?

— Sada znam. Bojali su se da ću ih ubiti ako me onako žigosanog odmah puste na slobodu.

— A sada? — upita sudac naglašavajući svaku riječ. — A sada, Bo Crowdere? Jesi li se zato vratio?

— Ne govorimo o tome — prekide ga Crowder odrešito. —

Sada si sudac i ne mogu s tobom istjerivati duhove kao kad si bio odvjetnik. Do vraga, prijatelju, došao sam da ti vratim dug!

Uvuče ruku u džep i izvuče debeli svežanj novčanica.

— Koliko, suče? Imam ga mnogo. Koliko ti dugujem?

Sudac se zavalio u stolicu i odmahnuo glavom:

— Ništa mi ne duguješ, Bo.

Crowder slegnu ramenima i vrati novac u džep osjećajući se nelagodno.

— Jesi li zaradio taj novac, Bo?

— To je samo novac. Kako hoćeš — reče Crowder i stavi šešir na glavu. — Dakle...

— Ben Thatcher se oženio, Bo.

— Baš je to lijepo!

— Mislio sam da je bolje da znaš. Želio bih ti reći još nešto. Nadam se da ćeš me poslušati.

— Pokušaj, suče!

Sudac Scott nagnu se naprijed preko stola grčevito se držeći njegovih rubova:

— Izgubi se iz grada, Bo. Još danas! Ubiješ li Tatchera i Krolla, bit ćeš optužen za ubojstvo. Naći ćeš se suočen sa mnom u sudnici. Znaš kakva je presuda! Osim, dakako, u slučaju samoobrane.

— Smrt vješanjem?

— Da. Zato me ne prisiljavaj da takvo što nosim na duši cijelog života. Dužnost moram obaviti.

Crowder se bolno nasmiješi i ponovi sučeve riječi:

— Da, čovjek svoju dužnost mora obaviti.

Scott ustade i snažno stisnu ispruženu Crowderovu ruku.

— Nadajmo se da do toga neće doći — reče promuklim glasom — te da ćemo se još vidjeti.

– Ali ne u sudnici, ha? Jedno ti mogu obećati. Moj će revolver ostati u koricama sve dok me netko ne izazove. Samoobra-
na...

– Nisam ni očekivao da ćeš ubijati ljude iz zasjede. A sada nestani! Moram raditi. Nije neki užitak biti sudac, to ti tvrdim – nasmija se Scott. – Da sam još odvjetnik, uzeo bih slobodan dan i krenuo s tobom na pe-
cane. Sada više nemam vremena čak ni za takva mala zadovolj-
stva. Vidjet ćemo se!

– Vidjet ćemo se!

Crowder siđe na trg. Bio je zbunjen. Razgovor sa Scottom probudio je u njemu mnoga ugodna i neugodna sjećanja. Prolazeći pored trgovina šesiri-
ma, pogleda u svoj prastari ma-
sni, izlizani šešir, uđe u radnju i kupi novi. Stavio ga na glavu, izišao i nasmiješio se svom odrazu na staklu izloga. Potom se vratio u staju, osedlao konja i izjahao iz grada.

III

Polako se približavao Tatche-
rovom ranču. Osmatrao je sta-
ju, koral, kuharevu kolibu, spa-
vaonicu za kauboje i pomoćne
zgrade. Nikoga nije vidio. Popo-
dnevno sunce lijeno je obasja-
valo prašnjavo dvorište i Tat-
cherovu kuću. Iznenada ugleda
crvenokosu ženu. Izišla je iz ku-
će na stražnja vrata i polako
koračala ka prednjem ulazu.
Na licu joj zamišljen izraz. Ona-
ko iz daljine Crowderu se činila
prilično visokom i dobro grade-
nom. Odjevena u kućnu haljinu
kratkih rukava, prekrstila je ru-
ke ispod grudi, pa se činilo kao
da samu sebe grli. Sjela je na
donju stepenicu trijema i praz-
no gledala ispred sebe.

Kakva žena! Crowder ju je
znatiželjno promatrao. Privlači-
la ga. Zar je moguće da takva
žena živi sa sadistom kao što je
Ben Thatcher, sa čovjekom koji
je zlorado likovao dok je njegov
nadglednik Ace Kroll primicao
užareno željezo Crowderovom
tijelu?

Crowderu se činilo kao da još
osjeća smrad vlastitog spalje-
nog tijela. Straga su mu vezali
ruke, razgolitili ga do pasa i
obrađivali usijanim željezom
sve dok se njegov užasnuti vri-
sak nije izgubio u tami besvije-
sti. Probudio se u jednoj od ko-
liba na ranču Bena Tatchera.
Pored njega je danonoćno net-
ko stražario. Dva put su ga
dnevno mazali ljekovitim ma-
stima i pomastima. Bio je mlad
i jak. Rana je brzo zacijelila.
Planirao je kako će ih sve pobiti
dok se sasvim oporavi i oslobo-
di, ali nije stigao – našao se u
gradskom zatvoru optužen za
krađu stoke.

Tada mu je odvjetnik Darren
Scott ponudio svoju pomoć, ali
ni on se nije mogao suprotstavi-
ti Crowderovoj tvrdoglavosti.
Crowder je znao da će ga osu-
diti, ali nije očekivao desetogo-
dišnju kaznu. To nije očekivao.

Promatrao je ženu na trijemu
kroz poluzatvorene oči, hladno.
Zatim se uputio prema straž-
njoj strani kuće koristeći se
grmljem. Pažljivo je razgleda-
vao okolinu. Kad je stigao, za-
stao je i oslušnuo. Ne čuvši ni-
šta, uputi se prema pročelju
zgrade i zaustavi tako da ga že-
na može vidjeti. Sada je sjedila
pognute glave ne zapažajući
njegovu prisutnost.

Gledajući je, Crowder se pi-
tao što to on, zapravo, traži na
Tatcherovu ranču pored te ne-

poznate žene. Htio se povući, ali žena u tom trenu naglo i prestrašeno podiže glavu i zabezeknuto ga pogleda. Iznenadio se. Tek je tada vidio da plače. da iz njezinih velikih zelenih očiju nezaustavljivo naviru suze niz suncem opaljene obraze.

— Zar se tako prilazi jednoj ženi? — vikala je jecajući i brišući rukama suze. — Tko ste vi? Što želite?

— Zbog čega ste to nesretni, gospodo? Kao Benova supruga trebali biste biti najsretnije stvorenje na ovom svijetu.

Pocrvenila je. U očima joj bljesnuše ljutite iskrice. Povukla se dublje na trijem.

— Pitam vas što tu radite i tko ste?

Crowder raskopča košulju i pokaza žigosano slovo R na prsima po drugi i posljednji put.

Bolno je uzdahnula, probljeđila i rukom zaustavila vrisak koji joj se rađao na usnama.

— O, moj bože!

— R za razbojnika i stokokradicu — reče Crowder tiho. — Recite vašem suprugu i Krollu da sam bio ovdje. Znat će tko sam.

Htio se okrenuti i poći, ali ga zaustavi njezin glas:

— Čekajte! — prišla mu je. — Znam tko ste. Vi ste Bo Crowder.

— Kako znate?

— Jedne su se noći Ben i Kroll zajedno napili i pričali o vama. Ben je kazao da ste obećali da ćete ih ubiti čim vam istekne desetogodišnja zatvorska kazna. Bio je zabrinut. Ace se samo smijao govoreći kako se mnogi kunu na osvetu, pa je vremenom zaborave. Jeste li se zato vratili — da ih ubijete?

— Dovoljno je da im kažete

da ću noćas biti u gradu.

— Gdje u gradu?

— Već će me oni naći!

— Sada su s momcima u poljskom logoru, pored stoke. Očekujem ih večeras. Ben najradije večera kod kuće. Ne voli spavati na otvorenom. Krol je neprestano uz njega zato što se Ben boji da biste se mogli vratiti i ubiti ga. Vjerujem da će večeras s njima doći i Brady.

— Tko je Brady?

— Jedan od najjačih i najvećih ljudi koje sam ikad vidjela. Tvrd i okrutan. Dovodi momke s ranča u red kad god to zatreba i kad mu to Ben zapovjedi. On je Benova tjelesna straža. Ben je preplašen. Posljednjih nekoliko tjedana neprestano piše pokušavajući utopiti strah u piću — reče žena gorko.

Crowder je oštro pogleda:

— Čini se kao da vas nimalo ne brine to što bih uskoro mogao ubiti vašeg muža?

— Mrzim ga! Drži me ovdje kao svoju pokretnu imovinu. Dirinčim od jutra do mraka. Kad žena voli muškarca, rad joj nije težak. A ispalo je da su kuhanje i održavanje kuće sve što Ben od mene traži. Da li vas je itko ikada ošamario, iako je sve što ste tražili bilo samo malo ljubavi? — sve je užurbanije govorila baš kao da se morala nekome povjeriti, prolazniku, neznanцу, bilo kome.

— Nikamo me ne pušta — nastavila je. — Upoznao me u jednom plesnom lokalu u St. Louisu. Bila sam plesačica. Iskreno sam se nadala da ćemo biti sretni. A sada? Odmah bih ga ostavila, ali nemam ni prebijećeg centa. Ne znam ni jahati, ni bježati, ne znam da li bih uopće našla put do grada! I što

bih tamo radila? Žena ima toliko malo prava. Čak i da stignem do grada, šerif bi me vjerojatno zadržao sve dok Ben ne bude spreman da me preuzme. Činio se tako ugodan kad sam ga upoznala. Sanjala sam o velikoj kući na ranču o kojoj mi je govorio, o djeci u proljeće – glas joj iznenada posta jači. Zgrabi Crowdera za ruke:

– Nikada ništa nisam imala i možda sam suviše očekivala, ali ne mogu mu se prepustiti i postati njegov rob, a to je ono što ne želi.

Njezine krupne oči molećivo su gledale u Boa.

– Polako, polako! – reče on nježno.

Nije znao da li je to zbog njezinih suza, jada ili njegove vlastite mržnje prema Benu, tek... zagrlio ju je i strasno poljubio osjećajući njezino tijelo koje se prepušta, svjestan njezinog ubrzanog disanja i gotovo ludučkog lupanja svog srca.

Tada je oslobodi zagrljaja i koraknu unatrag teško dišući:

– Žao mi je.

– Meni nije – reče ona slabim i pomalo tužni smiješkom na licu. – Ženi ponekad treba i poljubac, pa vam zato zahvaljujem.

– U redu – odgovori. – Ne zaboravite reći vašem suprugu i Krolu da ću večeras biti u gradu.

Okrenuo se i zašao za ugao kuće. Ona je još nekoliko trenutaka stajala kao ukopana i zatim požurila za njim gledajući ga kako se uspinje uz strminu i nestaje u grmlju. Osjećala je kako joj tijelom i dušom prolaze sitni trnci zadovoljstva, osjećala je promjenu koju je samo ona razumjela, osjećala je po-

bjeđu. Poljubio ju je muškarac! Teškoća je u tome što će taj isti muškarac, taj Bo Crowder, možda i ubiti njezina supruga. Nije htjela o tome razmišljati. Ponovno je prstima dodirnula usnice, uspela se na trijem i sanjareći ušla u kuhinju da pripremi svježu kavu. Ostatak je dana brzo prošao. Tada je čula loparanje kola i rzanje konja, zvuk koji je vrati u stvarnost.

Na licu joj se iznanađo pojavila maska iza koje se krila kad god bi bila u blizini Acea Krola i svog supruga.

Počela je užurbano pripremati večeru. Tri odreska lagano su se pekla. Tada je začula zvuk njihovih čizama. Ulazili su u kuću.

– Je li kava gotova? – doviknu Ben piskavim, ali grubim glasom.

– Jest! – reče Marion.

– Tada je donesi, boga joj i kavi!

Muškarci su rijetko kada ulazili u kuhinju. Objedovali su u prostranoj blagovaonici. Marion uze tri šalice, podmetač i posudu s kavom, te ih postavi na stol. Blagovaonica je bila prazna. Muškarci su otišli da se operu. Donijela je i posudu sa šećerom, maleni vrč slatkog vrhnja i žličice, te se vratila u kuhinju.

Dovršila je večeru. Kolač je već bio gotov, odresci su cvrčali u pećnici. Obrisa ruke u kecelju i ponovno krenu u blagovaonicu.

Trojica muškaraca sjedili su za okruglim stolom. Ispred njih šalice za kavu i boca viskija. Brady, širok i snažan poput bika, Ace Krol koščat i visok, tvrdog lica i neprijateljskih očiju, a Ben sitan i vižljast. Njegov je

kukavičluk i njegovu okrutnost Marion otkrila i upoznala tek poslije udaje.

Pogledala ih je mirno. Pomisao na Boa Crowdera neoprezno izmami smiješak na njezinu licu.

Ace Krol opazi taj smiješak u djeliću sekunde i zamišljeno je pogleda. Nije se obazirala na njega.

– Bene?

Okrenuo se prema njoj namršten i uznemiren:

– Ne moraš mi reći da je večera spremna jer ja još nisam spreman!

– Netko je danas bio na ranču, Bene.

– Tko?

– Nije mi se predstavio.

Ace naglo podiže glavu i zapilji se u nju, a Ben se ukruti na stolcu.

– Što to, do vraga, znači? – reče.

– Sjedila sam na trijemu kad se pojavio neki čovjek. Pitala sam ga što hoće – pripovijedala je Marion oklijevajući. – Nije mi odgovorio već je razdrljio košulju i pokazao užigosani znak R na prsima. Rekao je da ćeš ti znati tko je on.

Ace Krol masno opsova. Benju je i dalje promatrao blijedim očima. Zatim je naglo skočio sa stolca, zgrabio je za ručne zglobove i prisilio da klekne. Stenjala je.

– Bene! Prestani! To boli!

Gledao je u nju hladno, s mržnjom u očima.

– Što je još rekao? Želim čuti svaku riječ koju je izgovorio – viknu i pusti je.

Trljajući bolne zglobove namršteno je ponovila Crowderovu poruku o tome da će te noći biti u gradu.

– Pitala sam ga gdje će biti, ali mi je on odgovorio da ćete ga vi već naći.

– Kako je izgledao? Kako je bio odjeven?

Ispriča mu i to. Tada ih upita da li su spremni za večeru. Ben drhtavom rukom doli viskija u svoju čašu:

– Do vraga i večera! Ja nisam gladan.

– Ali ja jesam – reče Krol i obrati se Marion: – Samo ti donesi jelo, dušo!

Brady i Ace gladno su proždimali svoje odreske dok je Ben zamišljeno pojeo samo zalogaj. Poslije večere očistila je stol i krenula da odnese prljavo suđe u kuhinju, kad je zaustavi Benov polupijani glas:

– Je li gotovo s večerom? Trebaš li još što tu u blagovao-nici? Ako ne trebaš, izgubi se u kuhinju i ondje ostani! Moramo razgovarati.

Izišla je i za sobom zatvorila vrata. Ben još nešto promrmlja i gutnu viskija, pogleda Krola i reče:

– Znači, kučkin sin se vratio! Znao sam da će se vratiti, osjećao sam to u kostima!

Ace je zamišljeno pušio cigaru udobno zavaljen u naslonjač.

– Priznajem da nisam očekivao da će se pojaviti. Pomislio sam da je poslije svih tih godina na nas zaboravio. Deset je godina mnogo vremena. Vjerojatno ga je na nas podsjećao taj nesretni žig.

– Što misliš, gdje će nas čekati večeras?

– Vjerujem da će biti u Malloyevom salunu.

– Pa hajde da nešto isplaniramo – reče Ben mrko. – Ne mogu mu se uspješno suprotstaviti u dvoboju, a mislim da ni

ti Krole to ne možeš.

– To ćemo tek vidjeti – reče Ace mirno. – Sumnjam da je deset godina u zatvoru napravilo od njega vrsnog revolveraša.

– Prvo ga treba razmekšati

– reče Ben i pogleda Bradyja.

– Sada me dobro slušaj!

– Već znam što hoćeš – reče Brady. – Želiš da ga prebijem.

– Želim da ga omekšaš, želim da bude na podu u trenutku kad Ace i ja uđemo da ga dovršimo.

– Zakonu se to neće nimalo svidjeti – dodade Ace.

– Do vraga i zakon!

– Ako je točno da nosi crni šešir, kao što je rekla tvoja žena, te da će nas čekati u Malloyevom salonu, tada mi neće biti teško pronaći ga – razmišljao je glasno Brady.

– Dobro! – reče Ben i ustade. – Brady, osedlaj nam odmorene konje. Krećemo za pola sata. Malo ću prileći. Nema potrebe da žurimo.

Izišao je. Ace se zlobno nasmiješi:

– Ben neće biti isti čovjek sve dok ne prekorači mrtvo Crowderovo tijelo.

Zatim krenu u kuhinju. Marion je večerala. Prezirno ga pogleda:

– Ne smetam vam dok vi večerate, pa ne puštam da me netko smeta dok ja večeram – reče.

– Ne budi prkosna sa mnom, dušo – reče Ace – i nemoj da ti pokvarim večeru. Odgovori mi još samo na jedno pitanje: što je još rekao Bo Crowder?

– Tko? – Marion pokuša izbeći pitanje.

– Bo! Vidio sam onaj tvoj zadovoljni osmijeh na licu dok si pričala o Bou. Ben ga nije opa-

zio jer je mislio na vlastitu kožu. Sumnjam da bi ga smetalo da čak i zavedeš čovjeka koji se sprema da ga ubije, ali bi te mogao vratiti u St. Louis...

– Da barem to hoće!

– Ne misliš ti tako! – reče Ace i osloni se na stol požudno je gledajući. – Ne misliš tako. Osim toga, mene još nisi oprobala, a kladim se da Ben ni protiv toga ne bi imao baš ništa. Nadam se da ćeš mi uskoro pružiti priliku. Da li te Ben ikada dotiče svojim rukama, malo moje? Da li ikada pipa te tvoje zavodljive obline? Da li te ikada... – nasmijsa se Ace bezobrazno i nastavi: – Ne vjerujem! Volio bih da i preda mnom budeš onako sretna rumena i mlada kao što si bila dok si večeras govorila o Bou Crowderu. Da, želim da budeš takva: topla, meka, podatna kad god ti se približim.

Krenu prema njoj zaobilazeći stol. Marion zgrabi kuhinjski nož i prijeteci reče:

– Gubi se odayde! Napolje! Isti si kao i Ben. Čak i gori od njega. On me bar ostavlja na miru.

Pogleda je tvrdim i neprijateljskim pogledom:

– Još ćeš ti biti moja, djevojčice. Računaj na to. Bit ćeš moja pa makar te morao silovati i ubiti Bena. Ako ti glavom vršljaju bilo kakve ideje o Bou Crowderu, zaboravi ih. Večeras je on mrtav čovjek, dušo.

Krenuo je prema kuhinjskim vratima. Snažno je viknula za njim:

– Ako itko ne bude živ sutra ujutro, tada ćeš to biti ti, Krole! A znaš li zašto? Zato što je bolji čovjek od tebe. Čuješ li me, Ace? Bolji je čovjek!

IV

Bo Crowder je baš igrao partiju biljara o Malloyevom salunu kad uđe Otis Cannon.

Za šankom je stajalo desetak ljudi. Za stolom u kutu četvoriica su igrala partiju pokera. U salunu nije više nikog bilo.

Otis Cannon uputi kratki pogled prema Crowderu, zatim pride šanku i naruči piće. Barman postavi pred njega bocu i čašu. Cannon strusi dobar gutljaj pića i zatim se nezainteresirano zagleda u ogledalo s onu stranu šanka.

Crowder osjeti da je Cannon trijezan. Barem je tako izgledao. Volio bi da se Otis nije pojavio u salunu. Uskoro će stići ili Krol ili Thatcher, a on nije želio umiješati Cannona u svoja osobna razračunavanja. Bio je napet i spreman na sve. Dosad su sve okolnosti išle njemu u prilog. Kao prvo, neočekivano se vratio i iznenadio ih. Sâm je izabrao i mjesto borbe. Čekao ih je da dođu. Da, sve to ide njemu u prilog.

Prvi će potez ipak morati biti njihov. Ili jedan od njih ili obojica zajedno morat će potegnuti revolvere tako da kad on zapuca – sve će izgledati kao klasična samoobrana.

Baš kad je tako razmišljajući htio početi novu partiju biljara, u salun bučno upade pravi div od čovjeka. Smiješio se i znatiželjno zagledavao lica prisutnih.

Crowder je odmah znao da je to Brady. Benova mu je žena rekla da je Brady jedan od najvećih i najjačih ljudi koje je ikada vidjela. Nije bio najjači kojeg je Crowder sreo u svom životu, ali dovoljno snažan da se čovjek

zamisli. Brady zastade pored Otisa Cannona i nasloni se na šank naručujući piće. Cannon ga je mirno promatrao u ogledalu.

Znači, to su Krol i Thatcher odlučili. Prvo će ga Brady iz bilo kojeg razloga pretući, a zatim će njih dvojica upasti u salun i pucati.

Tada je počelo.

Brady je žurno ispio nekoliko čašica pića i zatim se okrenuo prema biljarskom stolu glasno govoreći:

– Hej, ti šeširu! Hoćeš li da odigramo partiju?

– Neću, hvala – pogleda ga Crowder.

Brady se glasno nasmija i izazivački reče:

– Što je momče? Bojiš se da ću te pobijediti?

Crowder shvati da je Brady nenaoružan. Tako velik i snažan čovjek nije ni trebao revolver.

– Igram sam protiv sebe – reče Crowder. – Tebe bih pobijedio bez problema, pa nema potrebe da igramo zajedno. Sebe ne mogu pobijediti.

Brady je sada ispijao piće iz boce. Začuvši Crowderove riječi, tresnu bocom o šank. Smiješak mu nesta s lica:

– Mladiću, vidim da još štošta moraš naučiti, a ja ću ti u tome malo i pomoći.

Širokom je šakom obrisao mokra usta i tromo krenuo prema biljarskom stolu. Crowder je zgrabio u ruku metalnu biljarsku kuglu misleći kako će mu razbiti glavu ako mu se približi.

Dok je Brady prolazio pored Otisa Cannona, ovaj mu se onako bradat i snažan ispriječi na putu. Crowder se nervozno ugrize za usnicu. Cannon je

osjetio da se nešto događa i ubacio se u igru a da ga Crowder nije mogao spriječiti.

Brady je odgurnuo Cannona. Nije ga čak ni pogledao. Cannon mu se ponovno ispriječi na putu govoreći:

– Pazi koga to odguruješ, prijatelju! Takvi veliki tipovi kao što si ti u borbi ne vrijede ni pišljiva boba. Možda ti tako ne misliš?

– Miči mi se s puta, do vraga! – urliknu Brady. – S tobom se ne želim tući.

Cannon odmahnu svojom gradatom glavom i odgovori:

– Znaš što?

– Što?

– Tući ćeš se ti sa mnom, htio ti to ili ne. Do vraga, čovječe, pa upao si mi u oči čim si ušao u salun!

Rekoh samome sebi: »Cannon, polako truneš. Nisi se pošteno potukao već punih mjesec dana...«

Protrljao je šake i nastavio:

– Borba mi je u krvi, borba mi je u prirodi i proklet ću te ako se povučеш.

I bez upozorenja tresnu Bradyja kratkim i snažnim udarcem u bradu. Brady se povuče za korak tresući glavom u nevjericu. Sada su već svi gosti saluna pomno pratili što se događa. Crowder se odmaknu od biljarskog stola ne znajući što da radi.

Brady je snažan i mogao bi biti opasan, ali je Cannon tipični salunski borac. Crowder ga je mnogo puta vidio kako se tuče i znao je da njegov dobro odmjereni udarac šakom može srušiti i mulu. Cannonove kratke ruke i mišićavo tijelo nikada nisu napali izravno. Skakutao je oko protivnika i čekao pravi

trenutak. Bio je vrlo izdržljiv, ponekad je znao primiti toliko protivničkih udaraca koliko ni jedan drugi čovjek ne bi izdržao, pa ipak je ostao na nogama. Crowder ga nikad nije vidio oborenog.

Ni sada nije pao. Golema Bradyjeva šaka zahvati mu sljepoočicu. Posrnu i nasloni se na šank. Drugi Bradyjev udarac u rame zamalo ga okrenu oko vlastite osi.

Cannon uvuče glavu u rame, skupi tijelo i zabi se u Bradyjev trbuh. Dugačke Bradyjeve ruke pokušavale su ga zgrabiti. Cannon je nemilosrdno tukao po Bradyjevom bicepsu tjerajući diva da se neprestano povlači. Zatim uputi nekoliko snažnih udaraca u Bradyjeva rebra i trbuh. Tu i tamo njegova snažna ruka dohvatila bi i Bradyjevo lice. Cannon je tukao mirno i metodično znajući što radi. Udarci njegovih šaka odjekivahu salunom poput mesarske sjekirice po panju. Zahvati i raskrvari Bradyjev nos, raspali ga po usnicama tako da pukose, te mu ozlijedi sljepoočicu. Brady se povlačio i grčio poslije svakog Cannonovog udarca mlateći rukama uspaničeno i naslijepo. Snažan udarac u bradu i – Brady pade. Sklupčan na podu, teško je disao. Cannon pride da mu uputi još nekoliko udaraca, ali ga Brady iznenada zgrabi svojim dugačkim rukama i povuče na pod. Dok se Cannon pokušavao izvući iz zagrljaja, u salun upade krupan i snažan čovjek sa šerifskom zvijezdom na prsima, zastade razmaknutih nogu i lagano kimnu glavom dok ih je promatrao.

– Zašto ih ne zaustaviš, Sa-

me? – doviknu ozlojeđeno barmenu. – Što je ovo – salun ili rupa?

– To je tvoja dužnost, šerife – odvrati ovaj nimalo prestrašen prisutnošću zakona i doda: – Suviše sam star a oni pre-snažni, pa...

– Do vruga! – prekide ga šerif i pride dvojici na podu rastavljajući ih.

– U redu, momci! Dosta je. Zabavili ste se i sada prekinite. Brady, prošli sam te puta upozorio da paziš na svoje ponašanje, te da ću te pritvoriti, uhvatim li te još jednom u tučnjavi. Tko je prvi počeo, Same?

– Nije Brady! – doviknu barmen.

– U redu, izvukao si se – reče mu šerif. – A ti – pokaza prstom u Cannona – kreni prema šanku i tamo ostani. Počnete li se opet tući kad izidem iz saluna, obojicu ću vas zatvoriti.

Pogleda prisutne kratkim i pronicljivim pogledom. Njegovo glatko obrijano i dobroćudno lice znalo je poprimiti oštar i nepokolebljiv izraz kad god je to situacija zahtijevala:

– Pripazi na njih, Same – reče odrešito i izade.

– Stari je Alex još u formi – reče netko od gostiju.

Nije Alex star – odgovori barmen – ali se izmučio vodeći brigu o ovom gradu i pokrajini otkad je šerif obolio. Zamjenjuje ga i po šesnaet sati dnevno! Trebalo bi unajmiti za Park View novog šerifa. Alex ovo neće još dugo izdržati.

Crowder ga je tiho slušao. Tijelo mu je bilo napeto i u pripravnosti. Znao je da završetak borbe između Bradyja i Cannona nije i kraj. Brady je sjedio za

stolom iscrpljen, s glavom zagnjurenom u velike šake. Cannon je za šankom ispijao viski. Tada se salunska vrata opet otvoriše i netko ude.

Crowder odmah prepozna Acea Krola. Krol zastade. Pogleda polako po salunu.

Tu je Krol, čovjek koji ga je žigosao usijanim željezom i ostavio na njegovu tijelu trag koji će nositi do kraja života. Crowder izade iz sjene na svjetlo lampe iznad biljarskog stola:

– Poslao si svog junačinu da me sredi, Krole, ali mu to nije uspjelo. Tu sam – reče iznenađeno i podrugljivo.

Iznenađeni Krol hitro se okrenu u pravcu glasa i opali dva puta iz revolvera. Okrećući se prema Crowderu, bio se malo zanio, a u polutama saluna nije sasvim razaznavao likove.

– Loš si strijelac! – dobaci Crowder kojeg su oba metka promašila za više od metar. I on je znao da je Krol dolazeći izvana bio malo zaslijepljen slabim svjetlom, pa je pucao u sjene.

– Sada je na meni red – reče Crowder i izvuče revolver dok je Krol stajao kao ukopan. Nije problijedio već posivio u tom djeliću sekunde čekanja da Crowder opali.

Nije opalio. Tek što je izvukao revolver, u salun upadne sada već pomalo bijesan šerif Alex i odmah s ulaza eksplodira:

– Dobro, boga mu, tko je pucao?

Ugleda revolver u Krolovoj šaci, pristupi mu i oduze ga.

– Što je to s tobom, Krole? Nisi pijan, nije subotnja večer, nije ni dan isplate, a ti pucaš kao sumanut. Prvo tvoj čovjek

Brady upada u gužvu, a zatim ti... O čemu je riječ?

Krol nešto promrmlja, ali ne reče ništa. Šerif nastavi:

– Ne zanima me u što si pucao. Važno je da nisi nikoga pogodio. A sada ćeš napustiti grad. Povedi sa sobom i tog svog glavonju. Dosta mi je za večeras.

Zatim se okrenu barmenu:

– Dogodi li se još nešto, Same, u tvom lokal u večeras, zadržavam ga. Što je previše, previše je.

Čekao je da Krol pride Bradyju i pomogne mu da ustane, što ovaj i učini ječeći:

– Uf, taj se tip doista zna tući! Osjećam se kao da me je netko premlatio i iznutra.

– Hajde, hajde – reče Krol i požuri prema vratima sretan što napušta salun u kojem je maločas sreo smrt.

Šerif pogleda u Cannona koji je još ispijao svoje piće za barom dugim ispitivačkim pogledom, a zatim izađe. Crowder je razmišljao. Krol je dva puta opalio i dva puta promašio, a to znači samo jedno – da je napet, prestrašen.

Otis Cannon spusti novac na šank, zijevnu, protrlja bradu i krenu prema izlazu s jedva primjetnim smiješkom na usnama. Crowder pričekao nekoliko minuta i zatim krenu prema baru, te popi hladno pivo. Atmosfera u salunu živnu. Samo bi pokoji znatiželjnik tu i tamo pozorno pogledao Crowdera. Crowder napusti salun.

V

Pomoćnik šerifa Alex Smith običavao je redovno prisustvovati dolasku vlaka na željezničku stanicu. I sada je ondje sta-

jao dan poslije nereda u salunu Moosea Malloya.

Stajao bi tako na stanici i razgledavao lokomotive pitajući se nije li mnogo toga u životu propustio. Možda je jednom davno trebao sjesti na vlak i otputovati iz grada u kojem je proveo više od pola života i u kojem će najvjerojatnije i umrijeti. Tješio se mislju da još nije kasno.

Alex, dakako, nije dolazio na stanicu zbog toga već zato što su ga zanimali putnici došljaci. Već je mnogo puta tako uhvatio ljude s potjernica – sišli bi s vlaka pravo njemu u ruke. Nije mu mnogo trebalo da ih prepozna ili da osjeti da s nekim od njih nešto nije u redu.

Sada je znatiželjno promatrao mršavog stranca koji je pažljivo silazio iz vagona na platformu i zatim šepajući krenuo ka staničnom izlazu. Bio je visok, koščat, odjeven u tamnosmede odijelo, svijetli šešir stetson na glavi i kaubojske čizme. U lijevoj mu ruci putna torba, a u desnoj ubojita skraćena dvocijevka.

Baš je ta puška mučila Alexa dok je stranac prolazio pored njega upućujući mu pogled iz najoštrijih očiju koje je šerif ikada vidio. Alex se namrštio.

Nije bilo mnogo ljudi koji su uza se nosili puške. U gradu mnogi više nisu nosili pištolje osim kad su stizali s rančeva ili se vraćali s pašnjaka. Nitko, međutim, nije imao kratku dvocijevku, k tome još i otpiljenu, skraćenu – osim ako umjesto u ptice nije namjeravao pucati u ljude. Krenuo je za šepavim strancem. Dok ga je promatrao kako ulazi u kočiju i kreće prema gradu, osjeti da je to čovjek koji je došao u Park View zato

da nešto zauvijek sredi i da od toga neće odustati.

To ga podsjeti na jučerašnji razgovor sa sucem Scottom koji ga je posjetio u šerifskom uredu. Sudac je bio zabrinut zbog povratka Boa Crowdera u grad poslije desetogodišnjeg izbivanja, od čega je čak osam godina proveo u državnom zatvoru u Yumi.

Alex se jedva sjećao Crowdera. Crowder je živio u planini i dolazio u grad samo po namirnice, dok je Alex radije ostajao u gradu.

Ipak je poznavao Crowderovu priču. Proučio je sve što se dogodilo u Park Viewu u posljednjih deset godina onog dana kada su ga izabrali za šerifa umjesto starog i oboljelog kojeg je zamjenjivao. Tako je naišao i na Crowderov slučaj. Crowder je odsjeo u zatvoru i tako isplatio kaznu. Sudac Scott brinuo se zbog Crowderovog povratka samo zato što ga je prilično cijenio. Crowder se želi osvetiti Benu Thatcheru i Aceu Krolu za sve što su mu napravili.

Sjeti se i jučerašnjeg nereda u salunu. Da li mu se to samo pričinilo ili je u polutami unutrašnjosti saluna ipak vidio i nejasnu visoku priliku muškarca, a ne samo Acea Krola s pištoljem u ruci?

Nije se potanko raspitivao o pucnjavi, ali se sada pitao nije li bradati čovjek koji je pretukao Bradyja ipak povezan s Crowderom. Stigao je i muškarac s dvocijevkom i očitom namjerom da zapuca čim mu se ukaže prilika. Stvari postaju sve složenije. Alex je bio zabrinut.

Pratio je kočiju sa strancem koja je polako išla glavnom ulicom i zastala pred hotelom.

Stranac je platio prijevoz, uzeo stvari i ušao. Alex pričekao još nekoliko minuta i zatim također uđe u hotel. Nekoliko je stotara pušilo i razgovaralo zavaljeno u udobne naslonjače. Iz točionice je dopirao razuzdani smijeh i zveket čaša. Šerif Alex pride recepciji i pogleda knjigu gostiju:

Oliver Keene, San Antonio, Teksas.

Iznad imena stranca pročitao još jedno: Otis Cannon, San Francisco, Kalifornija. I Bo Crowder bio je upisan u knjigu gostiju. Adresa: Park View, Arizona.

Alex nešto promrmlja i upita službenika:

— Tko je Cannon? Kako izgleda?

— Graden je kao medvjed, ali hoda uspravno kao vojnik. Ima bradu. Ne možeš ga promašiti. Čujem da je jučer pretukao Bradyja.

— Jesu li on i Bo Crowder prijatelji? Poznaju li se?

— Nisam opazio da se poznaju.

Alex zahvalno kimnu glavom i izade. Zastade na verandi razmišljajući o trojici muškaraca. Boa Crowder, Otis Cannon i Oliver Keene. Možda je nešto stajalo iza svega toga, nešto zajedničko, a možda i nije. Vrijeme će to pokazati.

Vratio se u svoj ured. Nije prošlo ni petnaest minuta kad na vrata zakuca Oliver Keene s dvocijevkom u rukama. Šerif se udobno namjesti u naslonjač zamjećujući kako Keeneu uzbuđeno sjaje oči.

— Zovem se Oliver Keene, šerife — započe ovaj. — Vidio sam vas na stanici kad sam stigao vlakom. U hotelu sam saz-

nao da ste vi zaduženi za ovaj grad i okolicu, pa sam navratio da vam se javim.

Alex ustade i rukova se sa strancem:

— Sjednite, Keene. Što mogu učiniti za vas?

— Još nedavno sam bio teksaški rendžer, šerife. Mnogo godina zaredom nosio sam s ponosom zvijezdu teksaške konjice. Tada sam morao u mirovinu.

Alex stisnu usne. Osjećao je da će sada saznati to što ga muči cijeli dan, ali se nije radovao:

— A sada? — upita.

— Znajući da ste zauzet čovjek, nastojat ću biti što kraći. Tražim trojicu muškaraca — Boa Crowdera, Otisa Cannona i Reda Devlina. Dvojici sam već ušao u trag. U hotelu Cattlemen's Comfort rekli su mi da su ovamo stigli tek jučer.

— Zašto vas toliko zanimaju ti ljudi?

— Traže ih u Teksasu zbog mnogih nedjela, šerife.

— U tom slučaju, s obzirom da ste rendžer, morate imati službeni nalog i potjernice za ljudima o kojima govorite.

— Više nisam rendžer, šerife, već običan građanin. Moj obračun s Boom Crowderom izrazio je privatna stvar.

Keene izvuče odeblji notes iz unutrašnjeg džepa kaputa i baci ga šerifu na stol:

— To je dosje koji sam dugo skupljao o Crowderu i njegovoj družini. Slijedim ih dvije godine, šerife. Samo me je jedno zaustavilo — Crowderov metak koji mi se zabio u kuk i zauvijek me osakatio.

— Gotovo dvije godine tražim za njima — nastavi Keene.

— Nekoliko sam im puta bio tik

za petama. Jednom smo organizirali oveću potjeru za Crowderovom bandom i ubili dvojicu njegovih ljudi. Jedan je od njih prije nego što je umro štošta rekao. I to sam zapisao. Kad mi je rana zacijelila, rekli su mi da više nisam sposoban za jahanje, te da će mi dati nekakav uredski posao. Znao sam što mi je činiti. Želio sam naći Boa Crowdera. Svakog bolnog dana i noći provedene u onoj proklesoj bolnici zamišljao sam ga uhvaćenog i lancima zatvorenog u paklenu Yumu.

— Moj je život bez mrlje, šerife. Dobivao sam uvijek dobre karakteristike. Nitko koga sam slijedio i tjerao nije uspio pobjeći. Nitko osim Crowdera. Tada me je osakatio. Ali znam ja nje ga dobro. Zatvorski su mi službenici i čuvari mnogo toga povjerali. Otišao sam u Yumu čim sam prizdravio — zasta na tren i potom doda: — Prošlo je nešto više od dvije godine otkad je Crowder prešao u Teksas sa čovjekom po imenu Red Devlin. Zajedno su služili kaznu u Yumi. Priključio im se i Otis Cannon, armijski dezertjer iz tvrđave Apache, gdje će ga objesiti zbog ubojstva ako ga se ikada dočepaju.

— Gonio sam ih kao što čovjek goni divlju zvijer. Najviše sam želio uhvatiti Crowdera. Poslije bolnice i razgovora u Yumi, tražio sam ih po cijelom Teksasu. Na njihov sam trag naišao tek u El Pasu. Navratili su u grad da nabave namirnice i svuda razglasili da nastavljaju put za Chihuahuau u Meksiku. Nisam povjerovao. Razgovarao sam s pedeset ljudi koji su na ovaj ili onaj način došli u dodir s Crowderom. Najčešće spomi-

njana riječ bila je Kalifornija.

— U Yumi sam također saznao da Crowder planira osvetu protiv dvojice vaših građana koji su ga poslali u zatvor zbog krađe stoke, pa sam došao ova-mo nadajući se da ću nešto saznati. Nisam se prevario. Tu su! — nasmije se gorko Keene. — Da ih nisam našao, slijedio bih ja njih sve do Kalifornije.

Alex nelagodno prodrma široka ramena promatrajući Keeneovo zajapureno lice. Dok je govorio o Crowderu, krv kao da mu je ključala, razmišljao je Alex. Ljude u takvom raspoloženju sretao je on i ranije. To je uvijek značilo samo jedno: nepriliku. Uspravio se u naslonja-ću:

— Ne znam gotovo ništa o tim ljudima izuzev toga što ste mi rekli, Keene. To me, međutim, ne zadovoljava...

— Ako mislite da lažem, proklet bio...

— Ne mislim — tiho ali oštro prekinu ga Alex. — Kad mi u ured uđe stranac i kaže mi da su neki ljudi iz mog grada na potjernicama, te da je jedan od njih armijski dezertjer optužen za ubojstvo, tada ne žurim. Ne žurim ih uhapsiti prije nego što saznam znatno više o cijeloj ri.

— Nisam ni rekao da ih uhapsite. Sam ću srediti stvari na svoj način. Sve što želim to je vaše razumijevanje i suradnja.

Alexovo lice naglo pocrveni od bijesa. Nagnuo se naprijed:

— Ne govorite mi što namjeravate i što želite od mene, Keene! Ne dajem ni pišljiva boba na vašu teksašku rendžersku reputaciju. Gonite Crowdera i — kad baš moram biti brutalan, reći ću vam — nastojat ćete ga

ubiti prvom prilikom s tom dvojci-jevkom koju držite u rukama. Zapamtite: opalite li tu pušku u gradu, požurit ću da vas zatvorim. Ubijete li njome Crowdera ili nekog drugog, potrudit ću se da vas objese. Zapamtite to dobro jer nemam namjeru ponavljati.

Keeneove su usnice nervozno podrhtavale dok je ustajao:

— Uopće me ne zanima što vi mislite o svemu ovome — reče.

— Znam što želim i to ću napraviti. Nitko me, pa ni neki pomoćnik šerifa neće u tome spriječiti. Uхватit ću Crowdera. Neću biti zadovoljan sve dok ne pljunem na njegovo mrtvo tijelo ili ga odvučem okovanog u zatvor Yumu...

— Dosta! — dreknu šerif Alex. — Upozorio sam vas, a sada se gubite!

— Sa zadovoljstvom! — odbrusi Keene i izađe vukući nogu za sobom.

Alex zaobide stol i zastade pored stolice na kojoj je Keene maločas sjedio, te je ljutito tresnu nogom. Stolica odletje na drugu stranu ureda i zabi se u zid. Stajao je tako i razmišljao sve dok nije začuo viku i galamu s trga. Podiže glavu i osluhnu. Da nije Keene već naletio na Boa Crowdera? Zgrabi šešir i izađe.

Odmah ugleda gužvu na samom kraju glavne ulice. Dok je žurio prema uzbuđenim ljudima, vidio je kako se sve više okupljaju oko dvojice jahača i postavljaju pitanja. Tada prepozna jahače — braću Bena i Dana Browera, vlasnike malenog posjeda južno od grada.

Kad se sasvim približio, ugleda nečije tijelo potrbuške prebačeno preko trećeg konja.

– Mičite se, mičite se! – vikao je okupljenim ljudima. – Napravite mjesta. Bene i Dane, slijedite me.

Netko ga primi za rukav. Kad se okrenuo, ugleda Keeneov ironični smiješak:

– Sjećate li se da sam vam pričao kako je i Red Devlin jedan od ljudi koji pripada Crowderovoj družini, šerife? Pa, eto vam ga mrtvog. A znate li još nešto?

– Što? – upita Alex namršteno.

Keeneove su oči čudno svijetlile:

– Kladio bih se u posljednji cent da ga je ubio Bo Crowder. Nisu se slagali. Kažem vam, šerife. Crowder!

Bo Crowder se baš tada brija u svojoj hotelskoj sobi. I on je čuo galamu s ulice.

Obrisa ručnikom lice i pride prozoru. Ugleda mnoštvo ljudi okupljenih oko dvojice jahača i konja s nečijim mrtvim tijelom preko sedla.

Konj je bio tamnosmede boje, mrkalj. Crowder se sjetio da je i Devlinov konj bio takav, te da bi tijelo na konju moglo biti baš njegovo. Dva su jahača naletjela na Redovog konja i tijelo nepoznatog im muškarca. Očekivao je to prije ili kasnije. Srećom, ništa nije upućivalo na njega, nikakav trag. Odahnuo je s olakšanjem.

Promatrao je kako se šerif probija kroz gužvu. Pitao se da li će ga Alex prepoznati kad se sretnu. Sumnjao je da hoće. Nisu bili prijatelji već samo poznanici koji su si ljubazno kimali glavama u znak pozdrava. Osim toga, bilo je to prije deset godina.

Mnoštvo se polagano razila-

zilo. Crowder ugleda visokog mršavog muškarca kako drži šerifa za rukav i nešto mu govori. Čovjek se okrenu i šepajući krenu niz ulicu. U ruci mu kratka dvocijevka. Bilo je nešto poznato u tom liku. Crowder ga je promatrao kako se približava hotelu i zastaje ispred stubišta. Ugleda mu i lice skriveno širokim stetsonom.

Osjeti lagane trnce. Nema sumnje: to je Oliver Keene! Čovjek kojeg je ranio pri nekoliko mjeseci.

Crowder se odmaknu od prozora sjećajući se Devlinovih riječi o tome kako bi im se Keene mogao naći za petama svakog trenu. Imao je pravo. Keene je stigao.

Crowder požuri u sobu Otisa Cannona pazeći da ga nitko ne opazi. Vrata su bila nezaključana. Ude i ugleda Otisa kako blaženo nasmiješen spava s bocom viskija u rukama. Hrkao je. Pride mu i probudi ga. Sretan se smiješak izgubi s Otisova lica kad shvati tko ga je probudio:

– Baš sam sanjao kako mi se neka zgodna ženskica uvlači u krevet, kad ono ti! Što se dogodilo?

Crowder mu ispriča.

– Vjerujem da je Keene identificirao Devlinovo tijelo, te da je odsjeo u istom hotelu. To nisam očekivao.

– Nemamo neki veliki izbor. Ili ćemo ubiti Keena ili napustiti grad – zijevne Otis.

– Još nisam spreman da krenem, ali ti možeš otići. Ionako je bolje da se malo razdvojimo jer tako nećemo morati brinuti jedan o drugom. Kao ono sinoć kad si upao u tučnjavu s Bradyjem koji je zapravo bio namijenjen meni...

– Hajde, ne ljuti se. Nisam se dugo tukao, a osim toga pomislio sam kako bi Brady mogao biti jači od tebe. Baš mi je godila ta tučnjava! U svakom slučaju, odjahat ću do rijeke i okupati se. Smrdim. Krenut ću predvečer.

– Tako je. Napusti grad. Možeš se kladiti u to da Keene zna da te armija traži i želi objesiti zbog ubojstva.

– Ne brini, neće me uhvatiti. Jedino da što prije središ tu tvoju »stvar«. Da ti iskreno kažem, nije mi se učinilo da je tip koji je jučer pucao u tebe u salunu vrijedan tolikog napora. Nije čak vrijedan ni da ga se ubije.

Bo Crowder ogorčeno stisnu usnice:

– Ne znaš ti što mi je taj sve napravio!

– Čini se da ovdje svatko nekog želi uhvatiti ili ubiti. Ti namjeravaš ubiti dvojicu, Keene nas slijedi s istim ciljem, a tu je i armija koja mi je stalno za petama. Do vraga!

– Tako je to – reče Bo odsutnim glasom. Razmišljao je o ženi koju je poljubio, o supruzi Bena Tatchera, o njezinim zamamnim oblinama i usnama koje su se željno puštale dok ih je ljubio. Krv mu jurnu venama, obrazi zacrvenješe. Nije joj znao čak ni ime. Zapravo, trebalo bi da se srami što tako razmišlja o ženi čijeg će supruga uskoro ubiti.

– Vratit ću se s kupanja čim se smrači – reče Otis. – Ne počinji gužvu prije nego što se vratim! Ne želim se vratiti u Kaliforniju bez tebe. Nadam se da Keene nije sa sobom ponio i potjernice.

– Sumnjam. Da jest, već bi nam i on i Alex kucali na vrata.

Keene šepa. Vjerujem da je to od mog metka. On nije čovjek koji oprašta ili zaboravlja. Ima kratku dvocijevku i čini se da je spreman da zapuca čim nas vidi.

– Jedna cijev za tebe, jedna za mene – nasmije se Otis.

– Ipak, pazi se! Nikada nisam čuo da su rendžeri poslali nekog svog čovjeka tako daleko od centra. Vjerujem da nas Keene proganja na vlastitu ruku. Čini se da me mrzi isto toliko koliko ja mrzim Tatchera i Acea Krola.

I Crowder se nasmija, potapša Otisa po ramenu i reče:

– Baš smrdiš! Na kupanje. I pazi da ne ostaviš za sobom nikakve tragove dok ideš prema rijeci. Tko zna što Keene namjerava i što će prvo početi. Ja ću se u međuvremenu obrijati i nešto pojesti.

Baš kad je krenuo prema malenom restoranu držeći se sporednih ulica i pazeći da ne naleti na Keenea, ugleda suca Scotta. Ovaj mu požuri u susret.

– Vidim da reagiraš na svaki pokret. Nervozan? – upita Scott Crowdera i nastavi:

– Čuo sam sve o jučerašnjoj gužvi u Malloyevom salunu. Zar ti nije dovoljno?

– Ne počinji, suče. Ja nisam pucao.

– Bio bi ti pucao da Alex nije slučajno upao u salun i zaustavio vas. Bio je tvoj red.

– Moj red? Da, takva je to igra. Bio je na meni red da pucam i ja sigurno ne bih promašio.

– S time se baš i ne možeš ponositi...

– Nisam ni kazao da se time ponosim. Ali ne možeš objesiti čovjeka zato što se branio –

nasmiješi se Crowder. – Ili možeš?

– Nije tu ništa šaljivo! – reče hladno sudac. – Slušaj me, Bo. Zaokupila te je ta glupava ideja da ćeš ubojstvom Tatchera i Krola izravnati nekakav svoj dug i sve zaboraviti. Vraga! To su sve samo riječi i tek puka opravdanja za to što namjeraš. Čista glupost.

– Zar ti nije nikada palo na pamet – nastavi sudac upornim glasom – da će im njihova iznenadna smrt samo okončati patnju? Ili da će te se pribojavati dok su god živi? Ubiti ih ne znači ništa. Samo ubrzavaš proces umiranja. A kad čovjek umre, s njime umire i svijet.

– Ne razumijem te, suče. Na što ciljaš?

Scott odgovori tihim, ali ljutitim glasom:

– Na to da ti utuvim u glavu kako te i Krol i Thatcher nose na svojoj duši punih deset godina i kako su se svakodnevno pribojavali tvog povratka. Thatcher je zbog toga i obolio, toliko da se sasvim prepustio piću. On sam sebe njegova patnja bila i bit će veća nego išta što si ti dosad iskusio.

Crowder ga odsječno, gotovo grubo pogleda:

– Baš si našao pravi način na koji ćeš sve to prikazati! Ja sam onaj kojeg su žigosali usijanim željezom i ja sam onaj koji je vrištao kao žena. Proveo sam osam bijednih godina u zatvoru, i to najviše vremena okovan lancima kao neka divlja zvijer pokušavajući spasiti tijelo i dušu od propasti u tom paklu od Yume. Zato mi ne govori o tome čija je ptanja bila veća! Osam godina nisam vidio žensko stvorenje, osam godina ni-

sam popio piće niti pošteno jeo. – Tužno kimnu glavom. – Ti to ne možeš razumjeti, suče? Vjerujem da ne možeš. Kad bi znao kako je u Yumi, ne bi tamo nikada slao osuđenike na odsluženje kazne.

– Neke ljude treba zatvoriti zbog dobrobiti cijelog društva – odvratila sudac mrzovoljno. – Svejedno. U neprilici ste i ti i tvoj partner. Kako se zove?

– Čini se da ste ti i Alex doista dugo razgovarali – reče Crowder tiho i suhim glasom.

– Zove se Otis Cannon, suče.

– Tako je! U gradu je neki bivši teksaški rendžer. Traži baš vas dvojicu.

– Bivši?

– Tako je barem rekao Alexu.

– Već sam vidio Keenea – nasmiješi se Bo bez nekog posebnog razloga.

– I što ti je kazao? – Samo sam ga vidio. Nismo razgovarali, ali mislim da ni nećemo kad se sretnemo.

– Po onome što je Keene ispričao Alexu, ti i taj tvoj kompanjon na mnogim ste potjernicama. Da li je Cannon doista dezter i ubojica?

– Vidi, vidi – promrmlja Crowder. – Keene baš svašta zna! Što Alex namjerava?

– Zasad ništa, ali vjerujem da će telegrafirati na nekoliko mjesta i provjeriti neke stvari – reče sudac. – To bih i ja napravio da sam na njegovom mjestu. Posebno bih se potrudio da saznam istinu o tom Cannonu.

– Otis je dobar čovjek, suče. Hrabar i pošten. Kao svi mi, i on ima greške. Prijatelj mi je, jedini prijatelj kojeg imam i ne

bih volio da mu se nešto dogodi.

Sudac tiho upita:

– Jedini prijatelj, Bo?

– Znam što misliš, suče. Ali između nas stoji sav taj zakon. Više nismo na istoj strani ograde. U zatvor više ne namjeravam!

– Tada se izgubi iz grada i živi kao pošten čovjek – viknu sudac gotovo ljutito.

– Još nisam spreman, suče.

Nešto bolno preleti sučevim licem. Nasmiješio se nekako umorno i namješteno.

– U redu. Ja sam poslovni čovjek i nema smisla da gubim svoje dragocjeno vrijeme ni na šta.

Rukovali su se. Sudac ode.

Crowder ga je promatrao kako odlazi. Iznenada mu bi strašno žao što nije mogao zadovoljiti suca Scotta. Zatim krenu natrag u hotel. Morat će upozoriti Otisa da će Alex telegrafski tražiti podatke o njemu i čekati da stignu potjernice. Bilo bi dobro da Otis napusti grad. Može kampirati u blizini mjesta na kojem su sakrili novac i čekati da Crowder sredi stvar. Zatim će odjahati iz grada i na miru o svemu razmisliti.

VI

Ben Thatcher nije se nikako mogao pomiriti s porazom u Malloyevom salunu. Deset dugačkih godina neprestano ga je progonio lik Boa Crowdera, a sada – poraz! Drhtavom rukom nasu piće u čašu i žurno ga strusi niz grlo prolijevajući ga i niz bradu. Ace Krol mirno je sjedio izgubljen u mislima i dimu jutarnje cigare. S vremena na vrijeme pogledavao je

Tatchera s prezirom u očima. Tada reče:

– Nema potrebe da ti kažem kako nas ni bačva viskija neće izvući iz okršaja s Crowderom. Beskorisno je što sam i ovo uopće rekao. Ne slušaš me.

Tatcher ponovo potegnu malo viskija.

– Čuo sam dva pucnja i pomislio kako si ga pogodio – reče promuklim glasom – kad tamo, u salun upada šerif... Morao sam se odmah povući.

– To sam već deset puta čuo – presječe ga nervozno Krol. – Naša je greška bila što smo prihvatili njegovu igru. Trebali smo ga ostaviti da se znoji sve do zatvaranja saluna i tada ga na izlazu jednostavno ubiti. Ali ti si htio da ga Brady prvo malo smekša, pa da se zatim... Do vraga, Bene! Slušaš li ti uopće što ja govorim?

Ben Thatcher mamurno se trgnu iz letargične zlovolje u koju je utonuo piljeći zakrvavljenim očima u Krola:

– Jesi li poslao Bradyja da nadgleda momke?

– Jesam, iako će biti bolje da i mi tamo odjašimo i pripazimo što rade.

Krol ugasi cigaru. Kasno su doručkovali. Jeo je zapravo samo on, dok je Ben popio kavu s viskijem. U tom času uđe Marion i pride stolu da ga raščisti. Pogled joj je bio hladan, udaljen i nezainteresiran. Dok je skupljala tanjure, obrazi joj iznenada porumeniše a punašne se usnice razdvojiše. Krola zapeče što ga nije čak ni pogledala, pa je tiho upita:

– Razmišljaš o njemu, zar ne?

– Marion zastade, iznenade-

no se nasmiješi i tiho uzvрати:
Što trabunjaš?

Zatim bez riječi napusti sobu Krola obuze neshvatljiva ljubomora. Zar je ljubomoran na Boa Crowdera? Nemoguće! Pa nije ljubomoran na Bena, a imao je više razloga. Sve je to glupo. Pa ipak...

Bo Crowder bio je pravi muškarac i Marion je to odmah osjetila. Ženu ništa ne može prevariti. Većina bi žena napustila sve što imaju samo da budu s pravim čovjekom. Krol instinktivno osjeti da bi se moglo dogoditi da Marion jednostavno napusti Bena i ode s Boom. Nije voljela Bena, pa neće ni žaliti za njim. Krol spozna da zavidi Benu na njegovom imanju i Marion, ali ljubomora zbog Boa, to je već nešto drugo, novo...

Znao je da ga Marion prezire i da nikada ne bi pošla s njim, Aceom Krolom. Nikada? Možda i bi da Bo Crowder pogine. Treba i na to misliti.

Pogleda Tatchera. Mrmljao je sam sebi nešto zavaljen u naslonjač. Ben je složena ličnost. On kao vlasnik i Krol kao nadglednik ranča proveli su zajedno više od četrnaest godina. Ben je nekada bio ambiciozan, pa čak i svojeglav. Što je naučio, to je i napravio. Tada ga je epizoda s Boom Crowderom sasvim izbacila iz normalne životne kolotečine. A možda je posrijedi nešto drugo, razmišljao je Krol. Možda je Ben Tatcher jednostavno imao svega previše, pa je posustao i izgubio želju da i dalje skuplja novac i moć.

Tatcher zijevnu, srknu kavu i upita:

— Imaš li kakvu ideju?

Krol je imao ideju, ali mu je

trebalo nekoliko sekundi da je uvije u bezazlenost i ponudi Tatcheru kao mamac:

— Zašto se ti jednostavno ne spakiraš i otputuješ na neko vrijeme? Provedi nekoliko tjedana u Phoenixu ili Tucsonu. Kreni vlakom već danas popodne i zaboravi na to da te nekakav Crowder progoni. Ja ću se pobrinuti za njega, ne brini!

Tatcher ga pogleda:

— Misliš li ja i Marion zajedno?

Krol slegnu ramenima što je ravnodušnije mogao:

— To je tvoja stvar. Pomislio sam kako je zgodnije da uskočiš na vlak minutu prije polaska i kupiš kartu od konduktera nego li da s Marion stigneš na stanicu i zastaneš pred blagajnom. Svi će vidjeti da odlaziš, svi će o tome pričati, doći će to i do ušiju Boa Crowdera, pa će krenuti za tobom. Ovako nitko dugo vremena ne bi znao da si otputovao.

— Crowder neće krenuti za mnom ako se ti, kako kažeš, pobrineš za njega...

— Kažem ti, imam nekoliko ideja, samo...

— A Marion? — uporno će Tatcher.

— Ja ću se brinuti o njoj — nasmiješi se Krol.

Krv šiknu u Benovu glavu. Oči mu postadoše zle. Baš kad je Krol pomislio kako je pretjerao, Ben siknu:

— I o tome imaš nekoliko ideja, zar ne Krole?

— Ne budi glup!

— Ti si glup. Da nisi, ne bi me tako prozirno zavaravo sve ove godine.

Krol osjeti kako ga peku obrazi od krvi koja mu jurnu u glavu. Do vraga, pa Ben je znao!

Iako se godinama opijao viski-jem, ipak nije bio slijep za sve što se događalo oko njega.

Tatcher potegnu iz boce, pri-de Krolu, nagnu se nad njega i hrapavim glasom reče:

– Ona je moja, kao što je moj ranč i sve što se na njemu na-lazi! Neću otputovati, Krole, ni sam ni s Marion. Zaboravi na to!

– Kako hoćeš.

– Točno. Kako ja hoću! A sa-da, što ćemo s Crowderom?

– Smišljam plan – reče Krol. – Mogli bismo pokušati noćas.

– Razgovarat ćemo o tome na putu do pašnjaka i kauboja. Osedlaj konje, a ja ću u među-vremenu razgovarati s Marion.

Kasno tog istog poslijepodne-va Krol i Thatcher polako su se vraćali na ranč. Objedovali su s kaubojima u poljskom logoru i pogledali stada. Ben je bio raspoloženiji nego ikada. Ozbiljno je razgovarao, šalio se s momci-ma, nasmijavao ih. Krol je mo-
rao priznati sam sebi da je Ben znao osvojiti i pridobiti ljude za se kad nije bio pijan, a to on, Krol, nikada ne bi mogao posti-ći zato jer po prirodi nije druže-ljubiv: nasmijavati kauboje, vla-stitu radnu snagu! Do vruga i kauboji! Plaćeni su da rade. Ne, on to ne bi mogao.

Približili su se ranču i zastali na uzvisini s koje se pružao li-jep pogled na zgrade i imanje. Tada se oboje trgoše kao pogo-den. gromom. Na četvrt milje od uzvisine na kojoj su stajali ugledaše jahača s crnim šeši-rom na glavi i puškom preko sedla kako se udaljava od ran-ča. Bo Crowder! Obojica su ga odmah prepoznali. U tom trenu iz kuće izađe Marion i zagleda

se za jahačem koji se polako gubio u daljini. Tada je ugleda-la i njih dvojicu, mahnula im rukom i ušla u kuću.

– Jesi li ti to vidio? Bo Crow-der! – uzviknu Ben Thatcher za-prepašteno. – Mora da nam je postavio zasjedu u grmlju ali je vidio da mu prilazimo sa strane na koju nije računao, pa se iz-gubio. Ili se predomislio.

– Svejedno – reče Krol. – Bilo bi uzaludno slijediti ga. Ni-kada ga ne bismo uhvatili.

– Zasjeda! – ponavljao je Ben Thatcher tihim ali oštrim glasom. Na licu mu zajedljivi smiješak.

Krol više ništa nije razumio. U posljednja dvadeset i četiri sata Ben je promijenio toliko raspoloženja, a sada je čak u njegovim očima ugledao želju za akcijom, za borbom. Kao da ga je to što je napokon vidio Boa Crowdera poslije svih tih godina, oslobodilo neke unutra-šnje more, tjeskobe.

Tatcher je uistinu bivao sve raspoloženiji. Vidio je Crowde-ra. Istina, u daljini, ali – kako bježi od njih! Hrabrost mu se polako vraćala.

Krol nije dijelio Benovo mi-šljenje.

– Zasjeda! Htio nam je posta-viti zasjedu. To možemo iskori-stiti protiv njega. Odjahat ću u grad i razgovarati s advokatom. Uložiti ću prigovor na Crowde-rovo ponašanje. Možda će ga vratiti u zatvor.

– A možda nas nije čekao u zasjedi – odvažno će Krol na-mjerno čineći pauzu. – Možda je samo navratio da vidi Ma-rion kao što je to jučer napra-vio.

Tatcher ga posla do vruga, ali se sjeme sumnje nade na plod-

nu tlu. Požuri prema ranču, sjaha i uleti u kuću. Marion je bila u kuhinji pored peći. Iznenadeno se okrenula kad ih ču kako ulaze. Htjede nešto reći, ali je Ben preduhitri:

– Je li on bio tu?

Ruka joj poletje prema ustima kao da je htjela prikriti drhtaj usana:

– Tko to?

– Ti prokleta dobro znaš na koga mislim – pride joj Ben bijesno. – Čak si izašla iz kuće da ga ispratiš.

– Čula sam konjska kopita i izašla da vidim što se događa – odgovori Marion.

– Lažeš!

– Ne lažem!

Okrenula se prezirno prema peći, ali Ben još nije završio, još nije bio zadovoljan. Pratio ju je u stopu po kuhinji, prigovarao, vikao i optuživao je. Glas mu je postajao sve piskaviji, uzbuđeniji. Kad joj se u jednom trenu prijeteci unio u lice, u njezinim očima bljesnu prezirna ljutnja i zacakliše suze. Vikao je:

– On je bio tu! Tu, u kuhinji, zar ne? Bolje je da priznaš ili ću te prebiti kao...

Podiže ruku s namjerom da je udari. U njoj nešto puče. Prodera mu se u lice:

– U redu, bio je! Bio je tu! Baš ovdje u kuhinji. Jesi li sada zadovoljan? Ili želiš čuti i ostatak?

Ben urliknu kao ranjena životinja i snažno je tresnu šakom u lice. Užasnuto je vrisnula i pala na užarenu peć rušeći posude svuda oko sebe. Krol se pokrenu. Pride Benu koji ju je i dalje nemilosrdno tukao i prisili ga da izade iz kuhinje. Ponovno je osjetio kako ga obuzima ljubomora. Crowder je posjetio Marion, a njoj se to dopalo.

* * *

Bo Crowder polako se vraćao prema gradu.

– Marion! – nježno izgovori njezino ime.

Napokon je saznao kako se zove žena koju je poljubio. Marion. Smiješak polako nestade s njegova sretnog lica. Marion misli da je propala i izgubljena žena. On neprestano misli na sebe okovanog u lancima. To što on misli o sebi, istina je. Ali Marion griješi. Muškarac se može snaći u životu na različite načine, ali ženi nije lako. Osim toga, mnoge su se barske plesačice udavale za obične ljude i živjele u sretnim brakovima. On je propalica! Kolike li je samo godine stradio u zatvoru. Šteta.

Nisi vrijedan ni pišljiva boba, reče samom sebi. Nisi se smirio još od djetinjstva. Odmetnik si suviše ogrezao u grijehe a da bi se samo tako mogao vratiti normalnom životu. Prekasno je. Prije ili poslije suočit ćeš se s nekim tko će biti brži od tebe. Ili će te objesiti. A Marion, ona će...

Nikako nije mogao prestati razmišljati o njoj. Kakvo tijelo, obline! Nije to bila samo glad za ženom poslije toliko godina provedenih u zatvoru. Znao je da to nije bilo samo to. Prepustio se osjećajima i sanjarenju. Marion je žena koju bi želio oženiti, živjeti s njom u kući punoj djece i ljubavi – osjećaj koji je tko zna kada netko u njemu ubio.

Možda sudac ima pravo. Možda zakon ima pravo. Možda bi se jednostavno trebao okrenuti i zauvijek otići iz Park Viewa. Trebao bi, ali neće. Suviše je jako sjećanje na usijano

željezo i suviše jaka želja da se osveti. Još nekoliko dana. Ta ga je žena uznemirila. Možda će sve biti drugačije ako...

Ne! Sve se odvija prema planu. Mora dovršiti to zbog čega je došao u Park View.

Ispred sebe ugleda svjetla grada. Polako se mračilo. Sjeti se Olivera Keenea koji ga je slijedio iz Teksasa. Čini se da se Keene ne slaže sa šerifom, da se nisu uortačili, ali to bi se lako moglo promijeniti onog trenutka kada šerifu stignu potjernice za odmetnicima koji slobodno šecu njegovim gradom.

Sjeti se i Otisa Cannona, te obećanja da će ga obići u skrovištu pored rijeke, nekoliko milja izvan grada, kamo se sklonio od Olivera Keenea. Nije bilo kasno a ni konj nije bio umoran, pa krenu prema rijeci.

Otis Cannon uživao je u boci viskija sjedeći pored vatre na kojoj je priredio večeru. Spuštala se noć.

Proveo je vrlo ugodno popodne pored rijeke, okupao se nekoliko puta sjedeći do vrata duboko u brznoj vodi i lijeno šakama rovač po mirnom pješčanom riječnom dnu. Sada je sjedio na vreći za spavanje gledajući u grah i šunku, te ostale namirnice koje je ponio sa sobom iz grada. U boci je ostalo još malo viskija. Zadovoljno ga je srkutao.

Zijevnu. Tada začu kako se netko kreće. Podiže svoju bradatu glavu i na desetak metara od sebe ugleda visokog mršavog muškarca kako mu se šepajući približava s dvocijevkom uperenom u njega.

Oliver Keene!

Ime kao bomba odjeknu u Otisovoj glavi. Pokuša se izvući

iz neugodnog položaja i zgrabiti pušku ili revolver, ali nije dospio. Keene opominjući uzviknu:

— Pokušaj li, pucam! Ostani gdje jesi!

Otis sjedne mirno i uspravno. Keene pride i pokupi Cannono-vo oružje, pa se nasloni na obližnju stijenu.

— Crowder me je pogodio u kuk. Boli dok sam u sedlu.

— Čini se da te i ne boli baš tako jako. Jahao si po mom tragu sve dovde...

— Nisam te slijedio, Cannone. U hotelu sam saznao da si platio sobu i otišao, a u gradu da si pokupovao namirnice prije nego što si izjahao. S obzirom da Crowder nije napustio grad, pomislio sam kako si se vjerovatno ulogorio negdje u okolici blizu vode i trave. Nisam našao Crowdera, pa sam odlučio da prvo tebe sredim. Trebao si biti oprezniji. Dim te tvoje vatrice jasno se vidio na obzorju, pa se nisam mnogo mučio da te nađem. Oni u tvrđavi Frot Apache bit će presretni da te se dočepaju, Cannone. Volio bih da i ja prisustvujem tvom vješanju.

— Šerif Alex nije bio osobito impresioniran tvojom pričom — reče Otis.

— Dovoljno da pošalje nekoliko telegrama u nekoliko gradova. Prije otprilike jednog sata stigao mu je odgovor iz tvrđave Apache. Odmah je krenuo u hotel da te potraži.

— Ti mu, dakako, nisi rekao gdje me može naći?

— Dakako da nisam. Nagrada za tvoje hvatanje pripast će tako meni, a dobro će mi doći. To me navodi na jednu drugu misao: na novac koji ste opljačkali dok ste bili zajedno, dok

Crowder nije likvidirao Devlina.

– Misliš da ga je baš Bo Crowder ubio?

– Govorio sam o ukradenom novcu...

– Volio bi ga se dočepati, ha? Ne bi to bilo prvi put da predstavnik zakona postane lopov. Koliko tražiš da te zauvijek skinem s vrata, Keene?

– Toliko novca sigurno nemaš. Zanimajte me prvenstveno ti i Crowder. Kad budete mrtvi, pokušat ću pronaći taj novac. Ne prije toga.

Otis je razmišljao. Znači, šerif zna da je on dezertar i ubojica. Traže ga iz tvrdave Apache. Sutra će šerifu telegrafski stići i odgovori na pitanja o Bou Crowderu, a za nekoliko dana i potjernice. Tada će Bo Crowder posjetiti. Objesit će ga. Sve se to dogodilo neočekivano, iznenada. Reče Oliveru:

– Znaš li da nisi jedini koji progoni Boa Crowdera?

– Znam da nisam – odgovori Keene. – Traže ga stočar Ben Thatcher i njegov nadglednik Ace Krol. Zar misliš da sam tratio vrijeme u Park Viewu? Raspitivao sam se i saznao cijelu priču. Nisam uzalud bio taksistički rendžer, Cannone. Bio sam najbolji lovac na ljude kojeg su imali sve dok me Crowder nije pogodio metkom.

– Čini mi se da nemam izbora – reče Otis. – Što namjeraš?

Stavit ću ti lisice na ruke, osedlati tvog konja i odvesti te u grad.

– A zatim ćeš krenuti u potjeru za Crowderom?

– Kad čuje da si ti u zatvoru, možda će te pokušati osloboditi. Možda. Pokuša li, gotov je. A

sad – reče Keene pokazujući glavom u dvocijevku – okreni se na trbuh i stavi ruke straga. Nikakvih gluposti! Puška je nabijena i uperena u tvoj trbuh.

Tek što se Cannon okrenuo slijedeći Keeneovu naredbu, začu kako se neki konj probija kroz riječni plicak. Životinja rzu. Odmah potom začu rzanje još jednog konja. Prvi je vjerojatno Crowderov. Bo dolazi da ga obide! Drugi je sigurno njegov konj kojeg je pustio da slobodno pase u okolišu. I Keene je čuo konjska kopita i prskanje vode. Prošapta oštrim glasom:

– Budi miran... Očekuješ li Crowdera?... Budi miran, kažem ti! ... Dvije muhe jednim udarcem! Dovraga...

Otis Cannon osjeti kako mu se tijelo grči. Što ga čeka? Prvo zatvorska ćelija, a zatim omča. Zar da sve to mirno promatra? Osim toga, toliko je toga dugo vao svom prijatelju da mu se učini kako je baš sada i vrijeme i mjesto da se oduži.

– Pazi, Bo! – viknu. – Keene je ovdje!

Bacio se preko vatre osjećajući kako plamen pali košulju i tijelo. Istog je trena zagrmjela dvocijevka. Osjeti kako mu se željezne pandže nemilosrdno zabijaju u leđa, kako ga probijaju, kidaju. Tada utonu u tamu.

VII

Približavajući se Otisovom improviziranom logoru, Bo Crowder je razmišljao kako je suludo od Otisa što je ostavio vatru da gori i poslije žalaska sunca. Tada začu Otisovo upozorenje i vidje kako se netko baca na vatru gušeći tijelom plamen. Opali i puška. Začas je

sjahao i s puškom u ruci krenuo kroz do koljena duboku vodu pokušavajući uočiti sjene koje se kreću. Posrtao je po neravnom dnu i rasjekao bradu o stijenu na koju je neočekivano naletio. Psujući, začu konjska kopita i opali tri hica u obris konja i jahača koji se nazirahu u tami.

Daleko! Predaleko! Htjede krenuti u potjeru za jahačem. Osjećao je kako ga razdiru mržnja i bijes. Tada se sjeti Otisa i vrati. Nekoliko je užarenih cjepanica bacalo dovoljno svjetla na tijelo ispruženo preko njih. Miris izgorjelog mesa ispunio Crowderove nosnice. Obuze ga jeza. Sjeti se kako je i njegovo tijelo jednom ...

Hitro odvuče Cannona i prevali ga na leđa. Osjeti kako mu ruke postaju ljepljive od krvi.

– Otise! Zaboga, Otise! Možeš li me čuti?

Spušteni se kapci bolno podiгоše:

– Da, Bo. Stigao si? Šteta što više nemam vremena... Uskoro ću otići...

– Ne! Nećeš ti nikamo otići. Čim se oporaviš, opet ćemo jahati zajedno – viknu Crowder bespomoćno i očajno.

Otis se nasmiješi:

– Jahat ćeš sam, Bo. I bolje je tako. Sada već i šerif zna tko sam. Ionako bi me objesili...

Na tren zatvori oči. Disao je teško i hroptavo:

– Baš nam je bilo lijepo zajedno ovih nekoliko godina, nije li, Bo? Nisam nikoga ubio osim onog prokletog poručnika i nekoliko Indijanaca. Neće me progoniti ničiji duhovi. Bo, bolje je da što prije nestaneš odavde. Keene je rekao... da će šerif sutra... telegrafski dobiti potvrde

o potjernicama na tvoje ime.

Sirom otvori oči. Na usnama opet smiješak:

– Kalifornija!... Koliko li smo samo o njoj sanjari!... i o velikom oceanu punom riba... o nama na valovima.

– Otise, drži se! – jeknu Bo. – Zajedno ćemo u Kaliforniju. Drži se, molim te. Drži se!

Odgovora više nije bilo. Bo se uspravi i ponovi Otisove riječi:

– Baš nam je bilo lijepo zajedno ovih nekoliko godina...

Umotao je Otisovo tijelo u pokrivač i vreću za spavanje, te pohvatao i osedlao konje. Podiže Otisovo tijelo i prebaci ga preko sedla. Konj se počne ritati i propinjati, preplašeno njištati i otimati divlje izbečenih očiju. Bo ga smiri udarcem u sljepoočicu. Tada provjeri da li je tijelo dovoljno sigurno smješteno preko sedla i potraži Otisovo oružje. Nađe ga iza obližnjeg kamena – pušku i revolver, te opasač i metke. Nije znao što će s oružjem pa odluči da ga pohrani zajedno s novcem u tajno skrovište koje se nalazilo nedaleko od improviziranog Otisova logora. Sagnuo se i raskrčio kamenčiće i oblutke koji su skrivali otvor u stijeni, te pružio ruku. Pored bisaga s novcem bilo je još dovoljno prostora za Otisovo oružje, pa ga pažljivo položi u zaklon i ponovno oprezno zatrpao otvor. Otis više neće moći potrošiti novac u zlatu i papirnim novčanicama. Ni njemu taj novac nije više ništa značio.

Razmišljao je o Oliveru Keeneu, čovjeku koji je sve do maločas bio gonilac, a sada – progonjeni.

Ugleda svjetla grada. Na početku glavne ulice zastade i za-

tim natjera konja s Otisovim tijelom u lagani kas. Životinja je još bila preplašena. Zastade nedaleko saluna i zarza. Netko promoli glavu kroz vrata. Začu se uzvik:

– Hej, pogledaj ovo! Momci, dodite!

Ljudi navriješe iz saluna i opkoliše konja s mrtvacem. Dok su užurbano razmatali pokrivač i vreću za spavanje, Crowder koji je to promatrao iz daljine osjeti kako mu se usta suše i tvrdnu. Tada začu nečiji uzvik:

– Pa ovog sam bradatog već vidio u gradu!

– Zar nije to onaj koji je pretukao Bradya? – upita drugi glas.

– Čini se da jeste.

– Neka netko zove šerifa!

Crowder se povuče putem kojim je došao. Kroz nekoliko sporrednih ulica krenu u hotel i priveza konja uz ogradu stražnjeg hotelskog stepeništa. Provjeri revolver i prazne čahure zamenjeni mecima. Napuni i pušku. Zatim se otisnu u noć, u potragu za čovjekom kojeg je namjeravao ubiti.

Oliver Keene ugledao je svjetla grada dvadesetak minuta prije Boja Crowdera. Znao je da je Crowder negdje u tami iza njega. Zamalo je i njega uhvatio zajedno s Cannonom.

Pobjegao je, ali ne iz straha. Nije očekivao da će se Crowder pojaviti, ali ni da će se Otis Cannon žrtvovati za svog prijatelja. Ta je budala valjda znala da će on, Keene, pucati čim se po-makne. Morao je to znati. Pa ipak se Cannon bacio na vatru! Poslije dvije godine traganja nije tako zamišljao Cannonov i Boov kraj. Želio ih je gledati kako vise, a ne ubiti ih u tami noći.

Pobjegao je zadovoljan što se oslobodio makar Cannona. Znao je što oba punjenja kratke dvocjevke mogu napraviti od čovjeka. Mogao je pričekati i pucati i u Crowdera, ali nije htio. Želio ga je gledati kako umire.

Sinu mu u glavu da je Cannonom smrću izgubio pravo na nagradu. Novac mu je trebao više nego ikada. Goneći Crowderovu družinu, potrošio je gotovo sve što je imao. Možda je trebao malo pronjuškati oko mjesta na kojem je ubio Cannon. Opljačkani je novac vjerojatno skriven negdje u blizini. Koliko? Prema podacima o pljačkama iz svog dosjea, vjerovao je da je riječ o više od četrdeset tisuća dolara. Sada je samo Bo Crowder znao gdje se krije taj novac.

Keenea su oduvijek više zanimala potjere za zločincima nego li zločini koje su počinili. Uvijek je bio pošten. Tu i tamo zažmirio bi na jedno oko i nagradu za uhvaćenog zločinca podijelio s kakvim šerifom kao naknadu za njihovu ilegalnu pomoć. Mnogi su ga uhvaćeni kradljivci i pljačkaši pokušavali podmititi. Prezirno ih je odbijao. Tada je nosio zvijezdu. Sada stvari stoje drugačije. Borio se sa svojom savješću i pobijedio je. Zaslužio je sav taj opljačkani novac zbog sve one silne patnje što je iskusio tragajući za Crowderom. Dokopat će se tog Crowderovog novca pa makar sve otišlo do vraga!

Zbog toga će morati promijeniti nekoliko planova. Kao prvo, morat će uhvatiti Crowdera, zatvoriti ga i natjerati ga da govori, a to nije lako. Iznenada mu padne na pamet vrlo neugodna

misao. Čim šerif pogleda tijelo ubijenog Cannona, znat će da je u pitanju dvocijevka! Neće mu trebati mnogo da se sjeti da je baš on, Keene, gonio Cannona i Crowdera s kratkom dvocijevkom u rukama.

Keene nije znao što će Crowder napraviti s Cannonovim tijelom, da li će ga prenijeti u grad ili ostaviti na obali rijeke. Tada se sledi od iznenadne pomisli. Što ako Crowder jednostavno ostavi tijelo, pokupi skriveni novac i nestane?

Ne smije izgubiti glavu.

Crowder neće napustiti zemlju prije nego što sredi stare račune s Thatcherom i Krolom. Keene je u to bio uvjeren.

Zade na glavnu ulicu i uđe u gradsku staju. Ječao je od bola dok je silazio s konja. Kuk ga je užasno bolio poslije svakog jahanja. Pride mu stari konjušar:

– Vidim da ste se vratili. Jeste li ugodno proveli večer?

Stara budala! Mora da ga je zamijenio u mraku s nekim gradskim kicošem.

– Koliko dugujem? – upita Keene hladnim glasom.

Dok je isplaćivao dolar za smještaj konja u staju i timarenje, obojica začuše povike s ulice. Konjušar viknu trčeći iz staje:

– Nešto se događa!

Keene izade i ugleda skupinu ljudi kako se okuplja oko konja preko čijeg je sedla bilo prebačeno nečije mrtvo tijelo. Odmah pomisli da je to Cannonovo tijelo. Znači, Crowder se vratio u grad. Gdje je?

Crowder sada više nije bjegunac, razmišljao je Keene. Umjesto da bježi, sada će pokušati uhvatiti Keenea i osvetiti Cannonovu smrt. Zaskočiti i prive-

sti Crowdera sada više neće biti lako, govorio je Keene sam sebi nezainteresirano promatrajući kako okupljena gomila glasno komentira neznančevu smrt. Što ako se on i Crowder slučajno sretnu u hotelskom predvorju? Doći će do sukoba. Crowder će poginuti, a on će opet izgubiti nagradu. Možda će baš on, Keene, poginuti. O tome nije mnogo razmišljao, ali odjednom shvati da je hvatanje Crowdera vrlo težak posao. Nije više bio sasvim siguran da ga može sam obaviti.

Ni on ni konjušar nisu opazili čovjeka koji je zastao malo podalje od njih i također pažljivo promatrao gužvu ispred saluna. Podigoše glavu tek kad začuše njegov glas:

– Što se to događa, do vra- ga?

– Pojma nemam, Ace – odgovori spremno stari konjušar.

– I mi smo tek izišli iz staje. Čini se kao još jedan mrtvac na konju.

Ace nešto promrmlja. Keene ugleda muškarca odjevenog u tamno odijelo, tvrda košćata lica sa zlim očima. Kad ovaj odjah, upita konjušara:

– Koji Ace?

– Ace Krol, nadglednik i vođa momaka na ranču Bena Tatchera. Thatcher je vlasnik ranča Circle T.

Keene se zamišljeno zagleda u daljinu. Iznenada je vidio izlaz iz neugodne situacije u kojoj se našao, pa šepajući požuri ulicom.

VIII

Kad se približio ljudima koji su se okupili oko konja s mrtvacem, ugleda šerifa Alexa kako ih smiruje. Nije znao kako će

šerif reagirati i hoće li ga odmah uhapsiti, pa poguri glavu i na pristojnoj udaljenosti zaobiđe gužvu tražeći pogledom Acea Krola. Kad ga ugleda, hitro mu pride i tiho reče:

– Krol? Ace Krol?

Krol se okrenu, te ga neraspoloženo i sumnjičavo pogleda:

– Da?

– Želim Boa Crowdera mrtvog! – odgovori Keene i zasta čekajući na učinak izgovorene rečenice. Krolove se oči naglo suziše.

– Ti ga također progoniš. Ben Thatcher i ti željeli biste ga što prije otpremiti pod zemlju. U međuvremenu sam otkrio nešto važno, novo, pa predlažem da o tome porazgovaramo.

– Samo prijedlog nije dovoljan, gospodine...

– Keene. Oliver Keene teksasški rendžer sve dok me Crowder nije osakatio – odgovori Keene i opazi kako se šerif udaljuje vodeći za sobom konja s mrtvacem. – Jesi li vidio lice ubijenog? Jesi li ga prepoznao? – upita.

Krolove se usnice stisnuše.

– Nastoj pričati, a ne postavljati pitanja.

– Morao si ga prepoznati! To je onaj tip koji je prošle noći prebio Bradyja u Malloyevom salunu. Ti si ušao u salun samo nekoliko minuta poslije i pucao. U koga, Krole? U sjene? Ili si u tami saluna ipak ugledao Crowdera?

Krolovo lice pocrveni od ljutine. Zgrabi Keenea za revere i viknu:

– Slušaj ti... ti...

– Miči ruke s mene, Krole! – prosikta Keene i zabi mu u re-

bra kundak dvocjevke. Zatim doda:

– Mrtvac je Otis Cannon, posljednji iz Crowderove bande. Bježeći u Kaliforniju, zaustavili su se u Park Viewu na nekoliko dana i ti prokleta dobro znaš zašto. Onda, hoćemo li razgovarati ili jednostavno zaboraviti da sam ti se uopće obratio?

Krol ga još jednom pogleda i zatim kimnu glavom pozivajući Keenea da mu se pridruži u salunu. Naručili su bocu viskija i sjeli za jedan od malobrojnih praznih stolova. Kad su nazdravili, Krol pripali cigaru i reče:

– U redu, Keene. Pričaj!

Keene mu ispričaviđa sve što se dogodilo od njegova dolaska u Park View, ali ne spomenu ubojstvo Cannona. Dok je pričao, mali se zlobni smiješak polako rađao na Krolovim usnama:

– Pa Crowder je pravi junak, nije li? – reče. – Čovjek ga može istodobno i mrziti i voljeti, diviti mu se. Došao je ovamo uprkos potjernicama koje mu leže na duši!

Zatim pogleda Keenea:

– Ti si ubio Cannona?

– To nije važno.

– U redu, Keene. Spominješ skriveni opljačkani novac. Koliko? Je li to novac koji je Crowder s družinom opljačkao u Teksasu?

Keene je oklijevao da li da kaže koliko bi novca moglo biti u Crowderovim rukama ili ne. Ako je želio Krolovu pomoć, znao je da ga mora dobrano zainteresirati za cijelu stvar, primamiti. Znao je još nešto: nije namjeravao podijeliti novac s Krolom.

– Najmanje četrdeset tisuća dolara. Samo Crowder zna gdje

je pohranjen taj novac. Ne mogu ga sam uhvatiti i natjerati da progovori. Trebam tvoju pomoć.

— Dodir usijanog željeza otvorit će mu usta — odgovori Krol zlobno s ubojitim blijeskom u očima. Zatim se zagleda u tamu saluna razmišljajući.

Pitao se da li da o iznenadnom obratu događaja obavijesti Bena Tatchera i da li da ga uopće uključi u cijeli pothvat. Ben se prema njemu vrlo ružno ponašao cijelo to popodne, čak ga je vrijeđao i potcjenjivao pred Marion. Kazao joj je:

— Ace hoće da odem na kraći izlet. Rekao je da će on ostati tu i brinuti o tebi, dušo.

Zaprepašteno ih je obojicu pogledala. Jedno joj je oko bilo zatvoreno od Benova udarca, na obrazu se vidjela ružna brazgotina, a usne su joj bile natečene i podlivene krvlju.

Krolu se učini da još čuje po-drugljivi pijani Benov smijeh i vidi neizrecivi prezir na Marioninom licu dok ih je napuštala. Čak da se baš ništa ne dogodi i sve izgadi, odnos između njega i Bena nikada se neće sasvim popraviti. Da Bena nema, da nestane, Marion bi ga možda i trebala... A što ako jednostavno proda ranč i isplati ga? Ostat će bez ičega baš kao što je bio bez ičega kada je počeo raditi za Bena.

To ga podsjeti na novac o kojem je govorio Keene. Četrdeset tisuća! Dovoljno da ima svoj ranč i počne samostalni uzgoj stoke. Problem je bio što nije sasvim vjerovao da taj novac uistinu postoji. Iako je sve što je Keene rekao zvučalo prilično pošteno, nije vjerovao tom čovjeku. Uostalom, ništa ge neće

stajati da mu se pridruži i vidi kome će se nasmiješiti sreća.

— Crowdera bi trebalo dočekati izvan grada — reče.

— Ni slučajno! — odgovori Keene. — Toliko ne mogu čekati. Sutra će već i šerif dobiti telegrafska obavještenja o potjernicama za Crowderom, pa će ga i on početi goniti.

— Hajde da ga nademo sada i saznamo što namjerava — ustade Krol i ugasi cigaru.

— Možeš se kladiti da nas on baš sada traži!

— A što si drugo očekivao? — upita zajedljivo Krol i izade iz saluna. Keene ga šepajući užurbano slijedio.

Glavna je ulica bila gotovo pusta u to doba noći. Sve su trgovine i skladišta bili zatvoreni. Mrak. Tu i tamo cestu su slabušno osvjetljavala svjetla s prvih katova zgrada za stanovanje ili bi njome odjekivao topot konja usamljenog jahača i polupijano mrmljanje zakašnjelog prolaznika. Ispred njih svjetla Malloyevog saluna. Kroz pokretna vrata tišinu noći remetio je glasan govor i podvikivanje. Keene i Krol pridoše pažljivo vratima i pogledaše u salon.

— Nigdje ga ne vidim — reče Keene tiho.

— Pokušajmo u hotelu — odgovori Krol i krenu. Kad su prišli zgradi, Keene zgrabi Krola za rukav i reče:

— Samo pažljivo! Šerif zna da sam progonio Cannona, pa me najvjerojatnije posvuda traži.

— Znači, ipak si ti ubio Cannona! — nasmiješi se Krol prezirno. — U redu. Ja ću ući i pogledati što se događa. Koji je broj Crowderove sobe?

Keene odgovori i Krol krenu

ka hotelskoj verandi. Pride prozorima i kroz polunavučene zastore pogleda u restoran. Uglavida visokog i vitkog čovjeka kako mirno jede za stolom u kutu restorana. Bio je sam. Odmaknu se od prozora i pozva Keenea da mu se pridruži:

– Hej! Tu je Bo Crowder. Keene ga zgrabi za rukav.

– Da odemo u njegovu sobu i pričekamo da se vrati iz restorana?

– Možemo pokušati.

Krenuše k stražnjem ulazu u hotelsku zgradu i onako u mraku zamalo naletješe na snažnog ridana privezanog uz ogradu niskog stubišta.

– Baš je našao pravo mjesto za konja – počne bijesno Krol, ali ga Keene prekinu:

– Zar ne misliš da je to...

– Crowderov konj? – dovrši Krol započetu misao i sjeti se kako je vidio Crowdera na ridanu dok je napuštao Marion s Thatcherovog ranča.

Pretraži bisage.

– Sve su mu stvari u sobi – zaključii.

– To znači da će se još vratiti ovamo. Divna prilika da ga dočekamo! Da ga zgrabimo...

– Ako ga razoružamo, ja ću s njime krenuti pješice prema izlazu iz grada, a ti povedi njegova konja okolnim ulicama. Tada ćemo smisliti što ćemo i kamo ćemo s njime.

– Prvo pogledajmo da li je još u restoranu – dobaci Keene.

Vratiše se do prozora i oprezno pogledaše unutra. U tom se trenutku Crowderu za stolom pridružio još jedan čovjek. Keene sočno opsova.

– Alex Smith! Ako ga šerif uhapsi, gotovi smo, možemo za-

boraviti na novac. Da mi je samo znati o čemu to razgovaraju.

Bo Crowder je ispijao posljednju šalicu kave kad je opazio šerifa Alexa kako mu se približava. Kad je stigao, Bo mu ponudi stolicu da sjedne.

– Debljaš se, Alexe – reče nasmiješeno. Nije mu pružio ruku, ali ni Alex to nije pokušao.

– Samo ti popij kavu – odgovori Alex sjedajući i nastavi:

– U gradu si samo dva dana. U ta dva dana u grad su ujahala dva konja s dva mrtvaca prebačena preko sedla. Netko mi je dojavio da si baš ti ubio svog bivšeg jahača Reda Devlina. No, vjerujem da nisi pucao u Cannona.

– Čini se da ste ti i sudac opet razgovarali o meni – dobaci Crowder.

– Sudac smatra da bi od tebe na kraju mogao ispasti sasvim dobar čovjek. Ne znam što da mislim. Čini mi se da si preduboko zaglibio a da bi se samo tako mogao vratiti na pravi put. Sutra ću znati pravi odgovor.

– Možda.

– Jesi li ti doveo konja s Cannonovim tijelom u grad?

Bo potvrdno kimnu glavom i ne reče ništa.

– Mislio sam da si to ti. Siguran sam da bi i onaj koji je pucao u Cannona doveo tijelo u grad, ali mu se zato nije pružila prilika. Mora da si stigao na poprište baš dok se pucalo...

Alex se zamišljeno zagleda u kut:

– Šesnaest sati dnevno pokušavam spriječiti ljude da se međusobno ubijaju, ali mi to očito ne polazi za rukom.

– Zašto ne unajmiš pomoć?

– Gradsko vijeće smatra da je to suvišan izdatak. Pravda se praznom kasom i povećanim porezima – reče Alex s uzdahom i ustade govoreći: – Ubiješ li večeras tog tipa Keenea, naći ćeš se u nevolji. I ja ću s njime razgovarati čim mi se ukaže prilika. Možda ću ga čak i pritvoriti. A tebi ponavljam isto ono što ti je rekao tvoj prijatelj sudac. Nestani iz grada! Večeras, čuješ li? Jer sutra će ili meni ili tebi biti teško...

Zastao je između dva stola, visok, jak, siguran u sebe i u ono što je rekao, i što više neće ponavljati. Crowder ga je promatrao kako odlazi. Zatim i sam ustade, te plati večeru i krenu do recepcije da zatraži račun. Kad je platio noćenje, krenu u sobu. Zastade ispred vrata, otključa ih i naglo otvori s puškom u rukama spremnom da opali na svaki najmanji šum. Kad se uvjerio da je soba prazna, uđe i zatvori vrata te oprezno pride balkonskoj lodi. Ni tamo nikoga. Zakoči pušku, kupi stvari i napusti sobu pažljivo se krećući ka stražnjem hotelskom izlazu pored kojeg je ostavio konja. Razmišljao je o Marion i ono malo vremena što su ga tog popodneva proveli zajedno u kuhinji na imanju Bena Tatchera, čovjeka kojeg će ubiti zajedno s Aceom Krolom. Ubiti? Osjeti da je vrijeme da što prije nestane iz tog grada, te da ga je zapravo minula želja da ubije tu dvojicu. Kako inače objasniti to što odlazi umjesto da krenu za njima?

Konj ga je osjetio i radosno zarzao. Jadna životinja. Satima je tu nepokretno stajala pa za slušuje barem dvostruku porciju sijena i dobar odmor. Gladio

je konja lijevom rukom i tepao mu dok je desnom istodobno učvršćivao vreću za spavanje i pušku. Iznenada, nešto ga zaškoči sa strane baš kao kad bujloka sova lovi u mraku. Naglo se okrenu osjećajući opasnost i ugleda obrise dvojice muškaraca. Istog časa osjeti i snažan udarac kundakom po glavi. Bio bi i pao da ga netko nije prihvatio i zabio mu cijev u kičmu govoreći promuklim glasom:

– Prošlo je dugo vremena, Crowdere. Radi što ti kažem ili ću te jednostavno raspoloviti... Izgubi svijest.

Kad je ponovno otvorio oči, dugo mu je trebalo da se pribere i shvati što se događa. Bio je čvrsto vezan i prebačen preko konja koji je laganim kasom išao kroz noć. Začu i razgovor dvojice jahača koji su jahali usporedno s njegovim konjem, sa svake strane po jedan.

– Zatvorit ćemo ga u istu onu kolibu u kojoj smo ga čuvali prije deset godina. Ti ćeš stražariti a ja ću potražiti Bena Tatchera. Ne bih volio da Ben ovo propusti, a i on bi se ljutio kad bi znao da smo obradili Crowdera bez njegova znanja.

Zato ga, dakle, još nisu ubili, razmišljao je Crowder. Krol će tražiti Tatchera a Keene će ga čuvati. Zatim... Nikada više neće vidjeti Marion i njezine tople zelene oči. Htio je nešto reći, pobuniti se, pokrenuti, ali opet izgubi svijest.

Probudio se. I ono malo ranog jutarnjeg svjetla što je prodiralo kroz vrata kolibe smetalo mu je očima. Boljele su ga. Koliko je bio bez svijesti? Ugleda Keenea na vratima. Bio je oslonjen o gredu. Zamišljeno je gledao i nešto nervozno prevr-

tao po rukama. Vjerojatno je zabrinut zbog Krolove neočekivano duge odsutnosti.

Bio je iznenađen da su ga dva čovjeka, koji se prije nekoliko sati nisu ni poznavali, zajedno uhvatili. I nisu ga ubili! Shvati i zašto. Nadali su se da će od njega saznati gdje je skriven novac.

Nakostriješio se od užasa kao mačka koju pas stjera u kut spreman za zagrizi. Što li će mu sve napraviti i kako će ga prisiliti da progovori i otkrije skrovište novca? Ovako naslo-njen o gredu, Keene je Boa neobično podsjećao na kauboja koji je čuvao stražu dok su mu Krol i Thatcher usijanim željezom žigosali tijelo. U istoj ovoj kolibi! Stresao se od pomisli na bol i neugodan miris spaljenog mesa.

Nekoliko puta savi koljena i ispruži noge vezane na gležnjevima. Pokuša osloboditi ruke od čvrstog konopca kojim su bile vezane straga, ali raskrvari šake. Okrenu se na stranu da barem tako umanjí bol.

Ponovno se pokušá osloboditi. Srce mu je snažno lupalo, znoj mu je probijao kožu. Zasta i opusti se gotovo sasvim iscrpljen od uzaludnog napora. Čekao je da povráti dah i promatrao Keenea kako džepnim nožem čisti nokte. Ponovno se izvali na leđa i savi noge tako da su mu koljena gotovo doticala nos. Nekoliko je puta ponovio isti pokret razmišljajući o tome kako ima samo jednu šansu da se oslobodi. Samo jednu šansu koju mora iskoristiti. Ponovno je presavio koljena i sklupčao tijelo što je više mogao i zatim doviknuo:

– Što je, Keene? Zabrinut si?

Keene nešto opsova, pogleda u Boa, ali mu ne pride.

– Nisi trebao vjerovati Krolu, ali budala kao što si ti drugačije ni ne zna – reče Crowder osjećajući kako ga polako obuzima bijes: – Nisi zaslužio rendžersku značku, ti ubogi bogalju!

Bio je to hitac naslijepo, ali kakav hitac! Keene se pokrenuo bijesno psujući i vičući:

– Morao sam ubiti Cannona. Ti si svemu kriv. Moj je pad počeo s tobom, pa će tako i završiti...

– Budi razuman!

Keene zaurla i naglo jurnu ka Bou. Crowder je bio spreman. Naglo izbaci noge i zabi ih u Keenea snažno poput mule.

Keene nije očekivao napad, a u tami kolibe nije mogao ni vidjeti što mu se sprema. Još je bio zaslijepljen svjetlošću izvana. Boove mu se čizme zabiše u lice i razderaše ga. Užasan se vrisak prolomi kolibom i Keene zatetura prema suprotnom zidu. Bo se naglo uspravi i krenu za njim poskakujući vezanih nogu. U času kad je Keene izbezumljeno naletio na zid i stro-poštao se na pod, Bo odskoči i ponovno ga nogama snažno tresnu u glavu i raskrvari nos. Keene izgubi svijest.

Teško dišući, Bo se vrati do mjesta na kojem je ležao nadajući se da će naći Keeneov ispušteni nož. Sagnu se i koljenima poče prelaziti po grubim daskama. Pod lijevom čizmom nešto zastruga proizvodeći karakteristični metalan zvuk. Okrenu tijelo i ležeći postrance rukama dograbi nož. Još je bio otvoren. Osjećao je njegovu dugačku i lagano izvijenu oštricu.

Desnom rukom uhvati nož za

dršku i pokuša ga zabiti u pod. Oštrica se izvi i razreza mu dlan. Opsova i pokuša ponovno. Sada je pritisnuo oštricu o dasku uguravajući nož laganim ali snažnim pokretima u suho drvo. Uspio je.

Prstima provjeri da li je nož dovoljno čvrsto zaboden u pod i zatim lagano primaknu svezane ruke. Kad je osjetio da je uže dotaklo oštricu polako ga pokrenu gore i dolje sve dok ga nije razrezao. Rukama pokuša razvezati čvor na nogama, ali ga prsti nisu slušali. Pričeka nekoliko minuta da popusti ukočenost utrnutih ruku i zatim se sasvim oslobodi.

Pride Keeneu i oduzme mu kolt provjeravajući da li je napunjen. Gledao je u ispruženo tijelo i razmišljao što da napravi. Sve mu se učini besmislenim. Da ubije Keenea? Nije znao da li je to zbog susreta s Marion ili zbog razgovora sa sucem, ali iznenada shvati da bi to uistinu bilo obično mučno hladnokrvno ubojstvo.

Okrenu se i sjeti se Keeneove dvocijevke. Nade je i izađe pred kolibu. Dva su konja bila vezana o stablo. Dok je učvršćivao pušku o sedlo, začu iz daljine glasove:

– Keene! Čovječe, javi se!

Trenutak je oklijevao, a zatim povede konja uz strminu što se dizala iza stražnje strane kuće do omanjeg gustog šumarka i zasta. Zašto da bježi? Priveza konja o stablo, uze dvocijevku u ruke i oprezno krenu niz strminu ka kolibi. Sad ih imam, razmišljao je. I Krola i Tatchera! Čim udu u kolibu, njegovi su. Mogao bi, osim toga, upriličiti i pravu malu zabavu za svoje zadovoljstvo. Mogao bi...

Oprezno pride kolibi i zasta uz daskama zatvorena stražnja okna. Iznutra su dopirali uzbuđeni glasovi. Kao dvije preplašene žene, Krol i Thatcher u isti su glas uzbuđeno i ljutito komentirali iznad onesviještenog Keeneovog tijela nagadajući što se sve zbilo. Crowder zaobide kolibu u širokom luku tražeći njihove konje. Ugleda ih vezane blizu ulaznih vrata.

Pride konjima i tiho ih smirujući uhvati za uzde i lagano povede dalje od kolibe. Kad je bio na sigurnoj udaljenosti, pljesnu ih rukom po stražnjim nogama, dovoljno da konji laganim kasom krenu niz puteljak. Zatim se istim putem vrati ka kolibi.

Polako pride širom otvorenim vratima i ugleda kako se Krol i Thatcher zabrinuto nagnju nad Keeneovo tijelo. Krol se nije mnogo promijenio u ovih deset godina, razmišljao je Bo promatrajući ga, osim što je malo ostario. Ali lice Bena Tatchera bilo je sada nabuhlo i crveno, očiti znaci prekomjernog uživanja alkohola. Thatcher je ljutito govorio Krolu:

– Zašto nisi odmah ubio Crowdera dok si ga još imao u rukama? Sada više ne znamo ni gdje je. Možda je pobjegao, možda je krenuo ka gradu...

– Znam, znam! – prekine ga nervozno Krol – Zaboravi to sada. Nego, što da radimo s Keeneom? Da ga ostavimo ovdje ili odnesemo na ranč?

– Baš me briga što će biti s njime! Ti si ovo zajedno s njime organizirao, pa se sada ti i brini o njemu.

– To je ružno od tebe! – uzviknu Krol.

Bo ih je i dalje nepomično promatrao razmišljajući kako

je ružno sve što se događalo. Na stolu ugleda željeznu potkovu s kojom se žigoše stoka i osjeti jezu. Sigurno su je njemu namijenili! Nešto se u njemu uzbudi i pokrenu. Podiže dvocijevku i opali.

Pucanj je odjeknuo kolibom, a sačma probila rupu na krovu. Krol i Thatcher zaprepaštenih se lica okrenuše ka Bou. Crowder nije znao što ih je više preplašilo – da li iznenadni pucanj ili to što su na vratima ugledali baš njega s dvocijevkom čvrsto smještenom ispod lijevog lakta i koltom u desnoj ruci.

– E pa momci, uistinu je prošlo mnogo vremena otkad se nismo vidjeli. Došlo je vrijeme isplate starih dugova – reče mirnim glasom.

– Ako ćeš pucati, pucaj! – viknu Krol osjećajući kako ga obuzima lagana jeza.

Ben Thatcher je i dalje zurio u Boa otvorenih ustiju. Prenu se na zvuk Krolova uzvika i promuca:

– Crowdere, zaboga...

– Vidim da ste donijeli i opremu za žigosanje stoke – nastavi Bo. Osjećao je dvocijevku pod lijevom rukom, oružje s kojim je samo jednim pucnjem mogao ubiti obojicu i tako napatiti deset dugih godina koje je nepravedno proveo u zatvoru Yuma. Pokuša natjerati sam sebe da osjeti staru mržnju prema Krolu i Thatcheru, ali uzalud. Kao da ju je netko isprao, odnio:

– Ne sada, momci. Ne sada – doda tiho.

– Hajde, pucaj! Pucaj, proklet bio! – vikao je Krol znojeći se.

– Razvežite pojaseve s revolverima i bacite ih prema meni. Učiniše kako im je naredio.

Krol je bio iznenađen Crowderovom odlukom da ne krene u akciju. Čak je i Thatcher osjetio golemo olakšanje kad je shvatio da ih Crowder ipak neće mučki ubiti. Dobaciše mu pojaseve s oružjem pazeći da ne izvedu kakav nesmotreni pokret, a Bo ih nogom gurnu kroz vrata.

– Dobro, momci! Zasad se više ne morate brinuti. Zasad... Nadam se da ovo neću požaliti – reče Bo i gotovo neprimjetnim pokretom ruke uperi dvocijevku u petrolejku na stropu povlačeći obarač. Zaglušna buka i barutni dim začas ispuniše sada mračnu unutrašnjost kolibe. Bo hitro izjuri napolje i baci oružje daleko preko tratine, te trčeći krenu prema mjestu na kojem je ostavio konja.

Tek što je dopro do šumarka, odjeknuše tri hica. Meci ga promašišu na više nego li sigurnoj udaljenosti. Začu još dva hica. Dok je skakao na konja, razmišljao je o tome kako će onima dolje trebati još barem sat vremena da pronađu svoje konje.

Krenu prema zgradama Thatcherovog ranča udaljenim svega sat jahanja od kolibe.

Dok je pucanj dvocijevke još odjekivao kolibom, Krol je psujući istrčao pred kolibu, našao svoj opasač s revolverom i nasilje opalio u smjeru kojim je Crowder pobjegao. Iako je dobro znao da je uzaludno pucati, ipak je obuzet bijesom opalio još dva puta. Ben Thatcher je opasivao svoj pojas govoreći:

– Otišao je. Imao si ga u rukama, a on...

– Prestani brundati, budalo! Mogao nas je ubiti, pa ipak nije.

– Znam. Isprva je htio pucati, ali ga je tada nešto nagnalo da

se predomisli – nastavi Thatcher.

Krol je promatrao zadovoljni smiješak na Thatcherovom licu. To ga je razljutilo. Pa ipak... Zašto da ne? Još nije kasno!

Uperi svoj teški kolt u Tatchera i promrmlja:

– Imaš pravo. Doista nas je namjeravao ubiti.

Opali. Pogodio je Tatchera u prsa. Dok je ovaj padao bez glasa, opali još jednom. Tada požuri u kolibu. Keene je bolno ječao pokušavajući se uspraviti. Krol mu pride i nagnu se nad njega.

– Kakvo je to pucanje? – upita Keene slabim glasom.

– Bo Crowder. On je pucao. Ubio je Bena Tatchera a zama-
lo je i mene pogodio. Keene, čuješ li me?

Keene duboko uzdahnu hropćući:

– Šš... Što?

– Kažem da je Bo Crowder ubio Bena! Otjerao je naše konje i pobjegao. Potražit ću ih i vratiti se ovamo. Ti ništa ne brini. Crowder je ubio Bena i ja ću mu se, tako mi boga, osvetiti prvom prilikom!

IX

– Pružila mi se prilika da ih obojicu ubijem, Marion – reče Bo tiho i doda: – To sam priželjkivao punih deset godina. Zašto ih nisam ubio? Mislim da je to zbog tebe.

Sjedili su na stubištu trijema ispred prazne Thatcherove kuće. Marion je naslonila glavu na koljena.

– Mislim da to nije samo zbog mene, Bo – odgovori mu.

– Mislim da ih ti, zapravo, uopće nisi namjeravao ubiti.

– Zašto sam se, onda, uopće vraćao ovamo?

– Ne znam. Možda zato da sam sebi dokažem neke stvari. Čekao si pune dvije godine poslije zatvora da dodeš u Park View, Bo. Da si ih uistinu namjeravao ubiti, ne bi ti čekao niti jedan jedini dan. Zastao si ovdje u gradu putujući u Kaliforniju. Mogao si ih ubiti već prvog dana, pri dolasku. Ubili ih i napustiti zemlju. Umjesto toga, posjetio si suca Scotta i čak se punim imenom i prezimenom prijavio u hotelsku knjigu gostiju, baš kao i svaki odrastao čovjek koji se vratio da posjeti rodni grad. Možda ne bih trebala toliko pričati o svesmu tome, ali ako bolje razmisliš, vidjet ćeš da imam pravo.

– Vjerojatno imaš pravo, ali ja o svemu tome nisam nikada tako razmišljao – odgovori Bo zamišljeno.

– Vjerujem da te je brazgotina na prsima podsjećala na sve ovo, da te je ona hranila mržnjom.

– Želim te poljubiti – reče Bo nježno.

– Ne znam da li...

Obgrlio ju je rukom i lagano okrenuo njezino lice svome. Ispod natečenog oka ugleda ružnu masnicu kako se spušta sve do ustiju. Suza joj kapnu niz obraz.

– To je Ben napravio, zar ne? – upita ljutito Bo. – Da sam to znao, vjerojatno bih ga bio ubio!

– Ben je znao da si bio ovdje, da si me posjetio. Zato me je istukao.

– Do vraga i Ben – promrmlja Bo i lagano usnama dodirnu krajičak njezinih.

– Što ćemo sada, Bo? Što ćemo sada?

– Napustit ćeš ga. Poslije ćeš se i službeno rastaviti, ako to bude moguće. Ali opet te upozoravam da ti neće biti lako odeš li sa mnom. Postat ću pošten čovjek, truditi ću se, ali to ipak neće biti život ispunjen ružama. Svaki put kad ugledaš nekog šerifa, pomislić da me progoni, da mi je na tragu...

– Bojiš li se, Bo?

– Ne, ne bojim se. I brzo ću se priviknuti na to da sada moram brinuti i o ženi koja me voli. Nikada nisam imao takvu odgovornost, ali brzo učim!

– Znam. To se osjeća iz svake tvoje riječi, iz svakog tvog pokreta.

– Ostavit ću ti i nešto novca, za svaki slučaj. Pokuša li te pritvoriti i zabraniti ti dolaske u grad, ne brini. Čim se vratim u Park View, posjetit ću šerifa i suca Scotta. Sve ću im ispričati. Morat ću biti oprezan. Dobijet ću šerif telegrafsku obavijest o jednoj ili dvije potjernice na moje ime, neće biti lako. Jedno je sigurno: u Yumu se više ne vraćam pa makar i poginuo bježeći. A sada idem.

– Voljela bih da ostaneš ovdje i prenoćiš. Priredit ću ti finu večeru dok se ti budeš odmarao...

– Prekasno. Doći ću ponovno sutra. Budeš li sama, sjedni oko podneva na trijem i čekaj. To će biti znak da je sve u redu.

– Ondje gdje si me prvi put sreo?

– Tada si plakala.

– Osjećala sam se bijedno sve dok me ti nisi poljubio...

Nasmijao se i ustao, te prišao konju uskačući u sedlo:

– Dobro spavaj, zlato!

– Hoću. Samo, voljela bih...

– Da spavamo zajedno – do-

vrši njezinu misao Bo. – Ne brini. I za to će biti vremena.

Mahnuo je rukom i odjahao. Sretno se nasmiješila i ušla u kuću.

Krolu je trebalo više od sata da nade konje i vrati se kolibi. Zatekao je Keenea kako sjedi ispred kolibe s dvocijevkom u rukama.

– Već sam se prestao nadati da ćeš doći – reče Keene bolešnim glasom.

– Došao sam – odgovori Krol. – Vidim da si našao i svoju dvocijevku.

– Napunjena je! Sreća je što sam imao uza se i nekoliko rezervnih metaka.

Krol se glasno nasmija prilazeći mrtvom Tatcherovom tijelu.

– Napunio si je zato da ubijaš medvjede, ha? Sada kada je ubio Bena, Crowder će se baciti na mene... Dodji i pomoz mi.

Krol je podigao mlitavo Tatcherovo tijelo i krajnjim ga naporom prebacio preko sedla vezujući ga da ne spadne. Uze uzde iz Keeneovih ruku, uzjaha svog konja i reče:

– Hajde, krećemo!

– U grad?

– Na ranč. Tijelo ćemo odnijeti u grad ujutro. Pratit će nas njegova udovica.

– A Crowder? Kad šerif sazna što se sve dogodilo, najvjerojatnije će organizirati potjeru za Crowderom.

– Možda. Ti si ubio Cannona, pa ništa. Stvar je u tome što je njegov novac skriven negdje blizu mjesta na kojem je Cannon poginuo. Mislim da ćemo ondje naći i Crowdera kad organiziramo našu potjeru.

– Ako već nije na putu za Kaliforniju zajedno s novcem

– reče mrko Keene.

– Nije. Ima razloga da još ostane ovdje. Prilično zgodan razlog...

Marion se probudila kad su njih dvojica ujahali u dvorište. Čula je kako koračaju trijemom i ulaze u kuću. Minutu ili dvije kasnije, netko je od njih zakucao na njezina vrata.

– Što je? – upita glasno navlazeći kućnu haljinu.

– Ja sam, Ace. Izadi. Nešto se dogodilo Benu.

Krol ju je čekao ispred vrata. Kad je izašla, stavio je svoje ruke na njezina ramena i značajnim glasom rekao:

– Neću duljiti: Ben je mrtav a ubio ga je Bo Crowder.

Ukrutila se, izvukla ispod njegovih ruku zureći u oči koje su likovale:

– Ne vjerujem ti!

– Bilo bi bolje da se što prije počneš navikavati na nove istine i novo stanje.

– Ipak ne vjerujem da ga je Bo ubio! Ti da, a i onaj drugi, Keene.

– Što ti znaš o Keeneu? Tko ti je o njemu pričao?

– A što misliš tko? Znam sve što se dogodilo u kolibi. Sve o tome kako se Bo oslobodio i kako ste ti i Thatcher došli u kolibu s namjerom da ga ponovno žigošete.

Crowder ju je dakle posjetio i sve joj ispričao. Krol osjeti kako ga opet grize ljubomora. Zgrabi je za ruku.

– Baš me briga što ti je on kazao! Keene! – viknu snažnim glasom. – Keene! Reci joj tko je ubio Bena.

Keene je sjedio za stolom i sipao viski u čašu. Okrenu svoje izubijano lice prema Marion i ravnodušno odgovori:

– Bo Crowder.

– Jeste li vi baš vidjeli kako je Bo Crowder ubio Bena?

– Pa... – oklijevao je Keene.

– Bo nije ubio Bena – reče Marion sigurnim glasom. – Njemu ću uvijek prije vjerovati nego vama. Ugriyat ću malo vode i vidjeti mogu li vam urediti lice. Kad se očisti, neće izgledati tako strašno.

– To je sve što imaš reći? – upita Krol iznenađeno.

– Mnogo ću toga ja reći, ali ne tebi, Ace. Sve što znam ispričat ću sutra šerifu Alexu.

Rano ujutro, dok je grad još spavao, Bo Crowder je ujahao i zastao na središnjem trgu. Posvuda tama, samo je iz hotelske recepcije dopiralo slabo svjetlo.

S obzirom da nije znao gdje šerif stanuje, Crowder sjaha ispred sudnice i krenu uz veliko stubište. Jedna od dvojica vrata bila su otvorena. Ugleda petrolejku kako slabo tinja. Kad je ušao, nađe za stolom šerifova ureda postarijeg čovjeka kako se polako njiše na zadnjim nogama stolice i zijeva.

– Što je? – upita ovaj kad ugleda Boa.

– Gdje živi šerif Smith?

– Na kraju grada – zijevnu čovjek ponovno. – Ja sam tamničar. Zašto tražiš šerifa?

– Privatna stvar. Gdje na kraju grada?

– Alex Smith je ovdje – pustiti tamničar. – Spava u jednoj od ćelija. Bio je umoran, nije mu se dalo ići kući jer je znao da ga sutra čeka mnogo posla, pa je ostao ovdje. Moraš li ga baš sada probuditi?

– Ako ga ne probudim sada, sutra će on mene progoniti – odgovori Bo i krenu prema ćelijama.

Šerif Alex nije se čak ni digao sa zatvorskog ležaja kad ga je Bo probudio. Onako ispružen, mirno je slušao Boovu priču. Kad je Bo kazao sve što je kanio i objasnio što se dogodilo od časa kad su ga Krol i Keene zajednički zaskočili ispred hotela, Alex reče:

– Sad mi je sve jasno.

– A što to?

– Kad si mi rekao da su Krol i Thatcher ponijeli sa sobom opremu za žigosanje, nije mi bilo jasno zašto bi te ponovno pokušali »urediti«. Sada znam zašto. Mora da im je Keene ubacio mušicu u glavu o nečemu što ti skrivaš. Što je to, Crowdere? Opljačkani novac?

– Možda.

– Vraga možda! Prvo ste novac trebali dijeliti ti, Red Devlin i Otis Cannon. Sada si ostao samo ti. Jedino mi još nije jasno zašto se u sve to upetljao Ben Thatcher. On barem ima novaca napretek.

– To vjerojatno i nije važno

– slegnu Bo ramenima.

– U redu. Znači, imao si priliku da ih ubiješ, pa ipak nisi. Odlaziš li?

– Tu je još i Marion...

– Zaboga, što je s njom? – uspravi se Alex prestrašeno na ležaju i zatim po izrazu Boovica shvati o čemu je riječ:

– A sada? – upita ga.

– Svejedno mi je što ćeš ti o svemu tome misliti – odgovori Bo grubo. – Zašao sam u tridesete i našao sebi ženu koja mi odgovara i koja me voli. Thatcher ju je neki dan isprebijao na mrtvo ime. Nije to prvi put da ju je tukao. Ako se to ponovno dogodi, molim te da se za nju pobrineš. Ona ga namjerava napustiti, ali se boji da će je

on pritvoriti i zabraniti joj svaki izlazak iz kuće.

– Ona mu je supruga – odgovori Alex.

– Ali i ona ima svoja prava – reče Bo.

– Ne baš suviše prava, ali ne brini. Učinit ću što mogu. Dakle, probudio si me u cik zore da mi ispričaš sve ovo. Znači li to da te sutra neće biti u gradu?

– Neće osim ako se pokvari telegraf.

– Ako i dobijem kakvu obavijest o tebi, neću te progoniti. Ipak, budi oprezan.

– Bit ću. Žao mi je što sam te probudio.

– Ne moraš žaliti. Grad me plaća za takav posao. Nešto ću ti ipak reći, Crowdere.

– Da čujem.

– Ti si bivši zatvorenik i čovjek čije je ime, koliko sam dočuo, na nekoliko potjernica. Ne znam da li da ti sasvim vjerujem ili ne, ali ako je sve to što si mi jutros ispričao laž, tada me se čuvaj!

– Gdje živi sudac Scott?

– Ako mu namjeravaš ispričati to što si sada rekao meni, zaboravi. Sucu je potreban san. Ja ću mu sutra sve kazati.

– Hvala ti – reče Bo. – Toliko. Volio bih da sam ti mogao donijeti bolje vijesti.

Dodirnu rukom šešir u znak pozdrava i napusti šerifov ured.

X

Svanulo je. Grad se polako budio. Saluni i kavane otvarali su svoja vrata, a posluga marljivo ribala drvene podove prljavo od noćnog pohoda i pijančevanja. Ranoranioci su već ispijali prve viskije, a domaćice krenule u obilazak trgovina. Glavna je ulica postajala sve življa.

Noćni čuvar staje stajao je ispred vrata gradske konjušnice pospano zijevajući, kad ugleda nešto što mu zaokupi svu pažnju.

Središnjem se gradskom trgu polako približavala otvorena laka kočija u koju su bila upregnuta dva snažna dorata. Na sjedalu dvoje ljudi. Odmah, je prepoznao Acea Krola. Tjerao je konje i upravljao kočijom. Pored njega žena u crnoj odjeći s crnim velom preko lica. Supruga Bena Tatchera? Čuvar nije bio sasvim siguran. Nikada je nije vidio u gradu, ali je znao da je to jedina žena na Tatchеровом ranču.

Odmah iza kočije ugleda i jahača koji ga u jednom času ošinu kratkim i ostrim pogledom. Čovjek se sledi. Ispod svijetlog stetsona ugleda užasno natečeno lice s povezom preko obraza i čeljusti, čovjeka kojem je dan ranije čak dva puta iznajmio svježeg konja. Kočija prode i čuvar ugleda nečije tijelo pažljivo uvijeno u čistu ponjavu.

Keene mu pride i sjaha.

— Zaboga, gospodine, što se dogodilo? — upita ovaj znatiželjno.

Keene nešto namrgođeno progunda i reče:

— Osedlaj mi odmornog konja. Ali pazi, ne nekakvu staru ragu!

— Odmah?

— Da!

Čuvar je časak oklijevao, a zatim se odvaži i upita:

— Zar je netko umro?

— Ubijen je Ben Tatcher. Ubio ga je čovjek po imenu Bo Crowder. Poznajesh li ga?

— Poznajem. Ostavljao je svog konja nekoliko puta u konjušnici.

— Je li mu konj i sada ovdje?

— Nije.

Kočija se zaustavila ispred pogrebnikove zgrade. Krol i Marion udoše. Poslije nekoliko trenutaka na vratima se pojavi Krol s još jednim mladim čovjekom, Pridoše kočiji i mrtvaca prenesoše u kuću. Sve se više znatiželjnika okupljalo oko kočije. Ljudi su izlazili čak i iz saluna da sami na licu mjesta vide što se to događa.

Marion i Krol izadoše. Okupljeni su ih ljudi nijemo promatrali. Mnogima se učinilo da mlada žena nije tužna već ljutita, gotovo bijesna.

— Odmah idem do njega — reče Marion.

— Zajedno ćemo ga posjetiti — nadoveza Krol i pokuša je skrbnički uhvatiti pod ruku, ali se Marion prezirno odmaknu.

— Ne dodiruj me! — prosikta i krenu prema sudnici i šerifovu uredu. Krol ju je slijedio na manjoj udaljenosti osjećajući na sebi podozrive poglede građana.

Šerif Alex Smith stajao je na vrhu stubišta, promatrao i čekao. Do njega je već bio doproglas o Tatcherovoj smrti. Njegovo okruglo netom izbrijano glatko lice nije pokazivalo ni traga neodlučnosti koju je duboko u sebi osjećao razmišljajući o tome da li da za Crowderom organizira potjeru. Crowder je poznavao taj kraj bolje nego itko i zacijelo mu neće biti lako ući u trag.

Tihim je pozdravom primio pridošlice i odveo ih u svoj ured zatvarajući za sobom vrata. Zamoli ih da sjednu. Udovica razgrnu veo i Alex ugleda njezino izmučeno lice puno modrica. Prvi put je vidio Marion Tat-

cher. Pomisli kako je unatoč masnicama vrlo zgodna žena, odlučna. Nije plakala. Poznavajući Bena Tatchera godinama, znao je da to nije tip muškarca za kojim žene plaću.

Pogleda u Krola.

– Recite mi što se dogodilo!

Krol kratko pogleda Marion, ali mu ona ne uzvрати pogled.

– Bit ću otvoren, Alexe. Kree-ne i ja prošle smo noći uhvatili Crowdera. Mogli smo ga odmah ubiti, ali nismo. Zatvorili smo ga u jednu od pomoćnih koliba na Tatcherovu posjedu i čuvali.

– Zašto?

– Htjeli smo s njime razgovarati. Urazumit ga. Nije ugodno znati da te netko neprestano slijedi spreman da te ubije. Doveo sam i Bena misleći kako ćemo postići nekakav dogovor s Crowderom i nagovoriti ga da napusti zemlju.

Krol tada ispriča kako se Bo oslobodio i premlatio Keenea dok je on tražio Bena i kako ih je Crowder zaskočio u kolibi dok su pomagali Keeneu da dođe k sebi.

– Zatim je opalio iz dvocijevke i probio rupu na krovu, natjerao nas da mu predamo oružje, hicem je razbio petrolejku i istrčao. Pomislili smo da je pobjegao i izašli na dvorište. Crowder je odnekud zapucao. Mene je promašio, ali je Ben nastradao. To je sve. Da, trebalo mi je više od sat vremena da pronađem konje koje je bio rastjerao.

– Zašto je to napravio? I kada?

– Pa valjda prije nego što se pojavio na vratima kolibe. Alex se počeo po glavi i reče:

– Smiješno je što je otjerao

vaše konje, iako vas je namjeravao ubiti. Da je to uistinu napravio, konji vam ionako više ne bi trebali...

– Do vraga, otkud ja znam zašto je napravio to što je napravio! – uzviknu Krol ljutito.

– I Keene je bio tamo. Pitajte njega.

– Rekao si da je bio u nesvijesti...

– Da, ali prije pucnjave.

– Gdje je Keene?

– Negdje u gradu.

Uredom zavlada tišina. Tada se začu Marionin glas:

– Jesi li kazao sve što si namjeravao, Ace?

Pogleda je s otvorenim neprijateljstvom u očima.

– Jesam, a ti svemu ovome više nemaš što dodati!

– Vraga nemam! – odbrusi mu Marion hladnim glasom i nastavi:

– Dio ovoga što vam je Ace ispričao, šerife, istina je. No ono o pucnjavi nije točno. Bo nije ubio Bena Tatchera. Ali mi svi dobro znamo tko je to učinio, zar ne, Ace?

– Je li to službena optužba, gospodo Tatcher? – upita šerif Alex tihim glasom.

– Ne, nije. Na žalost, ne mogu dokazati to što znam da je istina, a to i te kako dobro zna i Ace Krol. Mjesecima me je proganjao, pokušavao ostati sa mnom nasamo govoreći kako me želi. Otvoreno. Bo me je posjetio na ranču poslije svega što se dogodilo.

I Marion ispriča od riječi do riječi sve što joj je Bo povjerio. Zatim zaključí:

– Što se mene osobno tiče, istina je to što tvrdi Bo. Ostat ću uz njega dok se cijela ta stvar ne razmrsi.

– Zna li gdje mogu pronaći Crowdera?

– Ne – reče Marion i ustade.

– Danas ću posjetiti Benovog advokata, šerife Smith, i rezervirati smještaj u hotelu Cattle-men's Comfort. Tu ću ostati sve dok se ne srede formalnosti s ostavštinom. Tada ću prodati ranč.

– Što? – eksplodira Krol. – Zar se poslije pogreba nećeš vratiti na ranč?

– Ako se i vratim, bit će to samo zato da uzmem nekoliko svojih sitnica. U svakom slučaju, ondje više neću živjeti. Kad prodam ranč...

– Ne možeš ga prodati, prokleta bila!

– To ti samo misliš – odgovori Marion, kimnu glavom šerifu Alexu u znak pozdrava, zabaci veo preko lica i izađe.

Alex i Krol se pogledaše. Krol pocrveni od bijesa i bez pozdrava posramljeno izjuri iz šerifova ureda. Alex ga je zamišljeno promatrao kako odlazi. Tada i sam izađe.

Sudac Scott mirno je sjedio za svojim stolom i poluzatvorenih očiju slušao šerifa Alexa Smitha:

– Eto, to je sve, suče. Crowderovo jutrošnje kazivanje i priča gospode Thatcher podudaraju se u svakoj pojedinosti.

– Vjeruješ li im?

– Ne znam, nisam siguran. Očito je da su zaljubljeni. Sve se to dogodilo suviše brzo. Ne bi to bilo prvi put u povijesti čovječanstva da se žena htjela osloboditi supruga, pa našla muškarca koji će joj u tome pomoći. Tu je ranč i sve što je Thatcher posjedovao. Vjerujem da je sve to sada njezino...

– Hoćeš li krenuti u potjeru

za Crowderom?

– Ako krenem, grad će ostati bez zakona.

– Jučer sam posjetio starog šerifa. Sada se mnogo bolje osjeća. Vjerujem da je spreman ponovno staviti zvijezdu i sjesti na staru stolicu. To će ti kao zamjeniku i čovjeku koji ga je tako dugo i uspješno zamjenjivao omogućiti da organiziraš potjeru i kreneš za Crowderom...

– Potjera, suče? Gradski mi savjet nikada ne bi odobrio troškove za takvo što. Osim toga, u pitanju je samo jedan čovjek, pa ću ga radije sam potražiti i saslušati.

XI

Krol je pronašao Keenea u jednom od saluna kako ispija viski.

– Mislio sam da ćeš se pojaviti prije ili kasnije – reče Keene. – Što je novo u gradu?

– Šerif se raspitivao za tebe. Rekao sam mu da si ovdje.

– To je sve?

– Ne brini. Šerif te još ne namjerava uhapsiti zbog ubojstva Cannona – nasmija se Krol i naruči viski. – Zamisli, ona razmišlja o prodaji ranča! To znači da ostajem bez posla, osim ako se nekako ne sprijateljim s novim vlasnikom. Moram se što prije dočepati Crowderova novca. Vratit ću se kočijom na ranč i osedlati svog konja. Zatim ćemo potražiti Crowdera.

– A kakvi su šerifovi planovi?

– Baš me briga kakvi su! Čekaj me ovdje.

Krol ispi viski, pozdravi Keenea i potjera kočiju iz grada razmišljajući o Crowderu. Gdje li je samo proveo posljednju noć?

Bo Crowder se sagnuo i rukama oprao lice u čistoj i hladnoj riječnoj vodi. Osjećao je vrtoglavicu i glavobolju. Noć je proveo na mjestu na kojem je poginuo Otis Cannon. Loše je spavao.

Napi se vode i vrati do malenog improviziranog logora. Iako je uza se imao nešto namirnica, nije osjećao glad. Od napada na Cannona prošlo je svega nekoliko dana. Sve su Cannonove stvari još ležale razbacane uokolo onako kako ih je Crowder zatekao dok je pokušavao spasiti prijatelja i, kasnije, uhvatiti njegovog ubojicu. Ugleda i bocu s nešto viskija, te iskapi ostatak.

Potraži svog konja. Životinja je mirno pasla na obližnjoj travnatoj visoravni. Bila je odmorna i čila. Bo je osedla, složi vreću za spavanje i ugura je u jednu od bisaga, te zajaha spreman da krene. Tada se nečega sjeti i zasta.

Kad je sjahao, oprezno se ogleda oko sebe i pride mjestu na kojem je sakrio opljačkani novac. Kad je rukom razgrnuo pijesak i šljunak koji su prikrivali ulaz u duboku pukotinu u stijeni, izvuče novcem nabijene bisage, kolt i opasač. Nekada su pripadali Cannonu, a sada će i njemu dobro doći. Keeneov kolt ugura u sklonište, potom iz bisaga izvadi svežanj novčanica i gurnu ga u džep, te vrati bisage na staro mjesto. Uze i Cannonov karabin, te pažljivo zakamuflicira sklonište. Prije nego što je odjahao, još jednom pogleda prema mjestu na kojem je poginuo Otis Cannon. Obuze ga tuga i neki čudan osjećaj krivice. Potjera konja.

Bilo je već podne kad se pri-

bližio nastambama na Tatcherovom ranču. Zastao je na sigurnoj udaljenosti razgledavajući pomno svaki pedelj okoliša. Na ranču nije bilo nikoga. Marion nije sjedila na stepenicama trijema kao što su se bili dogovorili. U blizini koralu ugleda muškarca kako raspreže par prekrasnih dorota. Napregnu vid i prepozna Acea Krola. Zatim ponovno pogleda prema kući. Ništa. Čak ni dima iz dimnjaka, iako bi to u ovo vrijeme bio najpouzdaniji znak da je sve u redu.

Krol je uveo konje u koral, spustio ulaznu gredu i krenuo u staju. Trenutak zatim izade sa sedlom u rukama i pride ogradi koralu prebacujući ga preko grede zajedno s čebetom. Zatim krenu prema kući.

Bo se namršti. Što li se to samo događa na Tatcherovom ranču, razmišljao je. Zatim promrmlja:

– Moram to saznati!

Uzjaha konja i objaha visoravan približavajući se nastambama sa strane koralu i staje koja ga je prikrivala. Sjaha i oslobodi kopču opasača koja je pridržavala revolver te provjeri klizi li kako treba iz korica. Zatim oprezno pride staji i pogleda prema kući. U tom se času začu tresak vrata i Krol izade na trijem s puškom u jednoj i bocom viskija u drugoj ruci. Crowder iznenada shvati da je kuća prazna, napuštena.

Polako je prilazio Krolu s leđa dok je ovaj skidao jaknu i uzimao uzde u ruke. Slučajno okrenu glavu i ugleda Boa. Reagirao je spontano: uzde je iz desne ruke odmah prebacio u lijevu, te desnicom posegnu za revolverom. Nije ga ni pokušao

izvući iz korica jer je shvatio da nema nikakve šanse. Bo je bio spreman. Krolova desnica kao da se skamenila pri dodiru s oružjem.

– Gotov si, Crowdere – reče muklo Krol. – Traže te. Sinoćnja je pucnjava sve što ti je uspjelo!

– Kako bi bilo da prvo baciš oružje? – odgovori Bo.

Krol razveza opasač s revolverom i pusti ga da padne na zemlju.

– Gurni ga nogom prema meni!

Krol vrškom čizme poduhvati opasač i odbaci ga prema Bou. Ne skidajući ga s oka, Bo se sagnu, podiže opasač, izvuče oružje i bači ga daleko u koral, među konje. Zatim pride pušci koju je Krol prislonio o ogradu i isprazni je vraćajući istodobno i svoj revolver u korice opasača.

– Dakle, gdje je ona?

– U gradu – odgovori drsko Krol.

– Nije li to malo neobično kad se dobro zna da joj Thatcher nikada nije dopuštao da napusti ranč?

– I Ben je u gradu.

– Ne zavlaci, Krole! Izgubim li živce, nastradao si. Zašto su u gradu a ne na ranču?

– Zar ne znaš?

– Proklet bio...

– Ben leži u mrtvačnici i čeka da bude pokopan, a Marion je odsjela u hotelu. Oprosti! Udovica Thatcher...

– Što se, do vraga, dogodilo?!

– Kako to... što se dogodilo? Ubio si ga! – reče Krol cereći se. – Tada si pobjegao. O sve-mu sam izvijestio šerifa koji je dva čeka da ti postavi dva-tri pitanja. Vjerojatno je već organizirao i potjeru za tobom.

– Misliš, ti si ga ubio! – odgovori Bo razmišljajući kako je gotovo nevjerojatno da je Thatcher iznenada mrtav, a Marion slobodna. Zatim nastavi:

– Nikad dobra od tebe, ha? Prava propalica!

– Ni bolji ni lošiji od tebe. Ja nisam počeo cijelu ovu stvar. Jednostavno sam izbjegavao bivšeg kažnjenika koji me je htio ubiti. Tebe!

– Zar misliš da sam zaboravio na ono žigosanje?

– Mogao si i lošije proći. Mogli smo te, na primjer, objesiti. Tada ne bi proveo sve te godine u zatvoru, a ne bi se ni mučio da nam se osvetiš. Sada izbora više nemaš. Moraš ići do kraja!

– I idem! S velikim zadovoljstvom i ne samo zbog prošlosti, Krole – reče Bo smiješeći se i skidajući svoj opasač s revolverom. Bacio ga je u koral tik do Krolovog i rekao:

– A zadovoljstvo o kojem ti govorim sastoji se od toga da te prebijem na mrtvo ime...

Nije više govorio. Zaletio se prema Krolu i snažno ga tresnuo šakom u lice. Krol zatetura mašući rukama zrakom, ali se odmah pribra i spremno dočeka slijedeći Crowderov napad. Teško dišući, snažno se dograbiše. Krol uhvati Crowdera za pojas i poče ga vući sve dok ne naletješe na ogradu korala. Bo zabi koljeno u Krola i šakom ga opali u bradu. Krol je gotovo istodobno zadao snažan udarac Crowderu u trbuh tako da je ovaj na čas ostao paraliziran, bez daha. Iskoristivši to, Krol ga lupi još dva puta i Bo se skljkao na zemlju.

Krol hitro poskoči s namjerom da još jednom čizmom dohvati Crowdera, ali se ovaj izvi

i izbježe udarac trudeći se da povрати dah. Zgrabi rukama Krolovu čizmu i izokrenu mu nogu. Krol zaječa od boli i svali se poledice na zemlju. Crowder se baci na njega zadajući mu još dva snažna direkta u nepokriveno lice, ali istodobno zaur-la od bola što mu ga izazva Krolov neočekivan i snažan udarac u prepone.

Zastali su i razdvojili se mjer-kajući jedan drugog očima punim mržnje pokušavajući smiriti disanje i gotovo ludačko lupanje srca. Bo ponovno krenu u napad. Krol je uzmicao natraške sve dok nije naletio na odbačenu pušku, hitro se sagnuo i podigao je zamahujući njome prema Crowderu toliko snažno da se zanio i tako Crowderu omogućio ne samo da izbjegne udarac već i da ga šakom raspali po nosu.

Krol ponovno bespomoćno tresnu na zemlju, ali se odmah hitro podiže. Bo ponovno nava-li, ali neoprezno pa ga dva snažna Krolova udarca zamalo onesvijestiše. Ležeći i trzajući glavom da otjera crvenkastu sumaglicu što mu se spustila nad oči ugleda Krola kako ska-će preko ograde i trči prema odbačenim revolverima. Istog se časa prenu i skoči na noge jureći za njim. Dostiže ga u posljednji tren.

Bijesno navali na Krola svom snagom lomeći mu zube i pretvarajući njegovo lice serijom kratkih snažnih udaraca u gotovo bezobličnu masu. Zatim ga onako krvavog odgurnu od sebe nesigurno se njišući na drh-tavim nogama. Krol pade.

— Hajde, diži se i bori, kučkin sine! — uzviknu Bo ljutito. —

Već mi je dozlogrdilo udarati te dok ležiš.

Krol pokuša sjesti, ali se istog časa ponovno svali na leđa mumljajući:

— Bolje je da me ubiješ, Crowdere...

— Da sam te zapravo namje-ravao ubiti, ne bih čekao današnji dan.

— To ti je posljednja prilika, Crowdere. Slijedeći puta ja ću tebe ubiti bez upozorenja!

— Čekat ću taj trenutak... spreman!

Bo zatim izađe iz koralu i uze pušku za cijev te njome snažno tresnu o debelu gredu na ogradi tako da se ova raspade na dva dijela. Ugleda bocu viskija, izvuče čep i otpi dugačak gut-ljaj prolijevajući ostatak na zemlju svjestan požudnog Krolovog pogleda:

— Badava me mučiš. U kući ima još viskija — reče Krol muklim glasom.

— Znam. Ali nije to sve...

Bo mu zatim iznenada pride, uhvati ga ispod ruku i baci na obližnje đubrište:

— Sad smo gotovi. Tu i pripa-daš!

Pride revolverima, opaše svoj a Krolov ponese sa sobom. Poslije dvije stotine metara jahanja baci ga u gusto žubnje.

XII

Poslije nešto više od sata jahanja zaustavi se pored oma-njeg jezerceta u koje je neprestano pritjecala hladna i bistra potočna voda. Bilo je to mjesto koje je poznavalo vrlo malo ljudi, okruženo gustim drvećem, pa se Bo osjećao prilično sigurnim. Svukao je odjeću i ušao u vodu znajući da će ga samo hladna kupka potpuno osvježi-

ti. Osjećao je kako znoj pomiješan s prašinom nestaje s njegova tijela i ustupa mjesto ugodnom osjećaju svježine. Zatim izađe i onako gol istrlja cijelo tijelo blatom, osobito modrice i mjesta koja su jako boljela. Poslije desetak minuta ponovno uđe u jezerce. Kad je izašao, osjećao se kao preporođen. Osuši tijelo košuljom i odjene odjeću razmišljajući o Novom Meksiku i izvorima vruće mineralne vode u kojima su se Red, Otis i on svakodnevno namakali izvlačeći iz tijela otrovne sastojke.

Uzjaha konja i poslije sat jahanja zaustavi se pored kolibe u kojoj su ga dan ranije Keene i Krol namjeravali ubiti. Tek što je sjahao, začu kako se u kolibi netko kreće po škripavom daščanom podu, hitro izvuče revolver i pride vratima.

Ugleda šerifa Alexa Smitha kako sa zanimanjem proučava rupu na krovu. Šerif ga kratko pogleda i reče kao da uopće nije iznenađen Crowderovim iznenadnim dolaskom:

– Sačma iz dvocijevke doista može nanijeti priličnu štetu. Čudi me da njome nisi ubio Tatchera, već koltom...

– Ali ja nisam ubio Tatchera!

Alex izađe i sjedne na stepenicu gledajući uokolo:

– Baš bih volio provesti ovdje tjedan dana odmora, daka-ko ako se sve ovo ikada sredi. Zašto nisi ubio Krola kad ti se već pružila prilika?

– Misliš jučer navečer?

– Ne. Mislim na vaš susret danas oko podneva – odgovori Alex gledajući ga gotovo zbujujuće blagim pogledom.

Bo se osjeti glupavo ne razumijevajući ništa dok je vraćao

revolver u korice:

– Kako si to već saznao?

– Nisam saznao, gledao sam vas kako se tučete s uzvisine iznad Thatcherovog imanja.

– Smiješno je što nisi dojahao do nas i pokušao nas zaustaviti...

– To uopće nije smiješno. Htio si mu se osvetiti za ono što ti je zakuhao prije deset godina. Istu je stvar namjeravao napraviti i jučer navečer – ponovno te žigosati usijanim željezom uz Keeneovu i Thatcherovu pomoć, te prisiliti da odaš mjesto na kojem si sakrio ukradeni novac. Isprva ti nisam vjerovao, to priznajem, ali sve ovo što se dogodilo dobrim dijelom mijenja cijelu sliku.

– Imaš pravo.

Alex kimnu glavom i nasmiješi se:

– Pretukao si Krola, razbio si mu nos i izbio nekoliko zuba. Izgledao je vrlo jadno kad sam mu prišao nakon što si ti otišao. Pomogao sam mu da uđe u kuću, presvuče se i opere. Postavio sam mu i nekoliko pitanja, ali mi nije ništa rekao o pripremljenom željezu za žigosanje koje sam našao ovdje u kolibi. Uzbuden time što je ubio Tatchera, potpuno je zaboravio da ga skloni, a morao je potražiti i konje koje si ti otjerao...

– To je dovoljan dokaz da nisam ubio Tatchera i da Krol laže. Da sam ih namjeravao ubiti, ne bi bilo nikakve potrebe tjerati konje daleko od kolibe.

– Točno. I udovica Thatcher misli isto. Nije otvoreno rekla, ali je vrlo jasno dala naslutiti da je baš Krol ubio Tatchera. Na žalost, ne može to dokazati, a ne mogu ni ja.

– Što o svemu tome kaže Keene?

– Vjerujem da je još u gradu. Nisam gubio vrijeme za tim tipom, pa ga nisam ni potražio.

– A telegrafske poruke o meni i potjernicima? Jesu li stigle?

– Ne znam. Bilo je rano kad sam izašao iz ureda. Možda su u međuvremenu i stigle – nasmiješi se šerif Alex. – Poslije svega što se dogodilo, došao sam ovamo siguran da ćeš se i ti pojaviti. Nešto ti je dugo trebalo...

Bo mu ispriča kako se zaustavio pored jezerceta i okupao. Zatim dodaje:

– To je pravo mjesto za jednodnevni odmor. Postaviš šator i uživaš u danima koji lijeno prolaze...

– Zvuči primamljivo – reče šerif. – A što sada?

– Ja se i dalje držim moje strane ograde.

– I bolje je tako. Dobijem li obavijesti o potjernicama na tvoje ime, uhvatit ću te zatekнем li te u gradu. Ali u gradu...

– Lijepo od tebe.

Šerif ustade i pođe po konja koji je stajao sa stražnje strane kolibe i čupkao travu. Uzjaha i dodaje:

– Nema smisla da se vraćaš na ranč, Crowdere. Ona više nije tamo. Odsjela je u hotelu. I to da bude zanimljivije, u istoj onoj sobi u kojoj si ti boravio prvih dana.

Šerif se nasmiješi, a Bo odgovori:

– Hvala ti, Alexe.

– Nema na čemu. Samo pazi, bolje je da je ne pokušavaš posjetiti. Još ne...

Šerif odjaha, a malo zatim i Bo.

Ace Krol pronašao je usamljenog Keenea za šankom praznog saluna. Boca viskija ispred bivšeg rendžera bila je gotovo prazna. Pijanim očima pogleda Krola, zlorado se nasmiješi kad je vidio njegovo pretučeno lice i reče:

– Sve mi je jasno! Nemoj mi ništa govoriti.

– Imaš pravo – uzdahnu Krol. – Uhvatio me na ranču, iznenadio me je i pretukao. No to je samo dolilo ulje na vatru. Nadam se da ti je to jasno.

Krol ispi čašu viskija, pa odmah potom strusi još dvije. Keene ga je neko vrijeme šutke promatrao, a zatim mu sve to dojadi pa umornim glasom reče:

– Idem do doktora da mi pogleda nos i vidi može li ga kako zakrpati. Ne mogu čak ni disati.

– Znam kako se osjećaš – jeknu pretučeni Krol s razumijevanjem.

– Možda će mi liječnik pomoći i oko zuba – dodaje Krol zamišljeno obilježujući jezikom desni. – Hajdemo zajedno do doktora.

– A da prije ipak sredimo Boa Crowdera – upita Keene.

– Za to ima vremena. Noćas, ako bude sreće. Hajdemo!

Izadoše.

Već je padao sumrak kad se Bo Crowder približio gradu. Oštri obrisi zgrada rasplinjavali su se u laganoj, posljednjim zrakama zalazećeg sunca okupanoj crvenkasto sumaglici. Izgledali su gotovo prijateljski prema strancu, pozivali da uđe.

Bo Crowder polako uzjaha u grad osjećajući se prvi put znatno bolje raspoložen poslije Cannonove smrti. Držeći se sjena, dojaha do konjušnice i sjao

ha. Na vratima se pojavi dežurni čuvar i kad ga ugleda, zbunjeno uzviknu:

— Čovječe! Pa što vi radite u gradu?! Zakon vam je za petama!

— Nije! — nasmiješi se Bo dobroćudno.

— Kako to — nije? Priča se da ste ubili Bena Tatchera...

— Kako to da se niste preplašili na smrt kad ste me ugledali? — šeretski će Bo.

— Nemate baš nikakvog razloga da i mene ubijete, gospodine Crowdere, pa me zato nije strah.

— Imaš pravo, starče. Vjerujem da znaš Acea Krola. No poznaješ li čovjeka po imenu Keene? Nosi uza se kratku dvocijevku a lice mu je od jutros izubijano i puno modrica. Znaš li na koga mislim?

— Dakako da znam! — uzviknu čovjek. — Tu često ostavlja svog konja.

— A Krol?

— Nisam ga vidio još od jutros kad je u grad dovezao mrtvo Tatcherovo tijelo.

Bo zaviče ruku u džep i pruži starcu zlatnik od dvadeset dolara. Ovaj ga zaprepašteno pogleda:

— Za mene? Čovječe, samo mi reci koga još treba ubiti i ne brini!

Bo se slatko nasmija:

— Jedino hoću da mi dobro nahraniš, istrljaš i urediš konja, te da ga smjestiš tako da ga se ne može lako uočiti. Ako itko pita za mene, nikad me nisi vidio. Jasno?

— Ti mora da zapravo voliš tog svog konja kad toliko plaćaš za njegov smještaj. Ipak, mislim da riskiraš što ga ostavljaš ovdje, iako ću ja učiniti sve da

ga nitko ne vidi. Tko god da te progoni, mogao bi te dočekati pri tvom povratku u staju.

— Konj je moj prijatelj pa se tako prema njemu i odnosim — reče Bo. — Brzo ću se vratiti.

Nedugo zatim stajao je skriven u sjeni između dvije zgrade nasuprot gradskog hotela promatrajući što se događa. Prozor sobe u kojoj je i on boravio nije bio osvijetljen, što je značilo da je Marion najvjerojatnije vrlo rano legla umorna od napornog dana.

Jedino svjetlo koje je dopiralo iz hotela, bilo je iz blagovaonice, a to ga podsjeti da nije ništa jeo cijeli dan. Kad je bio siguran da na ulici nema ni žive duše, prijede je hitrim koracima, zaobiđe hotel i zaustavi se ispred stražnjeg ulaza. Nikoga. Jurnu na kat i začu kako netko razgovara na hodniku, pa se skloni u lođu. Marion je zahvaljivala sobarici na jelu koje joj je ova donijela prekriveno čistim bijelim ubrusom.

Marion zatvori i zakračuna vrata, te stavi pladanj na stol. Poslije nekoliko trenutaka, Bo lagano zakuca na vrata. Marion pojuri da ih otvori:

— Bo, dragi!

Bo hitro uđe u sobu i zatvori vrata.

— Bolje je da ugasiš svjetiljku. Tako ćemo moći neometano razgovarati.

— Svakako.

Bo nasloni karabin o zid i zagri je u polutami sobe.

— Loš dan? — upita on.

— Kao kad ti netko izvadi zub — odgovori ona. — Ionako ga nisam voljela. Kako da ga žalim? Zašto?

Nježno je poljubi:

— Znači da je sve u redu.

– Jeste, Bo – mrmljala je sretnim glasom dok joj je tijelo uzbuđeno podrhtavalo.

– Što ti je? – upita Bo.

– I ništa i svašta – odgovori ona privijajući se uz njega. – Sve se dogodilo tako brzo. Zatim Krol i Keene i briga da će te se opet dočepati i ubiti te. Tu je i šerif Alex...

– Ne brini za njega. On sve zna.

– Ipak, on predstavlja zakon. Držao ju je u čvrstom zagrljaju sve dok se nije sasvim primirila:

– Tako je bolje – reče ona.
– Ona hrana na stolu baš primamljivo miriši – reče Bo.

Marion se glasno nasmija:

– Muškarci i jelo!
– Poslije zatvorske hrane u Yumi, sve je dobro... Hoćeš li jesti?

– Ne. Samo ti navali. Danas sam obilno ručala s advokatom poslije razgovora o imanju.

Bo privuče stol krevetu i počne jesti dok mu je ona objašnjavala kako će prodati ranč čim to bude moguće:

– Ne znam koliko će to trajati, ali to nije ni važno. Ti možeš napustiti zemlju i otići u Kaliforniju, a ja ću ti se pridružiti čim sve sredim.

– Fino, iako bih više volio da mogu ostati ovdje zajedno s tobom.

Završio je s jelom i odgurnuo stol. Zatim značajnim glasom reče:

– Mislim da bih ovdje ipak mogao ostati barem dio noći...

– Dakako! To je trenutno jedino mjesto na kojem te nitko neće uznemiravati – reče ona grleći ga i ljubeći.

– Nadam se da neće. Ipak, bolje je da budemo sasvim tihi.

Ovi su zidovi vraški tanki. To dobro znam jer sam do jučer spavao u istoj ovoj sobi.

– Znala sam to čim sa u nju ušla. Osjetila sam tvoj miris...

– Čekaj da skinem čizme.

Ona ustade i brzo skine svu odjeću sa sebe. Bo je promatrao siluetu drage i privlačne žene osjećajući čudan bol u sebi, iako je znao da mu je ona jedini melem u složenoj situaciji u kojoj se našao. Reče blagim glasom:

– Žena uistinu može biti pravi melem muškarcu.

Ona pride podatna:

– Sve žene?

– Ovisi o tome koliko kome melem znači i treba.

– A to...

– S tobom je nekako drugačije. Još nedavno mi je bilo sasvim svejedno hoću li poginuti ili nastradati. Jedino sam znao da me više ni sam vrag ne bi mogao natjerati da se vratim u onaj grozni zatvor, pa makar i poginuo zbog toga. Tako sam razmišljao sve tok te nisam sreo.

– I ja sam sretna zbog toga. Kako li samo muškarac može izdržati bez žene tolike godine u zatvoru? Nadam se da si to nadoknadio kad si izašao na slobodu...

– Jesam.

– S koliko?

– Sa oko stotinu žena!

– Lažeš!

– Znam – reče Bo smiješeći se izazovno u tami.

– Stotinu ili pet stotina, baš me briga! – nastavi ona. – Voljela bih da sam mogla biti na mjestu svake od tih stotinu žena.

– Sada jesi! Sada doista jesi...

– Volim te – prošapta Marion.

Već se danilo kad je Bo ustao iz kreveta spreman da pođe. Počeo se oblačiti:

– Moram ići.

– Znam. A kamo ćeš? – upita Marion.

– U polje – odgovori Bo. – Daleko od grada.

– A kad ću te ponovno vidjeti? Morali bismo početi praviti i nekakve planove za budućnost, zar ne?

– Znam, ali mislim da je bolje da napravimo tako kako si predložila. Otići ću u Kaliforniju, smjestiti se negdje i poslati pismo tako da znaš kamo da dođeš. Kreni na put čim sve središ. Kad stigneš, vjenčat ćemo se.

– I pazi na sebe, dušo. Volim te i jednostavno bih svisla da ti se nešto dogodi.

– Ne brini, ništa mi se neće dogoditi.

Stavio je šešir na glavu, uzeo karabin, pažljivo osmotrio hotelski hodnik i nasmiješio joj se:

– Javit ću ti se vrlo brzo. Do tada – doviđenja!

Ugrizla se za usnu dok je izlazio i promatrala njegovu visoku i dobro građenu figuru dok se spretno spuštao niz stražnje hotelsko stubište. Kakav muškarac, razmišljala je. Moj muškarac! Tek kad je sasvim nestao iz vidokruga, zaplače.

XIII

Ace Krol i Keene napustiše grad prije zalaska sunca jašući prema rijeci. Iako je pirkao lagani povjetarac, vrućina je još bila nesnošljiva.

Krol izvuče bocu viskija iz bisinga i otpi gutljaj mršteći se dok ju je zatvarao:

– Sav gorim. Nadam se da ćemo ga pronaći na obali.

Keene nešto zlovoljno progunda. Lica obojice bijahu otekla od Crowderovih udaraca.

– Ne tvrdim da ćemo ga baš tamo naći, ali mi se čini najvjerojatnijim da će se skrivati negdje u blizini zakopanog novca.

– Ponio sam i željezo za žigosanje... Prokleta hulja! Kako li je samo hladnokrvno ubio Tatchera – reče Krol.

Keene ga pogleda i ironično reče:

– Ne pričaj gluposti. Ti si ubio Tatchera kao što sam ja ubio Cannona.

– Ma što ti znaš! Bio si u nesvjestici, nisi ništa vidio. Osim toga...

– To nije točno – upadne mu u riječ Keene. – Bio sam grogi, u kolibi je bilo tamno i nisam se mnogo obazirao na pucnjavu koju sam čuo. Zato sam isprva i povjerovao u tvoju priču. Kasnije sam o svemu tome razmišljao i kad sam sastavio kraj s krajem, shvatio sam da si ga baš ti ubio. A znam i zašto...

– Vraga znaš! – odgovori nelagodno Krol.

– Upoznao sam udovicu Tatcher. Kakva žena! Da namjeravam ostati ovdje, i sam bih se potrudio da je osvojim. Ti se muvaš oko nje još otkad ju je Tatcher oženio.

– Pogrešno. Nije me ni primjećivala...

– Znam. Žena, međutim, ponekad i promijeni mišljenje. Zamisli dobiti i nju i ranč koji je naslijedila! Do vraga, nisam uzalud bio teksaški rendžer sve ove godine. Vidim ja više nego što ti misliš.

– Što se nas tiče, za javnost

je istina ovo: Crowder je ubio Bena Tatchera. Nemoj to nikada smetnuti s uma.

Keene ravnodušno slegnu ramenima:

— Već sam toliko zabrazdio u sve ovo, da laž manje ili više neće baš ništa promijeniti.

Ugledaše rijeku.

— Bilo bi pravo samoubojstvo bez prethodnog izviđanja prići mjestu na kojem si ubio Cannona — reče Krol. — Kako bi bilo da krenemo prema sjeveru i približimo se logoru s one strane. Tako ćemo ga iznenaditi.

— Ako je tamo...

To i učiniše, no čim su prišli logoru, shvatili su da je Crowder odlepršao. Svi su znaci i tragovi nedvojbeno ukazivali na to da je baš tu proveo noć. Keene reče:

— Znači da će se i noćas vratiti ovamo.

— Ukoliko već nije nestao iz ovog kraja zajedno s novcem — odgovori Krol.

— Sumnjam. Sve mi se čini da će ga udovica Thatcher zadržati u Park Viewu još barem sedam dana...

— Neka je proklet! — kiselo će Krol.

— U međuvremenu namjera-vam potražiti Crowderov novac. Hoćemo li zajedno?

Ostaviše konje prilično daleko od logora bojeći se da bi ih Crowder mogao opaziti pri povratku. Keene je šepajući pretraživao okolni teren, a Krol stražario i osmatrao. Ubrzo se toliko smračilo da su morali prestati s potragom, pa su sjeli držeći se sjena. Malo su govorili svjesni toga da ne vjeruju jedan drugome i osluškivali noć trudeći se da na vrijeme čuju topot

kopita. Kasnije, kad se sasvim smračilo i kad se nije čulo ništa do rominjanja rijeke uz obalu, počеше naizmjenice stražariti.

Nešto prije ponoći Keene promrmlja:

— Nema ga... Do vraga! Tek mi je sada palo na pamet! Što ako je otišao na Thatcherov ranč da ondje prenoći? Udovica će ga rado primiti...

— Nije. Marion je ostala u gradu, noći u hotelu.

— Pa možda je s njom u hotelu...

— Ne budi glup!

— Imaš pravo. Kakve vajde od nagađanja... Osim toga, možda će se još i pojaviti. Odspavat ću malo, a ti pripazi.

Krol mrzovoljno poslušao osjećajući kako ga opet obuzima ljubomora pri pomisli na Marion i Crowdera zajedno. Pitao se da li su njih dvoje uistinu proveli noć u hotelu sve dok su se na istoku počeli javljati prvi znaci svitanja.

Zabrinutost se očitovala na licu šerifa Alexa Smitha dok je tog istog jutra prolazio još praznim ulicama grada. Ništa nije promicalo njegovu oku, pa je u sinočnjem zajedničkom odlasku Keenea i Acea Krola iz Park Viewa slutio zlo.

Prolazeći pored hotela, pogleda prema prvom katu i ugleda svjetlo u sobi Marion Thatcher. Znao je da je Crowder bio te noći u gradu u sobi s Marion, te da je konja ostavio u gradskoj staji.

Iznenada ga obuze još jedna zla slutnja. Požuri prema staji i probudi čuvara drmajuci ga za ramena:

— Brzo, reci mi kada je Crowder došao po konja?

– Crowder? – zinu pospani starac.

Alex strpljivo nastavi:

– Ne boj se i odgovori mi. Važno je. Kada je Crowder odjahao iz grada?

– Prije otprilike pola sata, Alexe. Ali rekao mi je da ništa ne brinem, da ga ti ne goniš...

Alex ga više nije slušao. Pog-nute je glave razmišljao o Kro-lu i Keeneu koji su odjahali pre-ma istoku, prema rijeci, te o Crowderu koji ni ne sluti da jaši ravno u klopku. Doći će do okr-šaja između te trojice i Alex se sve češće pitao zašto baš on o tome toliko brine kad ga iona-ko čeka mnogo posla u gradu, među ostalim i Tatcherov spro-vod. Pa ipak, brinuo se. Požuri po svog konja; uzjaha i napusti grad.

Marion je očistila sobu, uredi-la se i očešljala bakrenastu ko-su, te odjenula crnu haljinu mr-zeći samu sebe. Htjela je staviti na glavu i crni veo, ali ga ljutito baci na krevet. Još je rano. Sta-vit će ga prije sprovoda.

Potom širom otvori prozor uživajući u jutarnjoj svježini. I grad se polako budio. Ulice su postajale sve življe. Čuvši zve-ket lonaca iz hotelske kuhinje, iznenada osjeti silnu glad. Pro-šle je noći Bo pojeo cijelu njezi-nu večeru. I on je bio izgladnio. Gledajući niz ulicu, ugleda oni-žeg čovjeka u crnom odijelu i šeširu kako se brzim koracima približava hotelu. Vjerojatno čovjek koji će je povesti na sprovod, pomisli Marion.

I sama pomisao na sprovod bila joj je mrska, mučna. Zapravo i nije. Mučno je samo ženi koja je voljela svog čovjeka. Sprovod Bena Tatchera za nju je sprovod stranca.

Osvježi lice i pogleda se u ogledalo. Modrice Benove šake polako su izbljile i ona ugle-da sasvim privlačnu ženu tam-na tena i vatrene bakrenaste kose koja nije nikako pristajala uz crnu haljinu. Osim toga, i ha-ljina je bila preuska pa je suviše naglašavala njezine grudi i ku-kove. Opere zube i izade.

Silazeći u hotelsko predvorje, pokuša samu sebe natjerati da izrazu svog lica dade nekakav tragičan i paćenički ton, ali odustade. Radije će biti to što jest i svima pokazati kako se uistinu osjeća pa sahranjivala su-pruga ili ne! Nasmiješi se re-cepcionaru koji ljubazno od-zdravi izgovarajući njezino ime dovoljno glasno da se čovjek u crnom odijelu trgnuo. Ustao je, skinuo šešir i prišao Marion:

– Gospodo Tatcher, ja sam sudac Scott. Došao sam da vam izrazim svoju sućut i kažem ka-ko mi je žao što mi se nije pru-žila prilika da vas ranije upo-znam.

– I meni je žao, suće – odgo-vori Marion jasnim glasom. – Ipak, mnogo sam toga čula o vama od čovjeka koji vas sma-tra svojim prijateljem.

– Svijet je doista mali – reče sudac ravnodušno. – Mogu li što učiniti za vas?

– Da, možete – odgovori Marion i uhvati ga ispod ruke. – Uvedite me u restoran i pri-družite mi se za doručkom.

Sunce se polako počelo dizati. I Krol i Keene bili su bijesni zbog uzaludno provedene noći pod otvorenim nebom, neispa-vani, namršteni. Taman kad su se htjeli vratiti u grad, Krol ugleda u daljini jahača. Bio je suviše daleko, pa ga nisu mogli prepoznati, ali Krol reče:

– Bolje je da se povučemo u onaj vrbik. Sigurno je sigurno...

– Nadajmo se da je to on! – dobaci Keene.

Krol se ponovno pažljivo zagleda u jahača koji se sve više približavao i zatim uzbuđeno uzviknu:

– Pa to i jest on!

Obojica se zlobno nasmiješe. Hitro odjahaše prema vrbiku. Dok su tražili pogodno mjesto, Krol je razmišljao o tome kako će ubiti Keenea odmah pošto prisile Crowdera da otkrije mjesto na kojem skriva novac. Zatim će njihova tijela namjestiti tako da ni sam šerif Alex Smith neće moći posumnjati u vjerodostojnost njegova iskaza. Tako je najbolje, razmišljao je Krol. Zašto dijeliti novac s Keeneom?

Šerif će vjerojatno posumnjati i u njega, Krola, ali neće imati baš nikakvih dokaza. Sakrit će Crowderov novac na neko drugo mjesto i otići u grad na Benov sprovod. Svi će pomisliti kako je lijepo od Thatcherova nadglednika ranča što je došao ispratiti gazdu. Tada će se vratiti i pokupiti novac, te natjerati Marion Thatcher da promijeni svoje raspoloženje i stav prema njemu.

Tako razmišljajući, nije ni opazio da mu se na usnama pojavio osmijeh. Keene ga je pažljivo osmatrao. Bivšem tekšaškom rendžeru činilo se kao da može čitati Krolove misli. Shvatio da mu se sve to ne dopada, ali više nije bilo vremena i prilike da se povuče. Kad je već ogrezao u prljave poslove, on, bivši zakonski čistunac, red je da ih istjera do kraja pa što bude. Osjećao je kako ga pomalo peče savjest zbog svih nedjela ko-

ja je počinio i pitao se kako bi na to reagirali njegovi tekšaški kolege. Vjerojatno bi slegli ramenima govoreći kako to nije ni prvi ni posljednji put da se pošten čovjek pretvori u lopova čim ugleda gomilu novca. Opravdanje? Nije.

Osim toga, neprestano ga je boljela noga pa se svako malo premještao s jednog kraja sedla u drugi. Bol ga podsjeti na to da ga je doživotno osakatio čovjek kojeg sada čekaju u vrbiku, pa bijesno stisnu dvocijevku. Do vruga sve! Pucat će na Crowdera pa makar ga zbog toga i objesili!

Tada obojica začuše kako konjska kopita prskaju plitkim koritom rijeke. Krol promrmlja:

– Budi spreman! Približava se...

Bo je polako jahao s karabinom prebačenim preko sedla. Približavajući se pješčanom nanosu koji se nalazio tik uz logor, pažljivo je osmatrao okoliš. Namjeravao je uzeti novac i otputovati iz tog kraja, ali ne još, ne odmah. Bio je gladan pa je htio skuhati kavu i pojesti nekoliko keksa.

Sjeti se noći koju je proveo s Marion. Uh! Kakva noć! Mogao bi tako proživjeti cijeli život. Nasmiješi se i potom je zaboravi jer je konj zastao da se napije. Ponovno pogleda uokolo.

Ništa. Čuo je samo cvrkut ptica i vidio pastrve kako se prćakaju po plicaku. Volio je prirodu koja mu je čak i u zloglasnom zatvoru Yuma pomogla da preživi. Ipak, osjeti da ga obuzima nekakva čudna nelagoda. Počela se penjati kičmom da bi časak kasnije gotovo eksplozirala u glavi pretvarajući

se u snažan osjećaj opasnosti, gotovo nagovještaj.

Konj frkćući podiže glavu. Bo ga potjera dalje i zaustavi se pored svog improviziranog logora. Sjahao je s konja držeći karabin u ruci dok mu je u glavi neprestano zvonilo na uzbu- nu. Nešto mu je uporno govori- lo da je bolje da se izgubi, da nestane i vrati se ovamo sutra, da odjaši do svog skrivenog je- zerca i ondje se u miru dobro odmori.

Stari li on to, upita se. Ili su prošla noć i razgovor s Marion o vjenčanju stavili na njegova pleća teret i odgovornost koje ranije nije poznao, pa je po- stao preosjetljiv? Priveza konja o oveći kamen. Umorna se živo- tinja halapljivo baci na travu kidajući je snažnim zubima. Crowder odloži karabin, ali se odmah potom predomisli i po- novno ga uzme u ruku, te izva- di iz bisaga vrećicu s namirni- cama krećući prema osunča- nom dijelu logora, onom istom mjestu na kojem je poginuo nje- gov prijatelj Otis Cannon.

Zapali laganu vatricu te s po- sudom za kavu krene prema ri- jeci da zagrabi vode. Saginjući se začu iza sebe tiho šuškanje. Hitro se okrenu bacajući posu- du u vodu. Htjede posegnuti za revolverom, ali shvati da je ka- sno, prekasno.

Četiri metra od njega stajali su Ace Krol i Keene s oružjem uperenim ravno u Crowderov trbuh. Zlurado su se smješkali.

XIV

– Ruke u vis, kućkin sine! – uzviknu Krol sretan što ga na- pokon ima u rukama. – Keene, oduzmi mu oružje. Pazi da ti ne podvali...

– Ne brini – odgovori Kee- ne smještajući dvocijevku pod lakat.

Ipak je Crowderu prišao op- rezno, straga. Izvukao je oružje iz opasača i zadjenuo ga za svoj pojas. Ace Krol se glasno na- smija:

– Baš kao da si mu izvadio zub! Ovamo Crowdere! Sjedni tamo na onu stijenu.

Bo se poslušno pokrenu zna- jući da mu trenutno ništa dru- go ne preostaje. Dok je prolazio pored Krola, ovaj snažno za- mahnu revolverom i dobro odmjerenim udarcem tresnu ga iza uha. Bo se sruši na tlo kao posječen.

Keene ljutito pogleda Krola:

– To ti nije trebalo!

– Vraga nije – odgovori ovaj. – Treba ga odmah početi krotiti.

Sagnu se i zaveza Crowdero- ve ruke i noge dok Keene odše- pesa po karabin. Tada znatiželj- no razgleda vrećicu s namirni- cama i uzviknu:

– Kava! Namjeravao je sku- hati kavu.

– Kako bi bilo da je mi sku- hamo?

– Zašto da ne?

Krol je potom odvukao Crow- dera do stijene i smjestio ga ta- ko da je sjedio u nesvjestici gla- ve mlitavo pognute. Zatim se još nečeg dosjeti i odjuri do svog konja vraćajući se sa želje- zom za žigosanje stoke. Baci že- ljezo u vatru na kojoj se kuhala kava da se užari.

Keene ga je promatrao osje- ćajući kako ga obuzima nelago- da:

– Ni to nam neće trebati, Krole. Ubit ćemo ga i gotovo. Zašto ga još i mučiti prije toga? Nisi Apač...

– Natjerat ću ga da progovori – siknu Krol. – I sam pogled na usijano željezo otvorit će mu usta.

Uspravi se i doda:

– Znaš i sam da nemamo mnogo vremena. Dok ga ja budem žigosao, ti stražari i pazi. Ako nam se netko neopaženo približi, uperi dvocijevku u Crowdera i opali. Raznijet će mu glavu.

Popili su kavu i odlučili da doručkuju Crowderovu šunku i kekse. Bo je sjedio oslonjen o stijenu. Sunce je nemilosrdno peklo. Pogled na željezo za žigosanje stoke koje se već zažarilo izazva u njemu jezu, ali to licem ne pokaže. U osam zatvorskih godina dobro je naučio kako da osjeća ječuva za sebe i u sebi.

Povremeno su ili Krol ili Keene odlazili na osmatranje okoliša s obližnjeg povišenja s kojeg se pružao lijep pogled na put što je vodio do grada. Napokon Krol pride Crowderu, uhvati ga za vezane ruke i odvuče do vatre.

Neprestano se cerio. Rastrga Boovu košulju na prsima ni ne pokušavajući raskopčati je i glasno pozva Keenea:

– Hej, dodi da ovo vidiš!

Keene pride i ugleda ružnu brazgotinu na Crowderovim prsima. S gnušanjem pogleda u Krola:

– Da si to meni napravio, i ja bih se potrudio da te ubijem.

– Pa tebe je osakatio! To je isto.

– Vraga je isto. Nije me vezao, pa pucao – reče Keene i na tren pogleda Crowdera u oči.

Krol se opet nasmija:

– Ti znaš što mi namjerava-

mo, zar ne Crowdere?

Zatim mu pride sasvim blizu i reče:

– Gdje je novac? Gdje si ga sakrio, ti stara zatvorska ptičice?

Bo ga hladno pogleda i okrenu glavu.

– U redu, sam si to tražio – uzviknu Krol likujući i prinese usijano željezo sasvim blizu Crowderovih prsa, toliko da je mogao osjetiti njegovu vrućinu. Bo zatvori oči očekujući već poznati bol.

Tada mu nešto pade na pamet. Počeo se izvijati i mumljati ispred iscerenog Krola.

– Previše za tebe, ha? – upita Krol. – Spreman si da progovoriš? E pa nećeš se baš samo tako izvući, Crowdere!

Bo stisnu usne i kad mu usijano željezo dodirnu prsa, urliknu od bola. Osjeti miris sprljenog mesa. Obli ga znoj. Prestao je urlikati odlučivši da više ni glasa ne pusti od sebe. Čekao je. Ništa se nije dogodilo. Začu Keeneov glas:

– Jesi li se zadovoljio, Krole? Ako jesi, krenimo na posao i završimo tu prokletu stvar!

– Samo sam podsjetio Crowdera na stare dane! – dobaci mu Krol zadovoljnim glasom.

Bo osjeti kako ga Krol odvezuje. Čim su mu ruke bile slobodne, očajnički otpuza do rijeke i leže u pličak. Hladna ga voda osvježi i umanjila mu bol spržene kože. Krol mu pride s revolverom u rukama i upita:

– Prija ti, ha?

Crowder se polako okrenu. Još je bio na koljenima, ali je imao slobodne ruke. Cijelim se tijelom baci u Krolove noge s namjerom da ga sruši na tlo, no ovaj se izmaknu i tresnu Crow-

dera revolverom po glavi:

– Budalo! – dreknu Krol.

Zatim ga lupi nogom u slabi-
ne vičući:

– Zar ti nije bilo dovoljno što
si samo okusio željezo za žigo-
sanje? Hoćeš li da te zapravo
spalim kao prije deset godina?
Gdje je novac? Govori! Dosta
mi je natezanja s tobom!

Bo se s teškom mukom us-
pravi. Bio je grogi. Osloni se o
obližnju stijenu da ne padne.
Noge su mu još bile vezane.

– Bez ikakvih trikova, jesi li
me čuo? – govorio je Krol. –
Pokušaj li išta, mrtav si.

– A ti bez novca! – odbrusi
Crowder. Znao je da ga Krol ne-
će ubiti prije nego što bude sa-
svim siguran da ima novac u
rukama. Smislio je plan kako
da se izvuče iz svega ovoga. Sa-
mo da uspije! Morat će dobro
glumiti. Ako plan propadne a
oni makar i naslute gdje bi no-
vac mogao biti sakriven, uistinu
će biti mrtav.

Pravio se kao da je još omam-
ljen od udarca u glavu. Teturao
je uokolo prolazeći nekoliko
puta pored samog skloništa s
novcem i hineći da traži. Poku-
šavao je vratiti snagu. Udaljio
se nekoliko metara od raspukli-
ne u stijeni u kojoj su ležale bi-
sage novcem i zastao ječeći:

– Baš se ne mogu sjetiti! Gla-
va mi sva zvoní od udarca. Pri-
čekajte da se razbistri.

Gledao je u Krola i Keenea
trepćući bolno očima. Stajali su
desetak metara daleko od nje-
ga s oružjem spremnim da za-
puca na svaki njegov sumnjivi
pokret. Mrko su ga promatrali.

– Hajde, hajde, ne gnjavi,
Crowdere! – reče nestrpljivo
Krol. – Daj da napokon vidimo
taj prokleti novac.

– Svakako – reče Bo i na-
smiješi se. – Znaš li koliko ga
je, Krole? Četrdeset tisuća! Do-
voljno za veliki ranč i mnogo
krava.

– Četrdeset tisuća, kažeš! –
huknu Krol uzbuđeno. – Jesi li
čuo Keene? Četrdeset tisuća...

– Pa to sam ti i ja bio rekao
– prezirno ga pogleda Keene.

– Znam, znam, ali to je uvi-
jek ljepše čuti od čovjeka koji
pored svega zna i gdje je novac
sakriven. Ti to još ne znaš! Zar
nije tako, Crowdere?

– Tako je – odgovori Crow-
der i krenu prema skloništu
novca. Nije više okolišao. Klek-
nuo je i raskrčio pijesak i oblut-
ke koji su skrivali raspuklinu u
stijeni. Činio je to namjerno br-
zo, gotovo fanatično uvjerava-
jući Krola i Keenea da im uisti-
nu želi predati novac. Gurnu
ruku u raspuklinu i izvuče prvi
par bisaga nabijen novcem. Ba-
ci im ga pred noge gledajući
njihovo reagiranje.

– Pogledaj ovo! – uzviknu
Krol dok je rukom prolazio
kroz gomilu zlatnika i milovao
debele svežnjeve novčanica. Na
licu pohlepa. Bo pomisli kako je
ovo jedan od rijetkih trenutaka
u kojima ugledni nadglednik
uglednog ranča gubi svaki po-
nos.

Krol pogleda Crowdera i re-
če:

– Ali to nije sve?

– Nije, to je samo predjelo –
odgovori bo izvlačeći i drugi
par bisaga nabijen novcem, pa
odmah potom i treći. Krol je
klečao i s nevjericom otvarao
bisage. Na licu mu se vidjelo da
je zadovoljan.

– O, moj bože! – jeknu. –
Koje li divote! Ima li još? – Ima

— odgovori Bo. — Još par bisa-ga.

Bio je pribran i hladan. Što bude, bit će. Ponovno zavuče ruku u sklonište i napipa hladnu dršku revolvera koji je oteo Keeneu u kolibi. Sjeti se kako ga nije htio baciti bez nekog posebnog razloga i kako mu je sada dobro došao.

Izvuče ruku i hitro je prisloni uz trbuh okrećući se Krolu koji je upitao:

— Gdje je? Gdje je?

— Tu je — odgovori Bo i iznenada uperi revolver u Krola pucajući bez mnogo razmišljanja.

Krol osjeti kako mu nešto probija prsa i klonu preko hrpe novca koju je toliko priželjkivao. Istog časa Crowder uperi oružje u Keenea, ali prekasno. Opet prekasno! Keeneova dvocijevka bila je uperena točno u njegovu glavu. Sjena Keeneova šešira padala je na njegovo lice, pa Crowder nije mogao razaznati što ovaj smjera. Prošla je minuta dugačka kao vječnost. Tada se cijev dvocijevke polako spusti prema zemlji i Crowder začu Keeneov glas:

— Ne mogu to napraviti. Ne mogu pucati. Bilo bi to hladnokrvno ubojstvo.

— Hajde! — ne izdrža a da ga ne bocne Crowder. — A što je s Otisom Cannonom? To ne zoveš ubojstvom?

— On je bio moj zarobljenik. Namjeravao sam ga predati zatvorskim vlastima, ali je on napravio glupost. Viknuo je upozoravajući te na moju prisutnost, što mi daje pravo da pucam. Zato to nije bilo ubojstvo. Bo se uspravi.

— A što s novcem? — upita.

— Ne znam. Taj me novac vi-

še ne zanima — odgovori Keene.

Bo pogleda u bisage razmišljajući o svim onim mrtvim ljudima koje je ostavio iza sebe, pa reče:

— Ni mene.

— Ako je tako — trgoše se obojica na zvuk glasa koji je dolazio iza obližnje nakupine stijena — ja ću preuzeti novac!

Odmah potom ugledaše šerifa Alexa Smitha kako se uspravlja držeći revolver u ruci. Priđe im i pogleda Keenea.

— Ponovno si se počeo ponašati kao čovjek od zakona, Keene. Već sam se počeo brinuti.

— Imate prvo, šerife. Nije bilo lako. Sve me je ovo odvuklo suviše duboko.

— A novac? — upita šerif gledajući u Crowdera. — Čiji je i otkuda je?

— Proklet bio ako to znam — odgovori Crowder savršeno ozbiljnim glasom. — Pronađeni novac. Eto, to je. Pronašli smo ga ondje, u onoj raspuklini.

— Ja znam kome i kamo pripada svaki cent tog novca — prekine ga Keene i izvuče notes iz džepa pružajući ga šerifu:

— Sve je zapisano.

— Dobro — odgovori šerif i opet pogleda Crowdera. — Dovidjenja, Crowdere. Ako se ne varam, ti si namjeravao napustiti zemlju.

— Točno — reče Bo i priđe Keeneu pružajući mu njegov revolver. — To je tvoje. Oduzeo sam ti ga u kolibi.

— Toga se ne sjećam — odgovori Keene uzimajući oružje — ali dobro znam da ti nisi ubio Bena Tatchera. To potvrđujem i vama šerife.

— Znao sam da ga Crowder nije ubio — odgovori šerif.

– Tvoji su revolveri, u logoru reče Keene Crowderu.

– A ondje je i tvoj konj – do-
da Alex. – Doviđenja, Crowde-
re. Želim ti dobar put. I pazi: ne-
moj se više nikada vratiti na
ovo područje. Upast ćeš u nepri-
like.

Bo se nasmiješi:

– Kad bolje razmislim, tu mi
se nikada ništa nije posebno
dopadalo, pa mi neće biti teško
otići.

Okrene se, pride konju, poku-
pi oružje, uzjaha i ode. Alex i
Keene šutke su promatrali nje-
gov odlazak. Naposljetku šerif
reče:

– Vraški dobar momak, ali
težak karakter. Hoćete li mi po-
moći da pronađem konje?

– S posebnim zadovoljstvom,
šerife – odgovori Keene.

Prebacili su Krolovo tijelo
preko sedla i pokupili bisage s
novcem, te krenuli prema gra-
du. Šutjeli su. Samo bi šerif
Alex Smith svako malo zagle-
dao uspravnu Keeneovu figuru.
Bio je zamišljen. Progovorili su
tek pošto su ostavili Krolovo ti-
jelo u mrtvačnici.

– Volio bih s vama razгова-
rati, Keene – reče šerif.

– Važi – odgovori ovaj.

Kad su stigli u šerifov ured,
Alex zatvori vrata i ponudi mu
da sjedne:

– Kakvi su vaši planovi? –
upita.

– Nemam nikakvih posebnih
planova – odgovori Keene.

– A mi imamo teškoća s
predstavnicima zakona. Nikad
ih nema dovoljno. Grad raste,
do nas je stigla i željeznica, pa
će nam vrlo brzo trebati još koji
šerif koji će održavati red na
ovom području. Kad sve zbro-
jim, priznajem sam sebi da to

nije posao za mene. Što se vas
tiče, Keene, znam da ste kao
teksaški rendžer stekli bogato
iskustvo. To je posebno i vrlo
opasno zanimanje...

– Hvala šerife.

– Pa, što biste rekli na to da
vam ponudim mjesto šerifa u
Park Viewu? Ne znam koliko
ćete dobiti za taj posao, no sigu-
ran sam da će vam pokriti sve
troškove stanovanja, napuniti
želudac i omogućiti vam da čak
i nešto uštedite. Grad je ugodan
za stanovanje, nema nekih ve-
ćih izgreda osim pijančevanja
momaka koji ovamo tjeraju sto-
ku. Dakle?

Keene ustade i pruži Alexu
ruku:

– Prihvaćam, dobro će mi
doći takav posao.

U tom se trenutku začu kuca-
nje na vratima. U ured ude mo-
mak koji radi na pošti i sav za-
dihan reče:

– Stigli su telegrami, šerife!

– Hvala, Spud – odgovori
šerif i da mu novčić.

– Hvala, šerife – nasmiješi
se mladac.

– Zamjenik šerifa, a ne šerif
– potapša ga Alex po ramenu
i za njim zatvori vrata.

Otvorio je omotnicu i pažljivo
čitao tekstove telegrama. Lice
mu se polako mračilo.

– Hajde, pročitajte ih i vi –
obratila se Keeneu.

Kad ih je pročitao, upita Ale-
xa:

– Zar vam to nisam rekao
još kad sam stigao u Park
View? Crowdera mnogi traže.

– Znam da ste mi to rekli.

– Pa? Hoćete li sada organi-
zirati potjeru za njim?

– Neću! – reče zamišljeno
šerif. – Nije uzeo onaj novac,
iako ga je mogao ponijeti sa so-

bom. Zaslužuje šansu i ja  u mu je pružiti. Neću krenuti u potjeru za njim. Čak mi se čini da će od njega još nešto i postati.

Zatim lijeno pogleda na sat i skoči kao oparen:

– Uf! Zakasnit  u na Tatcharov sprovod. Pričekajte me ovde.

I izjuri iz ureda kao da ga netko goni, ali se odmah potom vrati pru ajuci Keeneu telegrame s podacima o Crowderovim nedjelima:

– Dopuštam vam da ih odmah uništite!

Prije nego što je napustio Park View, Crowder je još jednom navratio u grad. Trebala mu je nova oprema za put, namirnice i stotine drugih sitnica. Nadao se da će imati dovoljno novaca da nabavi sve što mu treba, pa se ugodno iznenadio kad je u jednom od džepova našao debeli svežanj novčanica koje je dan ranije izvukao iz

skloništa s namjerom da ih da-de Marion. Dovoljno ne samo da stigne do Kalifornije, već i da udobno živi nekoliko mjeseci dok ne na-de posao, pošteni posao!

Kad je pokupovao sve što mu je trebalo, bez oklijevanja je uzjahao konja i napustio grad. Prolazeći pored gradskog groblja, ugleda omanju skupinu ljudi okupljenu oko nečijeg groba. Prepozna  erifa i suca Scotta, te još nekoliko građana, a zatim ugleda Marion. Kao da je osjetila njegov pogled, podiže glavu i okrenu se prema njemu. Lice joj je bilo pokriveno crnim ve-lom, ali je Crowder bio siguran da mu se ona smiješi ispod te crnine upijajući očima njegovu figuru.

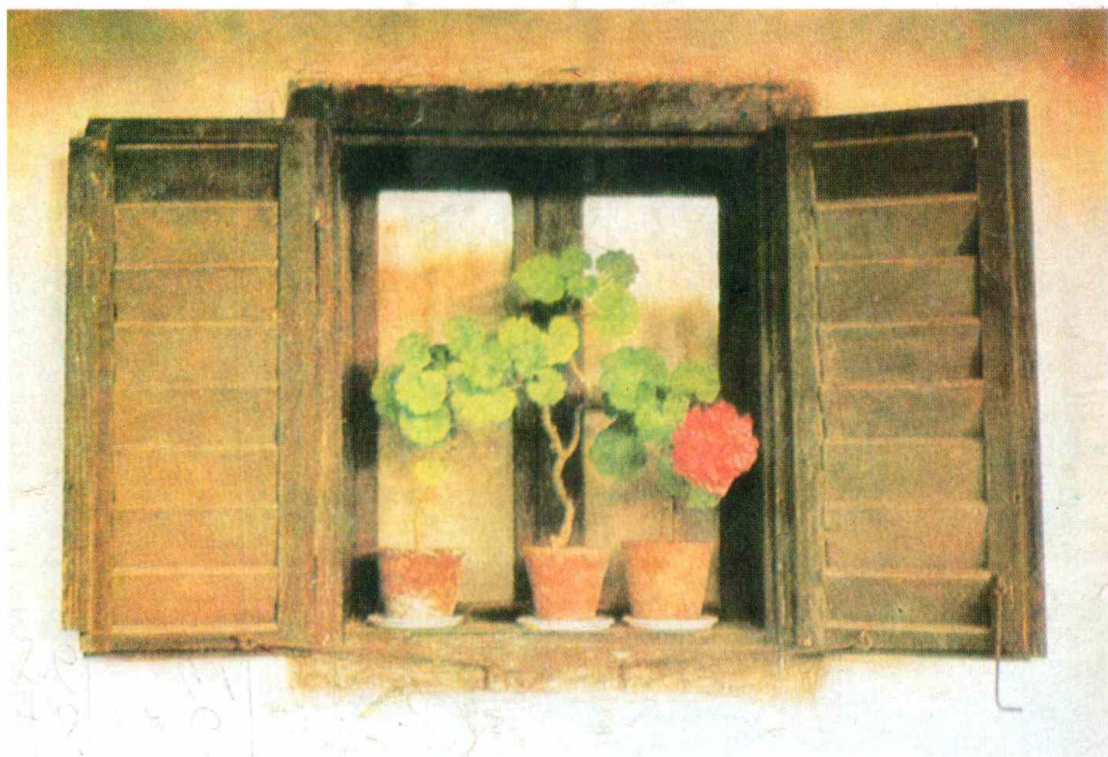
Bacio je šešir u znak pozdrava, te natjerao konja u galop mašući šeširom sve dok nije zašao za vrh brijega. Još je osjećao njezin pogled.

KRAJ

U PRIPREMI:

G. F. Unger:
VRATI SE, SLOANE!

izbor

vaš prozor u svijet